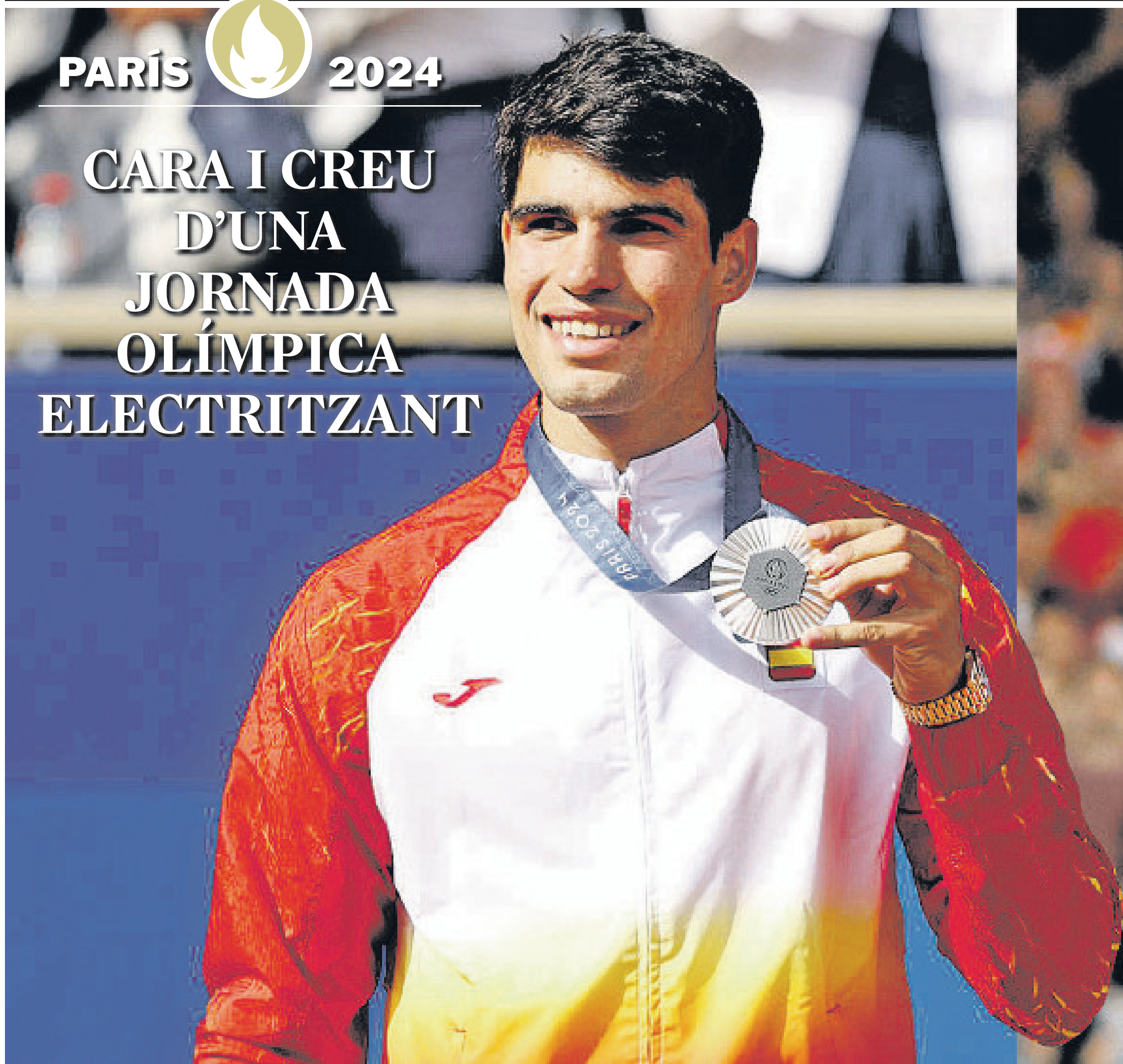
LA VANGUARDIA .cat

FUNDADA EL 1881 PER DON CARLOS I DON BARTOLOMÉ GODÓ

DILLUNS, 5 D'AGOST DEL 2024. NÚMERO 51.343 | WWW.LAVANGUARDIA.CAT · 2 EUROS

CARA I CREU D'UNA JORNADA OLÍMPICA ELECTRITZANT

CLIVE BRUNSKILL / GETTY   LUIS TATO / AFP

El tennista Carlos Alcaraz va obtenir ahir una meritòria medalla de plata; en bàdminton, una lesió de genoll va truncar la cursa de Carolina Marín cap a l'or. ESPORTS / P. 36 A 42

EL CONFLICTE ISRAELIANO-PALESTÍ

Alerta màxima a l'Orient Mitjà davant les represàlies de l'Iran

Els Estats Units envien 12 vaixells a la zona i, amb el Regne Unit, recomanen als seus ciutadans que abandonin immediatament el Líban

INTERNACIONAL / P. 3 I 4

L'amo de Desokupa formarà agents de la policia

VIURE / P. 25

ALS HOTELS

Els turistes dels EUA superen els espanyols

VIURE / P. 21

CIBERCRIM

Robatori de dades: de víctima a acusada

SOCIETAT / P. 16

ERC confia que les seves joventuts avalin avui el pacte amb els socialistes

Rull endarrereix un dia la ronda de consultes i la investidura d'Illa

POLÍTICA / P. 7

TOT VA COMENÇAR A GINEBRA

Així es va cuinar l'acord

POLÍTICA / P. 8

Catalunya: última entrega

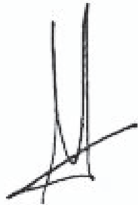

Enric Sierra
Director adjunt

El que ha passat a Catalunya els últims 17 anys té prou argument per a una sèrie de televisió. És probable que algun guionista hi estigui treballant. A falta d'un títol més original, es podria dir *Catalunya* i, ben treballada, ens mostraria una part de la nostra història recent que seria perfectament identificable per al públic. El relat no necessita gaire imaginació ni ficció, perquè la realitat ha estat carregada dels principals ingredients que ha de preveure una sèrie d'èxit: emocions, intrigues, traïcions, estratègies encertades i fallides, poder, violència, judicis, condemnes, trames, sacrificis i perdons, entre moltes d'altres. A més, el cúmul d'experiències d'aquests anys faciliten la distribució dels capítols en diverses temporades. La primera s'hauria de dir "El català emprenyat", terme que va encunyar el nostre company Enric Juliana en relació amb l'emprenyament general que hi havia el 2007 (i avui) a Catalunya pel dèficit dels serveis públics i les infraestructures. Allò va ser l'origen de tot.

Aquesta setmana encarem el final de l'última temporada de *Catalunya*. Els resultats de les eleccions catalanes de maig van certificar la pèrdua de la majoria independentista i el final del procés. La imminent investidura del socialista Salvador Illa com a president de la Generalitat, amb el suport d'ERC i dels comuns, clourà la temporada. Però abans veurem els últims capítols, carregats de suspens.

Avui sabrem si les joventuts d'ERC es rebel·len o no contra la decisió de la militància republicana de donar suport a la investidura d'Illa. I una vegada es convoqui el ple, arribarà un dels moments àlgids de la sèrie: el retorn i la detenció del president Carles Puigdemont, que podria ajornar uns dies la investidura del candidat socialista. És probable que aquesta última escena serveixi per abaixar el teló de la temporada i deixar l'espectador amb ganes de saber què passarà, ja que quedaran moltes incògnites: si es compleixen els acords sobre finançament de Catalunya o com queda l'aplicació de la llei d'Amnistia. Esperem que la nova temporada contingui menys sobresalts i que ens porti a un anhelat final tranquil i positiu per a tothom.

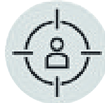

LA IMATGE

GIUSEPPE DISTEFANO / AFP

Ardent despertar. Espectacular nova erupció de l'Etna a Sicília ahir. La reactivació del gegant volcànic va provocar fonts de lava i núvols de cendra que van obligar a suspendre vols a l'aeroport de Catània

PEL FORAT DEL PANY

Diplomàcia olímpica

Corea del Nord és un país normal? El règim de Pyongyang, en tot cas, sembla entossudit a demostrar-ho a través de petits però significatius gestos i res millor, per a això, que l'excepcional vitrina dels Jocs Olímpics. Després d'haver desertat de la cita de Tòquio l'estiu del 2021 –celebrada amb un any de retard a causa de la pandèmia de covid–, Corea del Nord ha enviat aquesta vegada una petita delegació de 16 esportistes als Jocs Olímpics de París, que, malgrat la modèstia, han aconseguit tres medalles.

El més significatiu, tanmateix, no han estat les prestacions esportives, sinó les expressions públiques. A la gimnasta An Chang-ok se la va poder veure dissabte aplaudint efusivament la medalla d'or guanyada per la nord-americana Simone Biles, representant dels Estats Units, el gran enemic del règim de Pyongyang. I dos dels seus companys, guanyadors d'una medalla de plata en tennis de taula, van acceptar al seu torn fotografiar-se en una selfie amb els rivals de Corea del Sud!●

PENSEM QUE...

Tota precaució és poca

És de sobres sabut, però no per això cal deixar d'insistir-hi. Amb les nostres dades personals tota precaució és poca. Els delinqüents –cibernètics o no– estan a l'aguait i disposats a aprofitar qualsevol distracció.

Això va ser el que li va passar a la Sonia, la dissortada protagonista del reportatge amb què obrim avui la secció de Societat del nostre diari, a qui la justícia demana sis anys de presó perquè, amb una targeta SIM al seu nom, una banda criminal va estafar 125.000 euros per tot Espanya.

En el seu cas, el frau es va cometre quan va anar a fer la portabilitat d'una línia telefònica, per això no s'ha d'abaixar mai la guàrdia. Tots els experts en seguretat adverteixen que en la majoria de ciberdelictes i ciberatacs importa l'habilitat dels criminals, sens dubte, però que sense la col·laboració involuntària d'algú que fa clic en un enllaç, que té una contrasenya insegura o que proporciona dades personals sense assegurar-se que qui les demana té un bon motiu, la majoria es podrien evitar.●

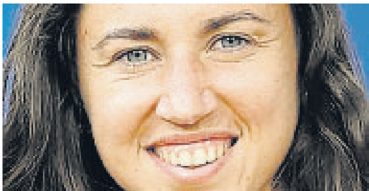
ELS SEMÀFORS

Carlos Alcaraz
Tennista

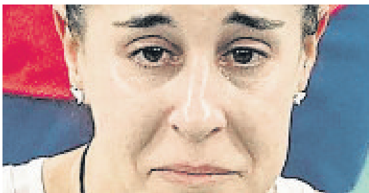
El murcià no va tancar una setmana de somni amb victòria perquè va perdre la final masculina contra Djokovic per un doble 7-6, però va aconseguir una medalla de plata als seus primers Jocs. / P. 36

Sara Sorribes
Tennista

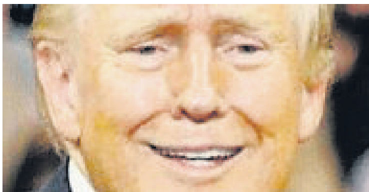
Juntament amb Cristina Bucsa, es van imposar a les txeques Linda Nosková i Karolína Muchová i van aconseguir el bronze, la primera medalla olímpica per al tennis femení espanyol des de Pequín 2008. / P. 37

Carolina Marín
Jugadora de bàdminton

L'esportista de Huelva es va lesionar quan dominava la semifinal contra la xinesa Jiao Bing He i va abandonar el pavelló de La Chapelle ovacionada pel públic, que va recompensar la seva gran setmana. / P. 39

Donald Trump
Candidat a president dels EUA

Amb una cara més seriosa del que és habitual, Trump insisteix falsament que és el legítim president dels EUA i que va ser la víctima d'un robatori massiu de paperetes a l'estat clau de Geòrgia. / P. 5

ÍNDEX

Internacional

Orient Mitjà

Salt a la guerra total

Teheran, Hamàs, Hizbul·lah i els huthis preparen la revenja contra Israel

MENAHEM KAHANA / AFP

Uns àrabs israelians saltant ahir al Mediterrani des de les muralles d'Acre, l'últim bastió dels croats a Terra Santa

HELENA PELICANO
Beirut. Servei especial

Els països de l'Orient Mitjà aguanten l'alè davant la imminent escalada del conflicte entre Israel i l'autodenominat "eix de la resistència".

Un Iran ferit en l'orgull per l'assassinat del líder polític de Hamàs, Ismail Haniyeh, al seu territori, prepara una "revenja" sense precedents, va assegurar el mateix líder suprem, Ali Khamenei, davant dels seus seguidors aquesta setmana a Teheran.

L'assassinat de la cara més visible del grup islamista que governa Gaza i el d'un dels principals comandants de Hizbul·lah en un suburbi al sud de Beirut han accionat en pocs dies uns engranatges difícils d'aturar mitjançant esforços diplomàtics.

Fins ara, l'Iran estava còmode lluitant *guerres proxi* contra l'Estat jueu. Finançava grups com Hizbul·lah o els huthis del Iemen perquè el Govern de Benjamin Netanyahu patís en diversos fronts. L'intercanvi de míssils a la difusa frontera amb el Líban i els atacs a vaixells al mar Roig han estat la tònica habitual des de l'inici de l'ofensiva a Gaza.

De fet, els Guardians de la Revolució ni tan sols ha llançat un atac directe amb míssils i drons a Israel des del seu territori. Va ser a l'abril, després d'una explosió en l'ambaixada de l'Iran a Damasc, tot i que es va anunciar amb hores d'antelació i la gran majoria dels 300 projectils van ser interceptats pels sistemes de defensa israelians.

Molts països demanen als ciutadans que surtin del Líban i les aerolínies suspenen vols a Beirut

Tot i això, Teheran promet ara anar més enllà. Fonts de seguretat israelianes i nord-americanes preveuen que l'atac podria ser avui mateix, segons va informar el mitjà *Axios*, però no se sap quin és l'abast ni quins són els objectius els Guardians de la Revolució.

Haniyeh va morir, segons la investigació dels mateixos iranians, a causa d'un projectil que es va llançar des de fora de l'edifici, només hores després que el líder de la milícia assistís a la presa de possessió del nou primer ministre iranià, Massud Pezeixkian. Una bretxa en la seguretat del règim teocràtic que estan investigant i després de la qual ja han detingut més d'una vintena de persones.

"El règim sionista criminal i terrorista va convertir en màrtir el nostre estimat convidat, a casa nostra, i ens va deixar en dol", va explicar el líder suprem iranià, Ali Khamenei, en un comunicat dimecres. Segons ell, Israel és responsable de "preparar el terreny per al seu càstig sever".

Per això, un gran nombre d'aerolínies, com ara l'espanyola Air Europa, van anunciar la cancel·lació de tots els vols a Tel-Aviv fins la setmana que ve. El mitjà israelià *Haaretz* també va informar ahir de disrupcions en el servei GPS a les principals ciutats, una mesura habitual en estat d'emergència.

Alhora, l'Armada nord-americana va reafirmar la voluntat de "protegir el personal nord-americà i defensar Israel", segons el mateix secretari de Defensa, Lloyd J. Austin, i va ordenar l'enviament d'almenys 12 vaixells a la regió, i el desplegament de més avions de combat.

Mentrestant, a Beirut, les ambaixades dels Estats Units i el Regne Unit van alertar els ciutadans de les conseqüències "si decideixen quedar-se al Líban".

L'única manera segura de sortir és per via aèria, ja que el Líban fa frontera únicament amb Síria i Israel, i els ferris a la veïna Xipre no estan en

Continua a la pàgina següent

Míssils al mar Roig

Els rebels huthis del Iemen van reivindicar ahir el llançament de diversos míssils balístics contra un portacontenidors al golf d'Aden, la porta d'entrada al mar Roig, hores després que la Marina britànica informés que un projectil va impactar contra un vaixell comercial a la mateixa zona. El portaveu militar dels huthis va dir en un comunicat que el moviment xiïta va llançar "diversos míssils balístics" contra el portacontenidors *Groton*, amb bandera de Libèria, a la mateixa zona del golf d'Aden on dissabte un vaixell de càrrega va rebre l'impacte d'un projectil sense provocar grans danys a l'embarcació. El vaixell va ser atacat perquè es dirigia cap a un port d'Israel, segons els huthis.

Orient Mitjà

L'assassinat de Haniyeh bloqueja encara més les negociacions amb Israel

Malgrat tot, l'esforç diplomàtic per a un intercanvi d'ostatges no s'ha trencat

EYAD BABA / AFP

Una dona plorant ahir un familiar mort en bombardejos israelians al centre de Gaza

HELENA PELICANO
Beirut. Servei especial

L'assassinat d'Ismail Haniyeh a la seva residència de Teheran ha suposat un altre maldecap per als mediadors que, des de l'inici de l'ofensiva terrestre a la franja de Gaza, proven d'aconseguir l'alto el foc. Malgrat l'ona expansiva regional que va suposar l'atac, continuen els esforços diplomàtics per aconseguir un intercanvi d'ostatges, tot i que és molt probable que quedin paralitzats fins després de la resposta iraniana.

El líder de Hamàs representava l'ala més moderada del partit. A més, era una figura clau en les llargues converses que hi ha hagut durant mesos entre les ciutats del Caire i Qatar, on va ser enterrat amb honors divendres.

El grup palestí comença ara el procés de trobar una nova figura que substitueixi el carismàtic Haniyeh, segons va informar ahir Reuters. El successor més obvi és Yahya Sinwar, que ja exerceix el lideratge del grup dins de la franja des del 2017, i que és considerat un dels artífexs de l'atac islamista del 7 d'octubre, en què van morir més de 1.200 persones i 250 van ser segrestades.

La posició de Sinwar és molt més bel·licista que la del seu antecessor, amb forts lligams amb les brigades Al-Qassam, el braç armat de Hamàs. De fet, segons Efe, fonts pròximes a les negociacions l'han assenyalat, juntament amb el primer ministre israelià, Benjamin Netanyahu, com un dels principals esculls per aconseguir un acord entre les dues parts.

Mitjans nord-americans com *The New York Times* esmenten altres possibles candidats, com ara Khalid Mixaal, el predecessor de Haniyeh en el comandament polític del partit islamista, o Muhammad Deif, el comandant al capdavant de les forces militars a Gaza. Israel assegura que va assassinar aquest últim en un bombardeig massiu al juliol, una cosa que, tot i això, nega el comandament de Hamàs.

La nova cúpula es trobarà a l'altra banda de la taula amb un Gabinet israelià disposat a recórrer "un llarg camí" per arribar a un pacte, segons va explicar ahir el mateix Netanyahu. Efe va assegurar, en aquest sentit, que cada vegada més membres de la cúpula de les negociacions l'instin a tancar l'acord.

Yahya Sinwar, un dels artífexs de l'atac del 7-O, podria succeir Haniyeh en el lideratge de Hamàs

El primer ministre israelià va contradir el cap del servei secret israelià, David Barnea, que, segons la cadena de televisió més vista del país, Channel 12, va dir que hi havia un acord a punt que s'havia d'acceptar i va acusar el mateix Netanyahu d'endarrerir-lo.

Els dos bàndols s'acusen d'entorpir el final d'una ofensiva que ja ha segat la vida a almenys 39.500 palestins. D'una banda, Hamàs culpa els israelians per la falta de progrés. "Netanyahu no vol acabar la guerra. Enviar negociadors és un moviment cosmètic i inútil que pretén encobrir els seus crims i fugir de les conseqüències", va dir l'alt funcionari de Hamàs, Sami Abu Zuhri, a Reuters.

De l'altra, l'oficina del líder israelià va acusar Hamàs d'intentar afegir canvis a l'"esquema" d'un possible acord, referint-se a una proposta que van presentar els Estats Units al maig.

Tot i això, un funcionari palestí pròxim de les converses va assegurar a Reuters que, en el context actual, "és poc probable que les converses de pau es represenguin", amb els dos bàndols amb la mirada posada en l'Iran.●

Atac israelià a un hospital: cinc morts

Un atac aeri israelià va malmetre una part del complex hospitalari al centre de Gaza i va segar la vida de cinc persones un diumenge en què les tropes van matar un total de 19 palestins, segons fonts sanitàries de Gaza. L'atac va impactar en una de les tendes dins de l'hospital Al-Aqsa i va provocar un foc que va ferir 18 persones, a més de les cinc víctimes mortals esmentades. L'exèrcit israelià va assegurar que va atacar un militant que "havia dut a terme activitats terroristes" i que hi va haver successives explosions, fet que, segons la seva versió, indicaria la presència d'armament a l'àrea. Les fonts israelianes van informar que han atacat 50 objectius militars a la zona les últimes 24 hores, incloent-hi refugis de militants de Hamàs. Al complex hospitalari a la zona de Deir al-Balah s'hi amunteguen milers de persones desplaçades del nord de Gaza, on els atacs israelians van ser molt intensos a l'inici de l'enfrontament.

Coordinat amb l'Iran, Hizbul·lah promet una resposta a Israel "real, estudiada"

Ve de la pàgina anterior

funcionament. Amb només uns quants vols operatius al dia, els serveis consulars d'aquests països van demanar als seus ciutadans que "abandonin el país com més aviat millor", mentre que França i el Canadà hi van començar a enviar el seu personal diplomàtic no essencial i les seves famílies.

Al sud, Hizbul·lah va intensificar la nit de dissabte a diumenge els habituals atacs contra els assentaments israelians dels alts del Golan amb el llançament de nombrosos coets katiuixa, neutralitzats per la *cúpula de ferro* israeliana.

Segons un comunicat del grup xiïta, es tracta d'"una resposta als atacs de l'enemic israelià contra les fermes viles del sud i les cases segures, particularment els atacs als poblets de Kafr Kila i Deir Sirian, en què van resultar ferits civils". Com ja passa des del 7 d'octubre, Israel va respondre de manera semblant en pobles pròxims a la frontera, com ara Marjaayoun, una població que fins ara no havia estat objectiu militar.

Les barriades del sud de Beirut, controlades per la milícia xiïta, també són tancades a estrangers després del bombardeig reivindicat per les forces armades israelianes i que va segar la vida a Fuad Shukr, un dels comandants més importants del grup, juntament amb dues dones i dos nens, segons el Ministeri de Salut Pública libanès.

Aquest atac, el primer a la capital libanesa des de fa anys, marca l'inici d'"una nova fase" en "la guerra contra l'Estat jueu", segons el líder de Hizbul·lah, Hassan Nasral·lah, en un discurs televisat dijous amb motiu del funeral de qui es considera que era la seva mà dreta.

Pel líder xiïta, Israel "ha travessat totes les línies vermelles" i va anunciar la preparació d'una resposta "real, estudiada" i coordinada amb els seus aliats i proveïdors iranians.

Totes les guerres es creuen, i són poques les veus optimistes amb l'escenari a la regió, que viu les hores més tenses des de l'inici de la guerra a l'octubre.●

Trump insisteix en el frau electoral i sembra més dubtes sobre el novembre

L'expresident acusa el governador de Geòrgia de "deslleial" per no seguir les ordres

JAVIER DE LA SOTILLA
Washington. Servei especial

Al mateix estadi on Kamala Harris va rebre dimarts un bany de masses, Donald Trump va comparèixer dissabte a Atlanta (Geòrgia) davant de desenes de seients buits, amb un rostre més seriós de l'habitual i amb un discurs enfadat, que va contrastar amb l'alegria desbordant de la candidata demòcrata. I va insistir falsament que ell és el legítim president dels Estats Units i la víctima d'un robatori massiu de paperetes en aquest estat clau.

"Vaig guanyar dues vegades en aquest estat", va dir, enrocant-se en la seva teoria del frau electoral a Geòrgia, on va vèncer el 2016 Hillary Clinton i va perdre per la mínima (prop de 12.000 vots) contra Joe Biden el 2020. Dos mesos després, va intentar manipular el resultat i per això avui té un judici pendent amb 13 delictes penals imputats pel seu intent colpista. Entre les proves, hi ha la filtració d'una trucada que va fer al secretari d'estat, el republicà Brad Raffensperger, a qui va pressionar sense èxit per "trobar 11.780 vots, un més dels que necessitem".

En un discurs de 90 minuts, el líder republicà va treure la seva llista de greuges contra Raffensperger i contra el governador, Brian Kemp, també republicà. "Segons la meva opinió, volen que perdi", va dir, acusant-los de traïdors i de posar pedres al camí del seu retorn a la Casa Blanca, tant el 2020 com el 2024. "El petit Brian (Kemp) és un mal home, és deslleial i un governador regular", va dir de l'home que ocupa la cadira estatal més poderosa a Geòrgia, un dels sis estats cridats a decantar el resultat dels comicis el 5 de novembre.

El governador, que no va assistir al míting, va respondre a través de la xarxa social X: "Estic centrat a guanyar al novembre i salvar el nostre país de Harris i dels demòcrates, no a participar en mesquins insults personals, atacar companys republicans o insistir en el passat. Vostè hauria de fer el mateix, senyor president".

La fixació de l'expresident en què va guanyar el 2020, compartida per molts dels seus seguidors, perviu quatre anys després i amenaça altra vegada amb una negació del resultat si torna a perdre al novembre. Trump ha repetit en nombroses entrevistes durant aquesta campanya que tan sols acceptarà el resultat "si les eleccions són honestes" i va

El magnat s'enfronta a un judici penal a Geòrgia per provar de manipular el recompte dels vots el 2020

dir en el seu primer discurs després de ser nominat candidat a la convenció republicana, el mes passat, que el seu suport és "tan gran" que aquesta vegada "no poden robar-nos les eleccions".

La pregunta és què farà si perd, una cosa que és perfectament possible segons les enquestes. En els últims comicis, Trump ocupava la Casa Blanca i va provar de mantenir-se en el poder per la força pressionant el seu vicepresident, Mike Pence, perquè bloquegés al Congrés la certificació de la victòria de Biden. Pence, com Kemp i Raffensperger, va desatendre l'ordre del seu líder i avui és considerat un desertor del trumpisme.

Quan el 6 de gener centenars de seguidors del magnat van marxar cap al Capitoli, van penetrar el cordó policial, van trencar i van saltar finestres i van provocar el caos a l'edifici legislatiu –fet que va resultar en la mort de nou persones–, ho van fer sota la instrucció de Trump i amb el convenciment que estaven esmenant un frau electoral.

Avui les mateixes idees que van inspirar l'assalt al Capitoli continuen instal·lades a l'interior de l'edifici legislatiu, amb una majoria de republicans que continuen sense reconèixer el resultat dels comicis (170 dels 269 representants republicans a la Cambra Baixa i el Senat han afirmat que Trump va guanyar el 2020). A més, en 19 dels 50 estats, almenys un negacionista electoral ostenta el càrrec de governador, fiscal general o secretari d'Estat, tres càrrecs involucrats en el monitoratge d'uns comicis lliures i justos, i l'acceptació del resultat de les eleccions.

Després de la renúncia de Biden a la reelecció i la nominació de la seva vicepresidenta, Harris, com a candidata demòcrata,

Una majoria de congressistes republicans no reconeixen el resultat de les eleccions

aquestes eleccions es preveuen, almenys, tan igualades com les de fa quatre anys.

En cas de que perdi, Donald Trump no tindrà el poder de la presidència per provar de bloquejar la voluntat popular. Però sí que tindrà més capacitat d'influència sobre els republicans electes en estats clau i sobre unes masses enfurismades que el consideren víctima d'un frau electoral, una persecució judicial i un intent d'assassinat que atribueixen falsament a l'aparell i la retòrica demòcrata.●

CHRISTIAN MONTERROSA / AFP

Donald Trump assenyalant la multitud després del seu discurs a la Georgia State University dissabte

Cau la immigració a la frontera sud dels EUA i puja el nombre de xinesos

FRANCESC PEIRÓN Nova York

Les fronteres són territoris de contrastos. El nombre d'arrestos fets a la frontera de Mèxic als Estats Units va caure al juliol per sota dels 60.000, una caiguda espectacular respecte a xifres anteriors i que suposa un alleujament per a l'Administració Biden.

Això suposa un retrocés rellevant en el nombre de persones que proven de travessar indocumentades. En general, procedeixen majoritàriament de països llatinoamericans, tot i que no falten els que venen de Turquia, l'Índia o països africans.

En aquest context, les autoritats frontereres han constatat el gran increment en el flux d'immigrants xinesos. Almenys 55.000 han travessat la frontera amb els EUA els últims mesos, seguint la ruta típica dels veneçolans, per citar el grup més rellevant en aquest encreuament des del 2022.

Aquell mateix any es va comptabilitzar la detenció de 3.813 persones procedents del

Els republicans asseguren que són persones grans de qui Xi Jinping no vol saber res

gegant asiàtic. Els principals arguments per a aquest gran increment són la crisi econòmica a la Xina i la repressió política que es va produir amb el tancament pandèmic, a partir de les confessions dels arrestats en l'intent d'arribar a la terra promesa.

Però aquesta situació, que enfosqueix la imatge de gran potència global que ven el president Xi Jinping, provoca una disputa entre partits dels Estats Units. Els republicans, amb Donald Trump com un dels portaveus principals, consideren que són persones en edat avançada que Xi vol lluny, a més de ser potencials espies de Pequín. Els demòcrates creuen que aquests immigrants xinesos s'han vist obligats a buscar-se la vida per la crisi laboral al seu país.●

Lula, Petro i López Obrador, el trio equidistant davant la crisi veneçolana

El Brasil, Colòmbia i Mèxic apunten com a mediadors entre Maduro i l'oposició

JOEBETH TERRÍQUEZ / EFE

Un grup de veneçolans partidaris de l'oposició protestant a Tijuana, a Mèxic, un dels tres països que podria moderar el conflicte

ANDY ROBINSON

Si l'operació Juan Guaidó va ser un fiasco el 2019, el pla actual dels Estats Units de reconèixer Edmundo González Urrutia com a guanyador de les eleccions i legítim president electe de Veneçuela pot ser encara més difícil, perquè el poder a Amèrica Llatina ha canviat molt des d'aleshores.

Washington ha reconegut González –el candidat que va substituir la inhabilitada María Corina Machado a les presidencials del 28 de juliol– com el veritable guanyador. L'Argentina, Panamà, Costa Rica, l'Equador, el Perú, el Paraguai i l'Uruguai s'han afegit a la iniciativa dels Estats Units.

Tot i això, falten els dos països més importants de la regió per exercir pressió sobre el govern de Maduro: els dos veïns de Veneçuela, el Brasil i Colòmbia. Els governs de Luiz Inácio Lula da Silva i Gustavo Petro, sense ser aliats estrets de Maduro com Cuba o Bolívia, són reticents a impulsar un canvi de règim des de fora. S'hi afegeix el Govern mexicà d'Andrés Manuel López Obrador, que també s'ha negat a reconèixer González.

Cap dels tres països no reconeix la qüestionada victòria de Maduro, però tampoc no donen la raó a la campanya de González, que s'atribueix una àmplia victòria basada en els seus propis càlculs. Xile, amb el president progressista Gabriel Boric, malgrat manifestar que la victòria electoral de Maduro és "difícil de creure", tampoc no ha reconegut González.

Això contrasta amb la configuració regional el 2019, quan la fracassada opció Guaidó tenia la col·laboració activa d'Iván Duque a Colòmbia i Jair Bolsonaro al Brasil, tots dos de la dreta dura. Sebastián Piñera, el llavors president xilè, era un altre impulsor d'enderrocar Maduro.

Ara, "la posició única del Brasil, Colòmbia i Mèxic és una novetat important i ja emergeix el grup com un possible mediador en una concertació, encara que sigui a llarg termini", creu l'economista Pedro Silva Barros, assessor de la cancelleria a Brasília.

Amèrica Llatina, més a la dreta fa cinc anys, no va aconseguir impulsar Guaidó; ara, més a l'esquerra, és més difícil

En un comunicat publicat dissabte, els tres països es van unir en un eix diplomàtic sense precedents. Van instar les autoritats electorals veneçolanes que "avancin de manera expedita i donin a conèixer públicament les dades desglossades per taula de votació", però es resisteixen a reconèixer González. "És clar que tots tres intenten no deixar sol Maduro", analitza Fausto Pretelín, de Globalitika, a Ciutat de Mèxic.

Els tres països, juntament amb Bolívia, tampoc no van donar suport a una resolució favorable a l'oposició veneçolana de l'Organització d'Estats Americans (OEA), el secretari general de la qual, Luis Almagro, ha estat defensor de forçar un canvi de règim a Veneçuela.

Un grup d'expresidents –que inclou José María Aznar, Mariano Rajoy i Felipe González– va publicar una carta oberta divendres en què insten Colòmbia i el Brasil a reconèixer la suposada victòria de González, prova de la preocupació que s'assenti als lobbies proposició veneçolana davant el nou eix Brasília-Bogotà-Mèxic.

Tot i això, la negativa a prendre partit en la batalla d'interpretació dels resultats a Veneçuela és fàcil d'entendre. Ara per ara és impossible saber qui ha guanyat. González i la seva mentora Machado, basant-se en actes públiques en les seves mans, es van declarar guanyadors per gairebé el 60% dels vots al 30%. Tot i això, el Consell Nacional Electoral –sense presentar cap acta– assigna a Maduro el 52% dels vots davant el 43% per a González, segons dades de dijous. Al CNE li queden tres setmanes per publicar els resultats detalladament, segons els terminis de la Constitució veneçolana.

Segons fonts consultades, hi ha diferències de matís al nou bloc Brasil, Colòmbia, Mèxic. Petro ha estat més crític amb Maduro. En una entrevista al diari de

Lula da Silva defensa que "Maduro és un escut per a les forces armades a Veneçuela"

Bogotà *El Tiempo*, un alt funcionari anònim pròxim a Petro va dir que aquest "és conscient que Maduro va perdre les eleccions i [...] treballa a donar condicions [al chavisme] i crear confiança per a una transició pacífica".

En canvi, Silva Barros no veu "gaire interès en el Govern de Lula a intentar treure Maduro. No perquè li doni suport, al contrari, però saben que la situació és complexa; Maduro és un escut per a les forces armades". El Partit dels Treballadors ja ha reconegut la victòria de Maduro, malgrat que això no incideix directament en la posició del Govern.

Celso Amorim, el veterà diplomàtic i assessor estret de Lula, que es va reunir amb Maduro després de les eleccions, es mostra "molest" per la tardança dels resultats detallats a càrrec del CNE, però tampoc no es creu els resultats de la campanya de González i Corina Machado: "L'oposició posa dubtes, però no aconsegueix provar el contrari", va dir Amorim divendres en una entrevista al diari *Folha de São Paulo*.

Pel que fa a Mèxic, "la posició de López Obrador és abans que res d'antiintervenció", va dir un periodista a Ciutat de Mèxic. Això sí, segons fonts de la cancelleria citades per Pretelín de Globalitizka, la setmana passada López Obrador va oferir a Maduro un hipotètic exili a Mèxic.●

La legislatura catalana

Rull endarrereix un dia la investidura d'Illa en una setmana plena d'incerteses

El president del Parlament començarà la ronda de contactes demà a petició d'ERC

JOSEP M. CALVET
Barcelona

Salvador Illa serà president de la Generalitat aquesta setmana si res no es torça. Tot i això, el candidat del PSC té una ajustada majoria absoluta i encara una setmana plena d'incertesa que es podria fer llarga.

Per començar, el president del Parlament, Josep Rull, va posposar ahir la preceptiva ronda de contactes amb els grups parlamentaris per assegurar-se que el candidat té prou majoria per sortir elegit. Ho va fer per un dia –estava previst per avui, però serà demà– i a petició d'ERC per "qüestions d'agenda".

La militància d'Esquerra va avalar divendres l'acord amb el PSC per investir Illa. Tot i això, Jovent Republicà, les joventuts de la formació, decideix aquesta tarda en un consell nacional extraordinari el sentit del vot de Mar Besses, la seva única diputada a la Cambra catalana, necessari perquè Illa tingui la majoria absoluta que necessita per ser elegit. Ni tan sols l'abstenció de Besses valdria al candidat del PSC per ser elegit en una segona votació per majoria simple. La secretària general d'Esquerra, Marta Rovira, es va mostrar divendres confiada que "hi haurà acord", però va voler manifestar "tot el respecte" pels processos interns de l'organització juvenil. En qualsevol cas, fonts d'Esquerra desvinculen la decisió de Jovent Republicà del retard en tot el procés.

D'aquesta manera, Rull obrirà la ronda de contactes demà a les 9.30 del matí amb Illa, que li va comunicar dissabte per telèfon que ja té els vots necessaris. Les reunions seran presencials al despatx d'audiències i es concentraran en un matí. Primer amb els grups que donen suport al candidat: Josep Maria Jové i Marta Vilalta per ERC i Jéssica Albiach pels comuns. Després veurà Albert Batet i Mònica Sales (Junts), Alejandro Fernández (PP), Ignacio Garriga (Vox), Dani Cornellà (CUP) i Sílvia Orriols (Aliança Catalana). Una vegada finalitzada la ronda de consultes, Rull compareixerà per informar del resultat de les reunions.

És previsible que, en conseqüència, la diputació permanent del Parlament, l'òrgan rector de la Cambra en períodes inhàbils –de l'1 al 15 d'agost ho és– es reuneixi dimecres i convoqui per a l'endemà, dijous, el debat d'investidura, que es podria desenvolupar en una sola jornada culminant a la nit amb l'elecció d'Illa per majoria absoluta.

El candidat socialista té amarrats els sis diputats dels comuns i, teòricament, també els 20 d'ERC, que, sumats als 42 del PSC, li garanteixen just els 68 vots que formen la majoria absoluta per sortir elegit a la primera volta. Si en aquesta votació no aconseguís la majoria absoluta, podria ser investit per majoria simple –més sís que nos– 48 hores després. Tot i això, Illa té una majoria absoluta tan raspada que un sol error o la indisciplina d'un diputat ho podria fer tot malbé.

I, a tot això, hi cal afegir l'efecte que pugui tenir l'eventual tornada de l'expresident i líder de Junts, Carles Puigdemont, per assistir al ple, tal com va prometre a la campanya i ha confirmat reiteradament –l'última vegada aquest cap de setmana–, encara a risc de ser detingut per ordre del jutge d'instrucció del procés, Pablo Llarena, que podria decidir-ne l'empresonament preventiu malgrat que la llei d'Amnistia estigui en vigor. Cal recordar que el Tribunal Suprem no veu amnistiable el delicte de malversació de cabals públics que atribueix als líders del procés i per què Oriol Junqueras encara està inhabilitat.

Des de Junts guarden un total hermetisme sobre el desenvolupament d'aquesta tornada del seu líder, l'objectiu del qual és entrar a l'hemicicle. En aquest sentit, Rull ha afirmat diverses vegades que, si Puigdemont accedeix al Parlament, ell té la intenció de defensar la inviolabilitat de la Cambra si l'intenten detenir, acció que haurien de dur a terme els Mossos d'Esquadra com a policia judicial.

Des d'ERC, Rovira va assenyalar divendres que Puigdemont no s'hauria de deixar detenir, però va advertir que, si això passa, "la direcció s'haurà de reunir i prendre decisions que avui no estan preses".

Per la seva banda, la presidenta del grup dels comuns, Jéssica Albiach, assegurava ahir a aquest diari que "la tornada o no de Puigdemont no altera el resultat del 12-M". "Les urnes ens van dir o repetició electoral o un pacte d'esquerres. Que no hi hagi govern no ajuda ningú", concloïa.●

MARTA PEREZ / EFE
La secretària general d'ERC, Marta Rovira, amb el president del Parlament, Josep Rull, al juliol

Jovent Republicà decideix avui el vot de la seva única diputada, Mar Besses, necessari per al PSC

La diputació permanent podria convocar el ple d'investidura per a dijous

Junts manté l'hermetisme total sobre l'eventual retorn de Carles Puigdemont

Rull ha dit que, si el líder de Junts accedeix a la Cambra, ell té intenció de defensar la seva inviolabilitat

L'independentisme afronta amb confusió el nou cicle polític

PEDRO RUIZ
Barcelona

El moviment independentista s'encara amb una setmana clau. Després de l'acord entre el PSC i Esquerra, regna la desunió entre les bases sobiranistes. Algunes veus afirmen que estan en el "punt més crític" des del 2017.

Malgrat que Esquerra defensa que el pacte d'investidura acosta a la independència, els competidors al flanc nacionalista, Junts i la CUP, els acusen de donar suport a la versió "més espanyolista" del PSC. De fet, els anticapitalistes consideren que s'ha certificat la mort del procés.

Els postconvergents es van conjurar a evitar tensions amb ERC, però els seus dirigents critiquen els republicans per "canviar de bàndol". Carles Puigdemont també els assenyala per la seva possible detenció i per ordir "campanyes de desprestigi personal".

Al foc creuat entre formacions s'hi afegeix l'ANC, que ha posat Esquerra en el punt de mira. Consideren que el sí a Illa tindrà "efectes fatals". També hi havia malestar pel silenci d'Òmnium, malgrat que ahir va lamentar l'arribada del PSC al Govern.

El que informa d'aquest desconcert és la suspensió d'una concentració a l'estació de França (Barcelona) prevista avui. Primer l'Assemblea es va esborrar i després els CDR la van anul·lar per "circumstàncies canviants".

El clima de tensió arriba quan la tornada de Puigdemont és imminent. Tot i que s'insten a recosir ponts, la desconfiança mútua preocupa per l'efecte que tingui en la mobilització si l'expresident és arrestat.●

La legislatura catalana

Els secrets de les vuit setmanes de negociacions entre el PSC, ERC i Comuns per arribar a la investidura

Tot va començar a Ginebra

JAUME V. AROCA
Barcelona

El 6 de juny, una hora més tard del previst perquè l'avió va patir un retard d'una hora, una delegació del PSC encapçalada per Lluïsa Moret es va desplaçar cap a Ginebra per reunir-se amb la delegació d'Esquerra Republicana encapçalada per Marta Rovira.

L'objectiu de la trobada encara no era l'acord per a la investidura de Salvador Illa, malgrat que aquella primera reunió va establir les bases per a les innombrables converses que tindrien lloc després.

Aleshores es tractava de pactar la composició de la Mesa del Parlament. Unes negociacions que es van acabar d'una manera estranya, perquè finalment el grup parlamentari d'ERC li acabaria donant la presidència a un parlamentari de Junts, Josep Rull.

Tot i això, escoltats ara alguns protagonistes d'aquelles converses per a la formació de la nova Mesa del Parlament, fa l'efecte que, en realitat, la delegació socialista no es va emportar una gran sorpresa per aquell desenllaç. Almenys no tothom. Que ERC cedís a un independentista la presidència de la Cambra formava part dels equilibris que l'organització republicana, en plena crisi interna, havia de fer per, més endavant, arribar a un acord per a la investidura de Salvador Illa. Era una concessió al passat, als 12 anys d'hegemonia independentista al Parlament.

En aquestes reunions –no pas menys de trenta–, fetes al llarg de vuit setmanes de les negociacions començades aquell sis de juny, sempre han participat els mateixos membres de les dues delegacions. Per la banda d'Esquerra, amb la secretària general del partit, Marta Rovira, al capdavant, també hi havia Marta Vilalta, Juli Fernàndez, Josep Maria Jové i Oriol López.

ÀLEX GARCIA

Barcelona, 6 de juny. Sánchez celebrava un míting de la campanya europea a Barcelona amb Illa el mateix dia que un grup de negociadors d'ERC i PSC es reunien per primera vegada

Per la banda socialista, encapçalada per la vice primera secretària del PSC, Luïsa Moret, també hi havia Alícia Romero –que va portar les converses sobre el finançament–, Ferran Pedret, José Luis Jimeno, Joaquín Fernández i Javier Villamayor.

Malgrat que el diàleg es va estructurar en quatre taules diferents –finançament, llengua i cultura, conflicte polític a Catalunya i polítiques socials–, en realitat en totes participaven els mateixos representants, tot i que de vegades, explica un dels participants, s'hi afegien experts de cada partit en la matèria que es volia abordar. Núria Cuenca, la secretària general de Presidència, juntament amb Marta Espasa, del departament d'Economia, d'ERC, o Raúl Moreno i Eva Canela, del PSC, també van participar ocasionalment en algunes de les reunions.

Amb els comuns, les negociacions que discorrien en paral·lel a les que tenien lloc amb ERC van seguir una estructura semblant.

Si alguna cosa destaquen totes les fonts consultades, és que l'acord amb les dues formacions és nítidament català, és a dir, no hi va haver negociacions a tres en què participessin alhora Esquerra, o comuns, amb el PSC i el PSOE. Tampoc no es van fer servir, almenys en les converses de les quatre taules, mediadors internacionals, com en algun moment va suggerir Marta Rovira.

L'acord es va fer a Catalunya, tot i que ERC també va fer servir, en paral·lel, les vies de diàleg amb el PSOE

Una cosa diferent és que, com reconeix una font del PSC, Esquerra ja disposava d'interlocutors davant el PSOE, amb qui hi ha un diàleg obert des de fa temps, i els republicans van fer servir de vegades aquests contactes per verificar alguns acords que s'havien pres a la taula catalana. A l'altre costat d'aquella taula, algunes fonts situen el ministre Félix Bolaños, que tindria un paper destacat en un moment clau de les converses, quan ERC, en la llarga reunió feta per la seva executiva nacional dilluns, va demanar al PSOE garanties que l'acord sobre finançament es compliria. Esquerra reclamava introduir una modificació en la disposició addicional segona de la llei orgànica de Finançament de les Comunitats Autònomes per incloure Catalunya sota l'epígraf en què ja figuren País Basc i Navarra. El PSOE, i també el PSC, els va fer veure que aquell compromís era difícil de complir ateses les actuals majories de les Corts i, en contrapartida, els va oferir un compromís polític: la ratificació del preacord de l'executiva federal del PSOE i el compromís personal del president Pedro Sánchez, que arribaria hores més tard.

Contra el que s'ha dit en alguns comentaris, la vicepresidenta primera i ministra d'Hisenda, María Jesús Montero, i el seu equip van estar tot el temps al corrent de les negociacions que tenien lloc a Catalunya i, segons una font del PSC, van ajudar en el que van poder en la definició del model que figura en el preacord.

Des del primer moment tots tenien clar l'objectiu polític: fer possible un nou govern

Totes les fonts consultades admeten que no ha estat fàcil. "En realitat, s'ha fet el camí caminant", admet un dels protagonistes. Alguns dels que estaven asseguts als dos costats de la taula tot just es coneixien d'abans i va ser necessari anar construint una relació de confiança que no existia per endavant. La tornada de Marta Rovira el 12 de juliol també va posar les coses més fàcils.

Tot i això, la mateixa font assegura que, si alguna cosa va caracteritzar les converses, és que des del primer moment tots tenien clar l'objectiu: arribar a un acord, i malgrat el soroll de fons que ha acompanyat, especialment l'última setmana, aquestes negociacions, finalment es va aconseguir.

El 6 de juny en què va començar tot la reunió es va acabar passat el migdia. La delegació socialista va agafar l'avió i va tornar a Barcelona a temps per al míting de la campanya europea de Sánchez.●

La legislatura catalana

THE SITUATION ROOM
SALA DE SITUACIÓ

Iván Redondo

El lideratge plurinacional

L'acord entre el PSC i ERC representa la demanda electoral majoritària a Catalunya, però també una majoria plurinacional, transversal i perifèrica al Congrés des de fa gairebé deu anys

Les eleccions catalanes del 12-M van deixar enrere el procés i van situar Catalunya, i aquesta Espanya nostra tan diversa i composta que som, a l'escenari del postprocés. L'acord entre el PSC i ERC és pur postprocés. Un escenari nou als antípodes d'aquell "Espanya es trenca", en línia amb expressions tan doloroses i desafortunades com la de "Que et voti Txapote". Per tant, l'acord ni tan sols és un record vague de la visita del president **Artur Mas** el setembre del 2012 a **Mariano Rajoy** per afrontar el pacte fiscal. Perquè l'acord entre el PSC i ERC representa la demanda electoral majoritària a Catalunya, però també una majoria plurinacional, transversal i perifèrica al Congrés des de fa gairebé deu anys.

Aquest lideratge plurinacional va tocar el màxim electoral en la primera victòria de **Pedro Sánchez** el 2019, i va tornar amb la primera de **Salvador Illa** el 2021, sense poder formar govern. Va quedar des del juliol del 2021 en l'oblit. Tres anys llargs. I és ara, retrobant-se Sánchez i Illa amb la plurinacionalitat per formar govern, quan encaixen totes les peces. Les bases d'ERC han estat molt generoses a l'hora d'entendre-ho. Han ofert la gran oportunitat.

Per què sempre és Catalunya? Perquè la Generalitat de Catalunya, la legitimitat de **Josep Tarradellas** en la seva tornada el 1977, és el pal de paller de l'arquitectura institucional de la Constitució espanyola. *Pal de paller* és una expressió preciosa en català que, sent pal, té molts sinònims, com ara la pedra angular, el puntal, el centre de gravetat. Per tant, es tracta de prendre aquest lideratge plurinacional sense complexos i recomençar la didàctica perduda davant els que continuen promovent una restauració.

La convivència democràtica es construeix des de l'enfrontament als punts de trobada. Per tant, deixem de banda els drames. Una vegada que es prengui el lideratge plurinacional, l'avanç cap a la federalització de l'Estat serà imparable i tot s'entendrà més bé. Podríem anomenar el conflicte polític actual com el de convivència entre nacions i gent d'identitats diferents que han d'acordar, des de la diferència, una didàctica democràtica que les representi. Però no només les persones de Catalunya, sinó també l'Estat en conjunt. I l'article 92 està pensat per ratificar precisament un gran acord o per preguntar abans si ha arribat el moment de reformar la Constitució.

Espanya sempre se sap acomodar als temps. Avui, els hereus de les "autonosuyas" defensen les autonomies. **Juanma Moreno** haurà d'interioritzar aquest punt en "la realitat nacional" que presideix, si no vol anar de les "autonoveseves" a les "autononostres". Acabaran assumint l'Estat plurinacional que som. Convé no perdre aquesta perspectiva del que vam ser per entendre que un acord sempre és el millor per a la convivència democràtica. El procés no ha estat mai un acord i va acabar amb unes conseqüències inassumibles per a una democràcia europea.

Sempre va ser "amnistia i article 92", com vam escriure fa un any. Amnistia per convicció i serà article 92 per convicció. La gent votant, amb la cobertura de la mateixa Constitució, sempre a punt de ser actualitzada. Perquè aquí hi ha Catalunya i quatre de cada cinc catalans volen ser nació. Aquí hi ha el pinyol d'aquest acord, més enllà de la lletra petita del finançament singular. Res que no es pugui discutir o encaixar a la Constitució, amb voluntat política. I res més lluny d'un cop d'Estat fiscal. I mirin, tots els presidents autonòmics, al final, s'aprofitaran del que ha estat la paràlisi institucional més gran des de la transició. El sistema de finançament autonòmic, vigent des del 2009. I si hi afegim la recent renovació del CGPJ, que no es feia des del 2013, i la carpeta Catalunya, abans procés, tindrem una mesura justa del que va ser la crisi institucional de la dècada anterior. Si estimes el teu país, esclar que és per "ser feliç" com el president.

Espanya estima Catalunya i Catalunya es pot desenvolupar com a nació dins d'Espanya. Quatre de cada cinc. Anoteu-ho, perquè la raspallada d'Alfonso Guerra a l'Estatut del 2006 no tornarà. No serà fàcil. Ens haurem de cordar el cinturó, però amb aquest acord no es trenca Catalunya i ni de bons tros Espanya. Mentrestant, posem en relleu el lideratge plurinacional. Illa serà molt honorable i Sánchez tindrà l'encàrrec del lideratge plurinacional. Tot torna. També el juliol del 2021. Feliç.

L'avanç cap a la federalització de l'Estat serà imparable i tot s'entendrà més bé

Salvador Illa, a l'executiva del PSC dissabte

iredondo@redondoyasociados.com

NEXT WEEK

El retorn de Puigdemont

Un bon amic em fa la seva anàlisi en "navajo", amb talls ràpids que comparteixo: 1) A Carles Puigdemont l'arresten els Mossos (ERC) 2) Presta declaració davant de Llarena i per a sorpresa de molts el deixa lliure amb càrrecs fins que s'aclareixi la seva amnistia 3) Per malversació no faria falta presó provisional "sense risc de fugida" 4) Paralitza el ple uns dies, situació límit, però ja lliure, va al Parlament 5) Perjudica ERC, sigui Illa molt honorable o no. Em falla el del "sense risc de fugida". Forçar més la màquina, si al final es queda a la presó, és territori desconegut.

L'ULL DE FALCÓ

Catalan National Party

Una part de Junts ensuma la divisió d'ERC per a la seva idea d'un Catalan National Party. Deixant vista per a sentència l'ERC restant. Però, esclar, també hi ha una part de Junts que no vol veure ni en pintura aquest moviment polític, perquè donaria carta de naturalització a l'Aliança Catalana de Sílvia Orriols. També hi ha el retorn de Carles Puigdemont. Com Julio Salinas, busca l'error del contrari per al seu *win* més personal, insistim, encara que Illa sigui molt honorable. I qui sap, si hi ha error múltiple, hi pot haver "efecte papallona" i acaba no sent-ho.

El CGPJ prova avui d'elegir el seu president amb poques opcions d'èxit

El ple torna a votar aquest matí entre els set candidats inicials

MADRID Agències

El fantasma del bloqueig s'ha instal·lat al nou Consell General del Poder Judicial (CGPJ). Una setmana després de constituir-se després de cinc anys en funcions, cap dels set candidats a presidir aquest òrgan, i al seu torn el Tribunal Suprem, no ha aconseguit la majoria necessària per part dels vint vocals que l'integren, deu elegits pel PP i deu més pel PSOE. Avui han estat convocats a tornar a votar amb poques possibilitats d'acord.

Després d'una desena de votacions, la setmana passada quedaven descartats cinc dels set candidats, tots ells magistrats del Tribunal Suprem. Només dos van aconseguir empatar, un d'ells una dona (Pilar Teso), que, si hagués estat elegida, s'hauria convertit en la primera a presidir el Poder Judicial.

I aquí sorgeix la disputa. En l'última votació de dimecres, i igual que en la del dia anterior, els deu vocals designats pel PSOE van apostar per Teso com a nova presidenta, mentre que els elegits per part del PP es van decantar per un altre magistrat, també de caràcter progressista, Pablo Lucas.

En aquell punt, cap no va voler cedir per trencar l'empat, i mentre que els vocals progressistes van defensar l'"oportunitat històrica" d'elegir per primera vegada una dona presidenta per provar de captar vots del bloc conservador, els seus vocals van rebutjar donar-li suport, perquè no els convenç aquesta candidata.

EFE

Sessió constitutiva del Consell General del Poder Judicial, el 25 de juliol passat

Aquests vocals, segons fonts consultades per Efe, entenen que la cessió ja ha estat donar suport a un candidat de caràcter progressista i veuen com una imposició el fet d'haver de decantar-se per un determinat candidat només amb l'argument que és una dona.

Per això, i segons les normes que regeixen aquesta votació, com que no s'ha arribat a un acord entre els dos candidats, els vocals van decidir dimecres ajornar el ple i reprendre'l aquest dilluns amb aquestes mateixes set candidatures altra vegada a sobre de la taula.

Els set magistrats proposats són, a més de Teso i Lucas, Esperanza Córdoba, Ángeles Huet, Antonio del Moral, Ana Ferrer i Carmen Lamela. Els tres últims van intervenir en procediments del procés.

Si persisteix l'estancament en l'elecció del president, que es convertiria, a més, en el vocal número 21, aquestes set candidatures ja no es podran canviar, malgrat que no aconsegueixin concitar el consens i obtenir la majoria reforçada de dotze vots exigida per ser elegit president.

Malgrat això, les posicions dels dos blocs semblen fins al moment inamovibles, si bé els vocals del bloc progressista es plantegen obrir el debat a altres candidatures que es van anar descartant fins que van quedar com a finalistes Teso i Lucas i provar de posar fi a aquest nou bloqueig, segons les fonts consultades.

Al que no semblen disposats és a renunciar que sigui una dona la que presideixi el Poder Judicial, com també reclamen des de les associacions progressistes.

Els deu vocals progressistes aposten perquè per primera vegada sigui una dona la que presideixi l'òrgan

De les cinc dones proposades, només dues són considerades de caràcter progressista: Pilar Teso i Ana Ferrer, per tant, seria l'única que podrien proposar com a candidata de consens.

La reunió d'aquest matí es pot acabar, per tant, com les anteriors, i algunes fonts no descarten que es prolongui aquesta situació fins al setembre, un mes delicat per al poder judicial, ja que el dia 5 està prevista la tradicional cerimònia d'obertura de l'any judicial.●

LA VANGUARDIA

PRESIDENT-EDITOR JAVIER GODÓ, COMTE DE GODÓ
DIRECTOR Jordi Juan
DIRECTORS ADJUNTS Lola García, Miquel Molina, Enric Sierra
ADJUNTS AL DIRECTOR Enric Juliana, Álex Rodríguez, Manel Pérez
SUBDIRECTORS Isabel Garcia Pagan, Lluís Uría, Joel Albarrán, Lucía González

París guanya amb bona nota

Les estremidores expressions de dolor de Carolina Marín, la reina del bàdminton, en trencar-se el genoll ahir al matí quan era ben a prop d'aconseguir la medalla d'or passaran a la història –desgraciadament– com la imatge més dramàtica dels Jocs Olímpics d'estiu del 2024. Aquestes imatges són un reflex dels riscos i de l'enorme sacrifici a què estan sotmesos els esportistes olímpics sota l'esforç i la pressió per aconseguir les preuades medalles. Milers d'ells competeixen fèrriament des de fa una setmana per assolir la glòria a París, la capital de la llum, que ha aconseguit una fusió perfecta entre els seus monuments històrics, la ciutat i l'esport. D'altres ho fan a les altres seus olímpiques franceses.

L'esperada medalla d'or de Carolina Marín, plenament merescuda, ja que ha demostrat ser la millor del món, hauria estat la segona d'aquest metall obtinguda per l'equip olímpic espanyol. La primera la van guanyar Diego Botín i Florian Trittel (vela, 49er). María Pérez (20 km marxa) ha guanyat una de plata i les medalles de bronze han estat per a Fran Garrigós (judo), Álvaro Martín (20 km marxa), Pau Etxaniz (piragüisme eslàlom K1), Sara Sorribes i Cristina Bucsa (tennis, dobles femenins), Enmanuel Reyes (boxa -92 kg) i Ayoub Ghadfa, també en boxa (+92 kg). Les esperances de Carlos Alcaraz de sumar un altre or per a Espanya es van frustrar en perdre contra Novak Djokovic i es va quedar amb la plata. El golfista Jon Rahm, també contra pronòstic, es va quedar fora del medaller. Tot indica, tal com estan les coses, que a Espanya li serà molt difícil repetir el resultat de Barcelona'92, que es va saldar amb 22 medalles. És cert que la sort no ha acompanyat els atletes espanyols, alguns dels quals han estat molt a prop de pujar al podi. Però també ho és que caldrà fer autocrítica i analitzar el que ha pogut fallar.

L'encant de la capital francesa fa dels Jocs un esdeveniment extraordinari

En l'equador dels jocs de París, des del punt de vista global, i tal com s'esperava, són els atletes dels Estats Units els que més medalles han guanyat de moment, encara que la Xina els supera en nombre d'ors. Les estrelles olímpiques que brillen amb més fulgor a París, i que han deixat escrit el seu nom en or per a la posteritat, són –fins ara– l'extraordinària gimnasta americana Simone Biles i l'imbatible nedador francès Léon Marchand. Biles (27 anys) ha protagonitzat actuacions gairebé increïbles per la perfecció en la seva execució que la confirmen com la millor de tots els temps. Ha guanyat tres ors fins ara. I Marchand (22) s'ha erigit com el millor nedador d'aquesta cita olímpica, amb quatre medalles de moment, convertit en un nou heroi per al seu país. Però l'or brilla igualment, encara que no amb aquell ressò mediàtic tan espectacular, per a tots els altres guanyadors.

L'organització dels Jocs Olímpics d'estiu del 2024 no ha estat perfecta, amb queixes dels atletes per incomoditats d'allotjament en la vila olímpica, pels criteris massa variables dels àrbitres, pels horaris extremadament exigents i per haver de realitzar algunes de les proves sota la pluja. S'hi suma el ressò de les crítiques dels mitjans cristians per la paròdia de l'Últim Sopar en la cerimònia d'inauguració, que ha estat present a les xarxes socials durant la setmana. El fracàs en el sanejament de les aigües del Sena és un altre greu punt negatiu.

La bellesa i l'encant de París, així com la gran fusió que s'ha aconseguit entre la ciutat, els seus monuments i l'esport, converteixen aquests Jocs Olímpics, malgrat tot, en un esdeveniment extraordinari. La resposta del públic, majoritàriament francès, ha estat massiva, en contra del que s'esperava, malgrat l'elevat preu de les entrades, igual com la seva enorme difusió mundial. La seguretat, així mateix, que era la gran preocupació, es garanteix amb una presència massiva d'agents de l'ordre i amb constants controls d'identitat que s'accepten amb normalitat. Els Jocs Olímpics de París, en suma, travessen el seu equador amb bona nota.●

El CGPJ necessita un president

Avui a les 11 h del matí es reunirà en sessió plenària del Consell General del Poder Judicial (CGPJ), per tal d'elegir el seu nou president. Dimecres passat, el CGPJ no ho va aconseguir. Va poder, això sí, reduir una llista de set candidats a dos: la magistrada Pilar Teso, proposada per l'ala progressista, i el magistrat Pablo Lucas, proposat per l'ala conservadora. Però en les diverses votacions que es van dur a terme no va ser possible desfer l'empat a deu vots entre tots dos, per la qual cosa es va ajornar l'elecció fins avui. Confiem que no s'hagi de posposar una vegada més la dita tria.

Reiniciant el procés d'elecció, s'establirà de nou aquest matí una primera llista de set magistrats candidats, entre qui es compten els dos finalistes de dimecres. De fet, serà el tercer intent, ja que n'hi va haver un el dimarts 30 de juliol, que va acabar sense la majoria necessària de tres cinquens per elegir el nou president del CGPJ per als cinc anys venidors. I un segon intent, ja esmentat, el dijous 1 d'agost, igualment infructuós.

La llei assenyala que aquest alt òrgan judicial ha de triar president entre els tres i els set dies següents al ple en el qual es van proposar candidats, cosa que en aquesta ocasió va succeir el dijous 25 de juliol. És a dir, fa ja un total d'onze dies d'això.

Els vint magistrats de l'Alt Tribunal haurien de resoldre avui, sense demora, l'elecció

Fonts pròximes a la institució subratllen que no estaríem fora de termini, atès que les successives reunions, formalment, s'han anat interrompent i reprenent. Però es fa difícil oblidar la recent i lamentable història, tocant a renovacions, del CGPJ, que ha romàs durant cinc anys llargs amb el mandat dels seus integrants caducat.

A mitjans de juny, el president del Govern central va creure oportú recórrer a un ultimàtum i amenaçar amb una reforma legal que hauria desproveït el CGPJ del seu poder per a nomenar els jutges del Suprem o els presidents d'altres tribunals superiors i de les audiències provincials. Només seguint aquest mètode expeditiu es va aconseguir posar fi a una successió d'excuses, bloquejos i altres artificis, que van portar a una crisi institucional de molt greus conseqüències per al prestigi de la funció judicial al nostre país.

Amb aquest ominós antecedent encara en el record de tots els ciutadans, convé que els vint magistrats que integren el CGPJ compleixin com més aviat millor, si és possible avui mateix, amb el seu primer mandat, que no és cap altre que el d'elegir president. Han de quedar enrere els temps en què l'irregular i l'inusual es van convertir en norma, i avançar cap a la plena funcionalitat de les institucions. Per exemple, del CGPJ, tants anys paralitzat per interessos de part.●

POSTALS AMERICANES

Josep Martí Blanch

Un lladre a Iowa

El lladre soc jo. Però abans de condemnar-me deixeu-me que us ho expliqui. Resulta que als EUA hi ha llocs on la gent no tanca el cotxe amb clau. Els veïns es coneixen i se n'refien. Fora d'això, viuen en llocs tan remots que són incapaços d'imaginar que un estrany es prengui la molèstia d'anar-hi per robar-los.

Aquest és el cas de Manning, a l'estat d'Iowa. Un enclavament minúscul al qual s'arriba després de conduir l'eternitat sencera entre camps de blat de moro que donen tot el sentit a la idea d'infinit. L'interès de parar a Manning, a més de descansar la vista dels sembrats de cereal, se centra únicament en el carrer principal, que conserva alguns edificis construïts quan es va fundar el poble.

En aquell carrer principal va ser on em vaig convertir en un delinqüent perillós. Però us juro que no només va ser sense voler, sinó que també sense cap culpa. Un malentès, per dir-ho d'alguna manera.

Vaig sentir enyorança dels meus anys de nen, quan al poble totes les portes eren obertes

Quan vaig acabar la curta visita al carrer principal del poblet en qüestió, vaig tornar al meu GMC blanc per seguir la ruta rumb a Des Moines, la capital de l'estat. Vaig obrir la porta del cotxe, em vaig acomodar al seient del conductor i, oh sorpresa!, el vehicle no s'engegava. Mentre em barallava amb el botó d'encesa del motor, vaig sentir els crits d'una dona des de l'altra vorera. I sense temps per reaccionar vaig acabar envoltat de diversos veïns inquirint-me per què intentava robar el cotxe de la senyora que havia donat la veu d'alarma.

Aleshores jo ja m'havia adonat del meu error. Havia entrat en un vehicle que no em pertanyia però que era exactament igual que el meu. La propietària no l'havia tancat amb clau, un costum que, com vaig comprendre, allí no és gens estrany. Incrèduls primer, convençuts després, van decidir que no tenia sentit ajusticiar-me ni enviar-me al penitenciari. Tot es va resoldre feliçment.

De nou al volant vaig sentir enyorança dels meus anys de nen, quan al poble totes les portes eren obertes i ningú no s'havia de protegir de ningú perquè se sabia cuidat per tots. Vaig accelerar, i deixant enrere Manning, vaig desitjar que els seus generosos habitants puguin continuar per molts anys sense portar clauers ni sentir temor.●

Ruleta russa

Antoni Puigverd

L'epístola de Carles Puigdemont em sembla més rellevant políticament que el pacte de legislatura aprovat pels pèls per la meitat dels militants d'ERC amb el PSC de Salvador Illa. La pressió sentimental que està exercint la carta, escrita amb una barreja indestriable de sinceritat lacerada i de càlcul explosiu, pot provocar unes noves eleccions. Tant de bo m'equivoqui, però sembla inevitable que un, dos o més diputats d'ERC se sentin interpel·lats per Puigdemont i vulguin retornar a la senda èpica que el carismàtic expresident proposa. No voldran sentir-se culpables. No suportaran ser assenyalats com a traïdors, botiflers, espanyolitzadors.

Ningú no vol ser assenyalat pels amics, companys de WhatsApp o per la colla amb la qual comparteix excursions, festes, manifestacions o tiberis. Carles Puigdemont ho sap. Coneix perfectament la força que té el grup quan acusa de traïció. L'objectiu de la carta de Puigdemont és salvar el seu lideratge entre la ciutadania independentista. Per això desqualifica no solament el pragmatisme d'ERC, titllat de rendició, sinó també el simplisme dels fonamentalistes partidaris de l'abstenció. Puigdemont busca, a la desesperada, evitar la seva mort política que es produirà si Salvador Illa és escollit president de la Generalitat (mort política i, sobretot, sensació d'haver malversat per res aquests duríssims set anys a l'estranger). És una paradoxa: Puigdemont sembla acabat, però també està en condicions de construir el partit que Pujol no es va atrevir a teixir: el Partit Nacionalista Català, prèvia desarticulació d'ERC.

Per evitar la mort política i quan ja semblava que no li quedaven més recursos (perdudes les eleccions, amb l'independentisme en minoria i amb els vots d'ERC per a Illa), Puigdemont decideix jugar-s'ho tot a l'última carta. La del seu sacrifici personal. L'autoimmolació de Puigdemont apel·la al component parareligiós del nacionalisme. La víctima propiciatòria. Accepta el sacrifici per reparar els pecats de la nació. Com l'ancià Clint Eastwood a *El gran Torino*, Puigdemont entrega el seu cos als jutges per provocar una nova estampida catalana, un capgirament traumàtic de la situació, el retorn forçat al clímax de l'any 2017.

PERE DURAN / NORD MEDIA

Com Clint Eastwood a 'El gran Torino', Puigdemont vol suscitar una catarsi

Puigdemont disposa del seu cos per tal que, a més de portador del sant graal de la catalanitat, es converteixi en el sacrifici que salva Catalunya de l'assimilació espanyola. Amb la bomba de rellotgeria de la seva detenció pretén fer caure el pacient edifici reunificador que Salvador Illa i Pedro Sánchez han estat construint (desinflamant la venjança judicial i seduint sigil·losament la societat catalana desitjosa de salut i feina). Per això estableix una lògica causal entre l'aprovació del pacte amb el PSC per part dels militants d'ERC i la seva detenció. "La decisió de la militància d'ERC d'investir el candidat socialista, Salvador Illa, com a president de la Generalitat fa que la detenció sigui una possibilitat real d'aquí a molt pocs dies". Hi haurà diputats d'ERC que no voldran ser Judes. Els atraurà?

Com no podia ser d'altra manera, el final del procés també serà esqueixat, romàntic, confús, tremendista, pel·liculer, amb sofriment real dels que, com Carles Puigdemont, donen més importància al vessant tràgic, èpic, desgraciat, de la història de Catalunya que no pas a la tradició burgesa o menestral del treball pacient, dels camins pragmàtics, de les vies possibles. Hi ha qui tria el fossar de les moreres versificat per Pitarra i qui s'estima més els menestrals que el dia 12 de setembre de 1714 van treure els estris al carrer i van començar a treballar en els seus oficis malgrat la ruïna de la ciutat. Hi ha que vol assimilar-se al president Companys descalçant-se per morir tocant la terra catalana en el moment de ser afusellat; i hi ha qui recorda que també era català (i, per cert, enterrat a Girona) Laureà Figuerola, liberal, creador de la pesseta que unificava el patró monetari espanyol, contrari al proteccionisme perquè –sostenia– significava una defensa artificial de la indústria tèxtil catalana mentre que el lliurecanvisme –opinava– l'hauria reforçada. Carles Puigdemont i Salvador Illa encarnen ara mateix aquests dos models de catalanitat.

Tinc la impressió que Puigdemont, bombardejant amb el seu sacrifici, el pacte PSC-ERC, obtindrà encara una pròrroga del procés, que tindrà, per tant, un final de ruleta russa.●

La memòria històrica

Màrius Serra

Es parla molt de jutges. Massa. Una de les conseqüències més pernicioses del fracàs col·lectiu del 2017 és el trencament de les fràgils confiances institucionals entre un alt percentatge de la població, no només catalana. Tots tenim el nostre punt de vista, trinxeres i aprofitats al marge, però el resultat general és un deteriorament del sistema. Els responsables de judicialitzar la política van obrir l'aixeta cap a la comunicació, i el poder judicial està sotmès a un escrutini inclement, que en mostra les costures i les misèries. El recent pacte en el repartiment PP-PSOE del CGPJ ha estat un mer exemple d'aquella síndrome que vam anomenar *Europaens-mira* i ara moltes decisions cridaneres de jutges amb vocació d'estrella s'estavellen amb el sentit comú.

El pitjor de tot és que el sistema judicial falla des de la base. Dues noies encantadores, filles de dos bons amics, fa un lustre que dediquen totes les energies a memoritzar com lloros el temari de les oposicions, respectivament, a fiscal i a jutge. De deu a dotze hores al dia. De dilluns a dissabte. Durant anys. Totes dues han anat a Madrid a examinar-se entre dues i quatre vegades, fins ara sense sort, i no són pas al cap del carrer. Tenen entre vint-i-cinc i trenta anys, van ser estudiants excel·lents i viuen la joventut entre parèntesi, amb la sospita que les llistes de les oposicions siguin com les cues de Disneyland, amb accessos ràpids de pagament. Si mai arriben a posarse la toga, seran adultes inexpertes en gairebé tot, llevat de la retòrica arcaica de la literatura jurídica que han memoritzat article rere article perquè uns senyors provectes endormiscats en un tribunal les escoltin repetir-los. Ja ho tindran tot fet i en el seu fur intern potser germinarà la idea nefasta que ja han treballat prou. En comptes d'enterrar els seus intel·lectes en la memòria històrica d'articles que poden consultar a través del mòbil, les futures jutges podrien formarse un criteri ètic visitant presons, jutjats, sindicats, consistoris, residències, hospitals, comissaries i altres indrets on passen les coses que, en teoria, hauran de jutjar. Menys colzes i més carrer!

Memoritzar com a lloros el temari de les oposicions, ¿prepara per ser jutge?

La toga està en voga però el sistema judicial falla des de la base.●

Espanya, dos eixos

Norbert Bilbeny

Judy, empresària de Seattle, volia visitar Espanya i veure com la gent "viu als seus castells". Ara un col·lega de Califòrnia em diu que està de sabàtic i vol fer un *tour* per la Península, però no turístic, sinó econòmic. Té dos mesos per recórrer amb cotxe "les vuit o deu ciutats més actives" i entrevistarse amb algun expert. Demana consell. Però no sé com traduir-li "a tots dona consell i no el pren per a ell", ja que no soc economista, sinó segon pilot en una avioneta de filòsofs.

No parlis, li dic, amb els empresaris: cadascú et parlarà de la fira segons li va. Ni amb els caps de la patronal, que informaran en blanc o negre, segons la seva ideologia. El mateix et pot passar amb un professor d'economia. Amb els rectors d'universitat, tampoc: ja tenen prou amb els seus problemes interns. Et diria, millor: dina amb el cap de la secció d'Economia del millor diari de la ciutat que visitis. "Però quines ciutats?" Responc: les més emprenedores, que no sempre coincideixen amb les de renda mitjana i esperança de vida més altes. Per sort n'hi ha moltes a Espanya. Ves a nuclis grans, perquè són els que tenen més demanda d'activitat, els més competitius, tenen bones comunicacions i són atractius com a ciutat. La primera plaça en aquest sentit és Madrid, com a capital política i financera. La segona és Barcelona, innovadora i cosmopolita. Però en realitat, a més de la capital, et trobaràs dos eixos geogràfics clars. L'eix mediterrani, amb Barcelona, València, Múrcia i Màlaga, i l'eix de l'Ebre, amb Santander, les tres capitals basques, Pamplona i Saragossa.

Observa que són dues coordenades a prop del mar, de bon clima, tradició manufacturera i mentalitat europea. "Que bé", diu l'americà. No, amic: les ciutats d'un i l'altre arc no estan ben comunicades entre si. No tenen tren AVE ni bons aeroports. I el mateix entre els dos eixos: com transportar entre Múrcia i Santander, per exemple? Jo mateix, i això no l'hi dic, acabo d'anar amb tren de Barcelona a València amb un retard de 20 minuts, i a la tornada, d'una hora.●

CARTES DELS LECTORS

Podeu enviar les vostres cartes a **cartes@lavanguardia.cat**. *La Vanguardia* agraeix les aportacions dels lectors i tria per publicar aquells textos que no superin els mil caràcters. Les cartes han d'anar firmades amb nom i cognoms i hi ha de constar el DNI o el passaport, l'adreça i el telèfon. No es publicaran escrits firmats amb pseudònim o inicials. *La Vanguardia* es reserva el dret de resumir-ne o extractar-ne el contingut i de publicar els que consideri oportuns. No es mantindrà correspondència ni s'atendran visites o trucades sobre originals no publicats.

Concurso internacional

Ahora que ya tenemos a una risueña y flamante Kamala Harris que nos tiene menos preocupados, lo más urgente que necesita la ciudadanía española es que alguna asociación de diseñadores industriales convoque un concurso internacional para producir un nuevo tapón. Además de ser circular y tener una rosca en su pared interior, lo importante es que cierre de manera hermética las botellas de agua y, unido para siempre a ellas, cumpla con todos los protocolos y leyes vigentes sobre el reciclado de plásticos. Con este nuevo tapón deberíamos poder beber a morro con la misma facilidad de antes, y al terminar, ya enroscado a la botella y colocada esta sobre algún estante de la nevera en posición horizontal, no derramarse el agua.

En definitiva, el diseño ganador, el primer premio, tendría que prestar idénticas funciones que los tapones de antes: aquellos que nunca dejaban desparramar el agua, y cuando los desenroscábamos de la botella, sosteniéndolos con la mano y alejados de ella, podíamos beber a morro sin inconveniente alguno.

Jordi Querol
Suscriptor *Barcelona*

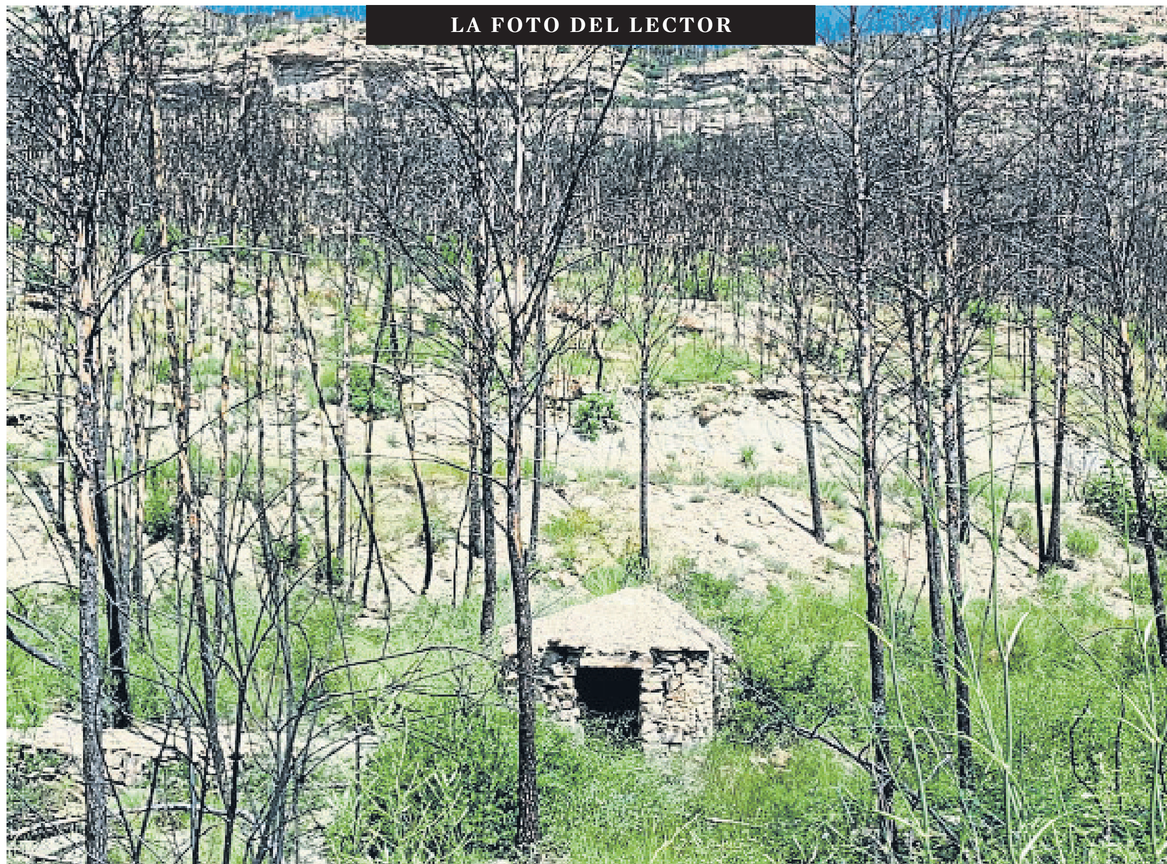
Buidar la brossa

Avui hem tallat la gespa a casa i també quatre branquillons de la tanca, i com que ahir no vam poder treure els cubells, hem decidit anar a la deixalleria a llençar el plàstic, l'orgànica i les restes vegetals. Quina ha estat la nostra sorpresa? Doncs que a la deixalleria ens han dit que això no ho podíem tirar allà. Si em punxen, no em treuen sang. Ens han enviat literalment als contenidors verds que hi ha al Burger King i que ho tiréssim tot allà. De traca i mocador, sí senyor! Semblava una broma. M'imagino que, com que amb la cara pagàvem, amb la poda els hi hem fet pena i ens l'han deixat tirar, la resta no. Així que cap al Burger King a tirar les bosses que prèviament hem separat com a bons ciutadans i allà que quedarà tot barrejat, que sembla que tant se'ls hi dona. Ens han enganyat, literalment. De punts d'emergència encara no en sabem res, i del servei de la deixalleria, millor no parlar-ne. Contenidors fins dalt, una deixalleria deixada, valgui la redundància. Feia pena, no ens ho podíem creure.

Perquè ho sàpiguen, si han de buidar la brossa de casa perquè han de marxar, s'hauran de fer fúmer i l'hauran de deixar al balcó de casa a 40 graus. A mi ja em perdonaran, però jo no pago impostos per acotar el cap i que, a més, em prenguin el pèl. Crec que mereixem unes disculpes de l'Ajuntament com a mínim, primer per no estar a l'altura de les circumstàncies, per no tenir cap punt d'emergència preparat per deixar-hi la brossa i perquè deixin de jutjar veïns i veïnes que deixen la brossa en contenidors que no són del seu barri. Ha quedat constatat que es fa perquè el Consistori no té cap instal·lació a punt després de gairebé tres mesos de l'inici del porta a porta. És indignant que els ciutadans separem els residus i que des de la deixalleria ens diguin que els llencem en un contenidor on es barreja tot. Pensava que venien a vetllar pels interessos de tots els ciutadans i com a mínim fernos la vida més fàcil, ja no dic més sostenible, que ha quedat clar que no.

Míriam Asturias i Bernades
Girona

LA FOTO DEL LECTOR

El paisatge del Pont de Vilomara dos anys després de l'incendi

Narcís Serrat mostra l'estat actual del paisatge del Pont de Vilomara, amb una barraca de vinya, dos anys després del foc forestal que va calcinar 1.750 hectàrees en aquesta zona del Bages. Al web es poden veure imatges comparatives del 2022, el 2023 i el 2024. Compartiu fotos a participacion@lavanguardia.es

Que s'adaptin

Avui dia tothom es queixa per tot. Massa. Ara els mestres ho fan perquè s'han de desplaçar per anar a treballar. Durant vint anys he estat pujant des de Vic fins a Sant Quirze del Vallès per la meva feina. Hi he anat amb pluja, neu, gebre i inclús foc. I mai no m'he queixat. Clar que no m'agrada pagar tanta benzina. Però entenc que hi ha circumstàncies a les quals ens hem d'adaptar.

Montse Vila i Espinalt
Subscriptora *Vic*

Els drets dels animals

Però es pot saber en quin món vivim? En quin món hi ha algú capaç de voler posar a la presó una de les persones que més han lluitat pels drets dels animals? Com pot ser que se'ls passi pel cap d'engarjolar algú pel sol fet d'haver-se oposat a la matança indiscriminada de balenes al Japó? Hi ha milers de criminals al carrer i ara tancaran Paul Watson per lluitar pel que hauríem de defensar tots!

Jordi Pelfort Roset
Igualada

L'Hospitalet también existe

En "L'Hospitalet también quiere marquesinas"(27/VII/2024), el autor, Jose Polo, tiene toda la razón. Tal como va el cambio climático, será imposible no tener un techo de resguardo en las paradas de bus. Cabe añadir que a no muchos más metros de distancia, hay paradas, cuatro en concreto, que pertenecen a Barcelona y no tienen marquesina. Parece mentira que la Administración, sea del color político que sea, no haga nada o dé largas a las necesidades de sus ciudadanos, que abonamos impuestos sin rechistar.

Aprovecho para animar al periodista para que siga en sus encuestas y búsquedas, y le daré una muy reclamada: la parada de origen/final del autobús 70, en rambla Badal/Canalejas. Allí hay marquesina, pero los usuarios no saben el tiempo que tienen que esperar, porque no hay rótulo luminoso, como en la mayoría de las paradas. Es lamentable, pero siempre solucionable. La asociación de vecinos Badal-Brasil-La Bordeta está cansada de esperar soluciones a esta y otras numerosas peticiones.

Víctor Cano Granell
Barcelona

Y ahora, caca-can

Nuestros parterres existen, y están en la parte central de la avenida Josep Tarradellas, conocida como "rambla", y entre las calles Entença y Numància. Esos son nuestros parterres. Fueron inaugurados en el año 2003 y ahora, 21 años después, su estado actual es completamente deplorable. Se han convertido en un pipi-can y un caca-can, pues los perros y sus propietarios ya se han acostumbrado. Como esta avenida está regida por tres distritos, resulta

---

EL PATI DIGITAL

Pedro Vallín

Dolor fortuït i dolor prefabricat

No cal dir que la tendència més important del dia d'ahir en xarxes socials va ser Carolina Marín, la campiona espanyola de bàdminton, que es va trencar en el seu partit de semifinals. Hi ha un magnetisme genuí en la narrativa de la desgràcia sobrevinguda, inesperada i cruel, que doblega un esportista quan es dirigeix a la glòria. Marín es va recolzar malament i el genoll que tants maldecaps li va donar antigament es va rendir quan tot apuntava a un plàcid –molt més del previst– pas a la final per l'or. El seu esforç per intentar completar el partit sense èxit i les seves desconsolades llàgrimes van desencadenar l'empatia universal que només es presenta davant l'autèntic, el fortuït. I la seva rendició final va provocar la commoció que sentim davant el fet tràgic –en un sentit esportiu, és a dir, banal– quan percebem la seva franquesa. La història dels Jocs Olímpics és plena d'imperibles imatges de llàgrimes i lesions, caigudes, martiris indesitjats que són, tant o més que els ors, les que romanen en la memòria dels espectadors més enllà del palmarès i del medaller. Un nedador que amb prou feines flota, un atleta passant la meta amb un turmell destrossat i recolzat en el seu pare, un maratonià menjat per les rampes...

A diferència dels esports professionalitzats –i encara que l'olimpisme hagi perdut el caràcter amateurs dels seus orígens– en l'esdeveniment de les anelles hi continua pervivint una certa autenticitat que els esports protagonitzats per milionaris han anat perdent. Per això la fatalitat de la jugadora de bàdminton –adornada per tot el suspens i la rebel·lió contra el destí que tot guionista solvent hauria incorporat– es va convertir en la imatge de la jornada, més enllà de les banderes, i va emocionar fins a la llàgrima fins i tot la seva rival, la jugadora xinesa He Bingjiao.

Aquella rendició a l'infortuni va contrastar amb la poc edificant imatge, tot just dotze hores abans, de les futbolistes del Brasil i Colòmbia en les eliminatòries contra França i Espanya, respectivament, fent durant dues hores la croqueta en l'herba, davant la impossibilitat de derrotar els seus rivals amb el concurs de les seves habilitats esportives. Espanya, inspirada en els penals, va tenir més sort que França, l'eliminació de la qual –a més del dolor de ser l'equip amfitrió– contra un equip de jugadores que es desplomaven en la gespa provant d'arribar als penals com males actrius de culebrot va ser el pitjor d'aquests Jocs, una tragèdia truculenta i premeditada tan impostada com les llàgrimes barroques d'una de dolorosa de Salzillo.

LA FOTO DEL LECTOR

Caminant cap al sol ixent a Manlleu

Carme Molist ens mostra dos senderistes als voltants de Manlleu, a la comarca d’Osona, aprofitant els primers compassos del dia per fer una mica d’exercici. En aquest cas, sembla que es dirigeixen directes cap al sol. Compartiu les vostres fotos al correu participacion@lavanguardia.es

que “el uno por el otro, la casa sin barrer”, o sea, nadie se preocupa, que sepamos los vecinos, en informarnos sobre qué proyecto tiene nuestro Ayuntamiento para la remodelación de nuestros parterres.

Francisco Mariné Oliva
Suscriptor *Barcelona*

Difusión sexual

Ardua tarea la de evitar que los jóvenes compartan contenidos sexuales con terceros. ¿Pero quién controla a los adultos? Seguimos asistiendo, y sin la mediación de redes sociales, a comentarios burdos, machistas y agresivos en cualquier ámbito donde se pueda ridiculizar, culpabilizar o contribuir al olvido de las víctimas tras hechos tan traumáticos. Utilizar el daño una y otra vez, con imágenes o comentarios, contribuye a estigmatizar a las personas.

Recientemente he encontrado abogados y abogadas, por suerte pocos, que han incorporado esta estrategia judicial para dibujar una personalidad débil o enferma y conseguir una sentencia beneficiosa para sus clientes, lo que debería estar doblemente penados, puesto que estos profesionales sí son conocedores de las leyes. Si el cliente no tiene principios, el profesional debería ser quien le aconseje no usar hechos íntimos, sea cual sea el fin perseguido. Mientras esa cultura judicial, que no tiene género, siga adelante, tendremos un descarte generacional y solo nos quedará esperar que haya jóvenes que marquen los principios de una nueva ética en materia de difusión sexual.

Elisabeth Barangé Corachan
Barcelona

Lentitud olímpica

Los amantes del tenis solemos seguir los grandes eventos de esta disciplina que retransmiten diversas plataformas en televisión: Wimbledon, Roland Garros, Conde de Godó y otros campeonatos nacionales e internacionales. En cada uno de ellos es fácil conocer los puntos marcados por uno u otro jugador, siguiendo el marcador televisado, que se actualiza casi de forma inmediata tras un punto. Desconozco el porqué de la enorme lentitud que muestra el marcador en los partidos de tenis televisados de los JJ.OO. de París 2024. En algunos casos pude llegar a ser desesperante, ya que el retraso para actualizarse tras un punto es tanto que, en ocasiones, el jugador que tiene el saque reinicia el juego y el marcador sigue no actualizado. He observado que es el árbitro el responsable tanto de cantar cada punto como de actualizar el marcador. ¿Por qué no lo hacen simultáneamente?

Fernando Cano Villavecchia
Suscriptor *Valldoreix*

Jocs brillants

Diran el que vulguin de la inauguració i l’agosarada proposta que es va veure al voltant d’un Sena a punt de sortir-se de mare. També es pot parlar, i molt, dels problemes que de nou el Sena està donant als organitzadors. Baixa més brut del que s’esperaven. Diran el que vulguin i potser tindran raó en les seves crítiques. Però per la resta, esportivament, que és del que es tracta, París brilla i molt.

Joan Baró
Lleida

LA VIDA LENTA

Glòria Serra

Cossos sota el sol

Quatre noies prenent el sol vora una piscina, 18 anys, biquinis clonats i cabells tallats iguals, com correspon a l’edat del mimetisme. “Jo segur que m’opero, no penso passar-me tota la vida amb aquestes cuixes. Però la cara em fa por, i si després semblo una altra?”. A una distància estratègica, cinc nois si fa no fa de la mateixa edat, tots amb serrell llarg en forma de visera, jugant a pilota. De cop un se’n desentén i comença a fer flexions frenèticament. “Fa dos dies que no m’entreno, no pot ser, *bro*. Hem de fer arròs blanc per dinar i anar a córrer a la tarda, si no, em sortirà la panxa i em baixaran les espatlles”.

Quant i que poc que han canviat les coses. L’estiu és l’època del culte al cos. El color de la pell, la depilació, els quilos de més o de menys... La llibertat i la mobilitat et permeten, per uns dies, ser una altra persona. Escac i mat als amors d’estiueig que obliguen a millorar la teva oferta. Ara són operacions estètiques i anabolitzants, abans pastilles per aprimar-se i químics al cabell... sempre la mateixa insatisfacció tot aspirant a ser un altre. Els motlles ideals canvien en cada època, sempre motlles, però altres coses sí que són diferents.

No totes les noies o dones se senten obligades a portar el mateix bikini i trien per exemple shorts o sostenidors d’una peça, més esportius i còmodes. La majoria de les mares de família no s’imposen posar-se aquells banyadors cuirassats de colors foscos o estampats espantosos que semblaven el seu uniforme fa unes dècades. I moltes que no tenen cossos que puguin encaixar amb sacrificis inhumans o operacions d’estètica es posen el que volen i a qui no li agradi, que no miri.

Aquesta lenta, lentíssima revolució per alliberar-se de la pressió ambiental, reforçada ara a la premsa hidràulica de les xarxes socials, té l’aparador més visible als Jocs Olímpics de

Ara són operacions estètiques, abans pastilles per aprimar-se... sempre la mateixa insatisfacció

París. L’excepcional Simone Biles té poc a veure amb la mítica Nadia Comaneci. La romanesa va ser una més d’aquelles noies dopades a pastilles per mantenir el cos en una perpètua adolescència, sense regla, sense créixer, sense desenvolupar-se. Membres llargs, fins i elàstics. Les dones de la generació de Biles són autèntiques atletes, amb cossos tan excepcionals com els seus companys masculins: fibrats, musculosos, treballats i, sobretot, sans. I, gràcies a lleis, multes i desqualificacions, han anat desapareixent els atletes masculins de cares inflades per anabolitzants i músculs nascuts en una proveta. Sí, els judicis sobre els cossos i la bellesa van canviant lentament. La darrera foto: el gimnasta nord-americà Stephen Nedoroscik. La seva especialitat és el cavall amb arcs, aquesta mena de cavall de salts que té dues anelles sobre les quals s’alcen els esportistes sobre les mans fent giravoltar el seu cos tibat com un fus. Stephen és tan bo que forma part de l’equip olímpic.

El fet que sigui guenyo, que porti ulleres de cul de got i necessiti tocar l’aparell i aprendre-se’l al tacte perquè sense ulleres no hi veu gens no té importància. La glòria no depèn de la seva bellesa, sinó del seu talent.●

grupoGodo

JAVIER GODÓ, COMTE DE GODÓ *President*

Carlos Godó Valls — Conseller Delegat
Màrius Carol — Conseller Editorial
Ramon Rovira — Director General de Presidència
Ana Godó — Directora de Libros de Vanguardia i V. Dossier
Jaume Gurt — Director General Corporatiu
Pere G. Guardiola — Director General Comercial i d’Expansió
Xavier de Pol — Director General de Negoci Media
Jorge Planes — Director d’Estratègia i Desenvolupament Corporatiu

LA VANGUARDIA

JAVIER GODÓ, COMTE DE GODÓ *President-Editor*

Óscar Rodríguez — Director General
Javier Martínez — Director Digital i Subscripcions
Xavier Martín — Director Econòmic Financer
Juan Carlos Ruedas — Director de Màrqueting i Desenvolupament de Negoci

Edita LA VANGUARDIA EDICIONES SL
Av. Diagonal, 477. 08036 Barcelona
Tel.: 93 481 22 00 / 93 481 25 00
Fax: 93 481 24 55
Internet WWW.LAVANGUARDIA.COM
Dipòsit legal B-18078-2011
ISSN 2014-1718 (edició impresa)
ISSN 2462-3415 (edició en línia en pdf)
Difusió controlada per OJD

Imprimeix CRE-A IMPRESIONES DE CATALUNYA SL
Polígon Zona Franca, carrer 5, sector C. 08040 Barcelona
ROTOMADRID, SL. C/ Meridiano, 19. 28850 Torrejón de Ardoz, Madrid
Distribueix MARINA BCN DISTRIBUCIONS SL
Carrer E, 1 (cant. c/6). Pol. Industrial Zona Franca. 08040 Barcelona
Tel.: 93 361 36 00

ANUNCIS I ESQUELES
GODÓ STRATEGIES SLU
Per telèfon 902 178 585
Barcelona Av. Diagonal, 477. 08036
Tel.: 93 344 30 00. Fax: 93 344 31 88
Madrid María de Molina, 54, 4.º. 28006
Tel.: 91 515 91 00. Fax: 91 515 91 09

ATENCIÓ AL SUSCRIPTOR
Tel.: 933 481 482
ATENCIÓ AL LECTOR
Tel.: 93 481 22 00. Fax: 902 185 587
Cartes dels lectors
cartas@lavanguardia.es
Defensor del lector
defensor@lavanguardia.es

Societat

Malson per a una innocent

“Em van robar les dades i ara em demanen sis anys de presó per estafa”

Una botiga de mòbils va regalar a la Sonia unes càmeres de vigilància amb una targeta SIM ‘fantasma’ al seu nom amb què una banda va sostreure 125.000 euros

PALOMA ARENÓS
Sabadell

PAULA SAMA

L’advocat Pérez Luque confia a poder demostrar la innocència de la seva patrocinada

Fa cinc anys que la Sonia –nom figurat– viu un terrible malson. Aquesta veïna de Sabadell, de 31 anys i mare de dues nenes, ha passat de tenir una vida sense gairebé sobresalts, com a treballadora d’una empresa de missatgeria, a estar acusada de pertànyer a una banda criminal de 18 membres que hauria robat, mitjançant tècniques de *phishing* (suplantació de dades personals), més de 125.000 euros a una quinzena de víctimes d’arreu d’Espanya.

“Vaig anar a fer una portabilitat, em van robar les dades en una botiga de telefonia i ara m’enfronto a sis anys de presó per pertinença a una banda criminal. Algú va fer servir fraudulentament una targeta SIM al meu nom”, lamenta. El seu advocat, Pedro Pérez Luque, expert penalista que s’ha especialitzat en ciberdelictes, defensa la seva presumpció d’innocència de manera rotunda: “Com és que, si pertany a una banda de lladres, en cinc anys no se n’ha lucrat gens ni mica? Encara més, per pagar la defensa, la Sonia fa doble jornada laboral, de mossa de magatzem i de cambrera, perquè no arriba a final de mes. I els seus pares l’ajuden en tot el que poden. Quina delinqüent nefasta posaria una SIM al seu nom per robar? És un disbarat”, afirma Pérez Luque.

Espantada i molt amoïnada pel seu futur i el de les seves filles, la Sonia espera judici i encara no entén com s’ha vist immersa en una trama tan rocambolesca. Ha passat per crisis d’ansietat i, fins i tot, va perdre la criatura de poques setmanes que esperava i que ella atribueix a l’estrès de tot el procés. L’altra cara de la ciberdelinqüència: víctima i acusada alhora.

Tot comença un dia d’estiu del 2019, quan la Sonia va anar amb la família a una botiga de telefonia mòbil en un centre comercial de l’Hospitalet de Llobregat. “Feia deu anys que n’era clienta i, cada cop que hi havia un canvi de tarifa, intentava negociar, per telèfon, una rebaixa”. Aquell dia va decidir anar a l’establiment “perquè també havíem de fer la portabilitat del mòbil del meu fillastre, passar-lo d’una altra companyia a la nostra”. El dependent que els va atendre els va oferir un regal, dins la nova tarifa més rebaixada. “Ens va dir que ens donava unes càmeres de vigilància, sense cap cost. Les vam agafar perquè eren de franc. Però, quan vam arribar a casa, les vam deixar en un calaix, pensant que ja les instal·laríem quan tinguéssim temps”. Amb tres nens per casa i el dia a dia, aquell regal es va estar temps sense obrir.

La víctima no s’ha enriquit: ha de fer una doble jornada laboral per poder-se costejar la defensa lletrada

L’estiu del 2020, en plena pandèmia, la Sonia va rebre una trucada de la Policia Nacional per demanar-li que l’endemà anés a la comissaria de l’Hospitalet. “Com que hi havia tingut un negoci i m’havien robat feia temps, vaig pensar que estaria relacionat amb això. A la tarda següent hi vaig anar amb la meva parella, sense imaginar-me el que passaria”. Els agents li van preguntar si estava al cas d’una línia telefònica que estava al seu nom. Va respondre que no. “Continuava sense entendre què feia allà, però vaig col·laborar amb tot el que em van demanar. Els vaig enviar les factures, els

Un dia la Policia Nacional li va trucar i llavors va saber que la detenien per un delicte que ni tan sols sabia

vaig donar el terminal... Veia que parlaven entre ells, que insistien molt sobre si estava al cas d’aquella línia. Quan vaig veure la factura, vaig entendre que era la línia de dades associada amb les càmeres. Els vaig ensenyar que no hi havia cap despesa vinculada, que formava part del paquet familiar”, explica. Després de la declaració, els agents li van dir que estava detinguda i li van demanar si tenia advocat d’ofici. Es va quedar en xoc, recorda. “No podia parar de plorar perquè no entenia de què m’acusaven. Em vaig estar unes hores a la comissaria. Els policies només deien “això no és una SIM

“L’acusen d’enriquir-se, però el seu patrimoni no ha augmentat?”, diu l’advocat defensor

duplicada”, i jo no sabia a què es referien, però sí que el problema estava relacionat amb la línia”. L’advocat d’ofici que li van assignar va entrar per videotrucada i li va aconsellar que signés, “que ja em trucarien per al judici”, diu.

No hi va poder fer res més, la Sonia se’n va anar a la botiga i va demanar el contracte associat amb la línia de les càmeres. “Quina va ser la nostra sorpresa, quan ens van dir que no el tenen, que l’enregistrament de veu no es va fer... Però no em vaig rendir –reconeix– i vaig anar a un altre local i una treballadora sí que me’l va donar”.

Pérez Luque constata que “el contracte es va associar amb una targeta SIM a nom de la Sonia –que ningú no li va donar–, però, curiosament, es va fer dues setmanes després que ella anés a la botiga, quan era a la feina”. Precisament, té “el registre d’entrada i sortida de l’empresa d’aquell dia, el justificant de la cantina i un altre de l’empresa que acredita que hi treballava”. El cas va a càrrec del jutjat d’instrucció número 4 de l’Hospitalet. Es preveu complex, amb una instrucció de més de 2.000 folis i 18 advocats. Consta que 17 membres de la banda tenen relació entre ells i que la majoria tenen antecedents penals. “Alguns són veïns, d’altres amics de Facebook... Tots estan connectats. La Sonia no hi té ni un sol vincle”, conclou Pérez Luque.●

“Crec que serà possible arribar als 80 totalment sans; ja està passant”

Peter Walter

Biòleg molecular, investigador a Altos Lab

ENTREVISTA

MAYTE RIUS
Barcelona

FUNDACIÓ BBVA

Peter Walter en un moment de l’entrevista a la seu de la Fundació BBVA

El biòleg Peter Walter (Berlín, 1955) sempre va saber que es volia dedicar a investigar, de manera que per ell anar cada matí al laboratori no és una feina, sinó la seva passió. “Per mi és la meva vida, és una aventura: els exploradors surten a la recerca del desconegut, i nosaltres, també, perquè no sabem on arribarem”. En el seu cas, va decidir explorar les cèl·lules, com controlen la seva qualitat i com es renoven eficientment, i va descobrir un mecanisme fonamental per a la vida i per a la salut: la resposta de la cèl·lula a les proteïnes mal plegades.

La troballa permet comprendre què passa a les cèl·lules que funcionen malament i, a partir d’aquí, l’origen de moltes malalties –des de l’alzheimer fins al càncer, l’esclerosi lateral amiotròfica (ELA), el parkinson o defectes neurocognitius derivats de l’edat–, i començar a desenvolupar teràpies per tractar-les. Per aquesta contribució tan revolucionària va recollir a Bilbao el premi Fundación BBVA Fronteras del Conocimiento en Biologia i Biomedicina juntament amb els col·legues F. Ulrich Hartl, Arthur Horwich i Kazutoshi Mori.

Kazutoshi Mori va descobrir el mateix mecanisme de resposta simultàniament. Col·laboraven o competien amb les seves investigacions?

Competíem. No hem publicat mai cap article conjunt, però va ser una competició molt productiva. Si dos grups treballen en un mateix camp, immediatament pots corregir els errors d’un o d’un altre o anar confirmant les troballes, i quan vam publicar el nostre es va validar immediatament perquè venia de dos laboratoris independents que no necessàriament volien trobar el mateix, però que va acabar sent així. Per tant, crec que la competició pot ser molt fructífera i no significa que no ens caiguem bé o que no apreciem la feina l’un de l’altre.

Quina aplicació pràctica té la seva troballa?

Hem après que hi ha sensors que vigilen la qualitat de les proteïnes i, si el procés no va bé, indueixen la maquinària mitjançant les xaperones (proteïnes de la cèl·lula que ajuden el plegament) perquè es pleguin adequadament o es degradin. Perquè, si no, formen agregats i pertorbacions dins de les cèl·lules, cosa que veiem en moltes malalties. I, si podem modular la resposta, podem afectar el resultat de la malaltia. Així doncs, podria ser un agent contra el càncer, en què hi ha problemes de proteïnes mal desplegades a les cèl·lules i aquestes cèl·lules haurien de morir perquè no puguin desenvolupar un tumor i la malaltia no es pugui continuar estenent. També hem observat la utilitat de disposar d’un inhibidor que pugui corregir o restaurar els defectes de plegament de les cèl·lules en malalties neurocognitives, problemes de memòria relacionats amb l’edat, l’alzheimer o problemes mecànics derivats d’un trauma o caiguda. Esperem que molt aviat puguem veure com aplicar tot això que hem après amb ratolins en humans.

En quin termini hi pot haver assajos en persones?

Ja es treballa amb compostos que hem desenvolupat en assajos clínics i s’han superat alguns dels estudis de seguretat per convertir-los en medicaments. Per exemple, estem en la fase II dels assajos per tractar l’ELA i d’aquí un any aproximadament hauríem de tenir conclusions. De moment sembla que són bastant efectius.

Ara treballa en una companyia (Altos Lab) que pretén revertir l’envelliment. La resposta a les proteïnes mal plegades podria aturar el deteriorament ocasionat per l’edat?

A mesura que ens fem grans hi va havent una desactivació d’aquests procediments de la cèl·lula. Així doncs, l’aspiració inicial és mantenir-los durant més temps perquè la cèl·lula no tingui cap problema a l’hora de respondre a toxines i alteracions. Tot i això, voldríem anar més enllà i que la vella cèl·lula tingui la mateixa capacitat que tenia al principi per reparar-se a si mateixa i mantenir la salut malgrat influències externes derivades de l’envelliment.

> **Sobre l’envelliment**
> “L’objectiu no és viure més anys, és una vida saludable mentre visquem”
>
> **La seva investigació**
> “Volem que la vella cèl·lula tingui la mateixa capacitat que tenia al principi de reparar-se”

N’hi ha que pronostiquen que la ciència aconseguirà que les persones siguin pràcticament immortals i que creuen que ja vivim massa i que per això hi ha tantes malalties degeneratives. Des del seu coneixement del que s’investiga a Altos Lab, què n’opina?

El nostre objectiu no és la longevitat ni viure més anys, és una vida saludable mentre visquem. Volem tractar les condicions que degraden la vida amb l’edat i, per tant, contribuir que tots tinguem una vida millor, saludable i més feliç. El que voldríem realment és canviar el sistema actual per tenir cura de la salut i no de la malaltia, mantenir les cèl·lules joves i perfectament funcionals eliminant les que causen aquells defectes d’envelliment al cos. Com un manteniment.

Serà possible arribar als 80 anys completament sa?

Aquesta és la meva esperança, absolutament. De fet, crec que és el que ja està passant. Tinc 69 anys i a Alemanya estaria retirat, però als Estats Units puc continuar amb la meva carrera. I, si penso en el meu pare, veig que era molt més gran a la meva edat.

La biologia molecular està avançant molt de pressa gràcies a la tecnologia CRISPR, la seqüenciació, la intel·ligència artificial... Com està canviant la investigació? Quines àrees són més prometedores?

Hi ha tantes dades actualment que podem correlacionar que gairebé no les podem comprendre amb la ment humana. I aquí és on la bioinformàtica i la intel·ligència artificial poden facilitar l’anàlisi i extreure hipòtesis del que passa per començar un nou cicle d’experimentació que ens donarà noves dades, connexions entre els diferents components, i en podrem entendre més. La velocitat dels canvis serà cada vegada més accelerada. La IA no ho farà tot, però sí que facilitarà la investigació de manera fonamental generant moltíssimes noves hipòtesis que després haurem de sotmetre a proves.●

SOS d’un centre per a menors d’Hortaleza, completament desbordat

REDACCIÓ Madrid

L’Agència Madrilenya d’Atenció Social es vanagloria de la seva xarxa de residències per a menors, que ofereixen als usuaris l’allotjament, la convivència i l’educació necessaris per al seu desenvolupament pel període més breu possible, fins que pugui produir-se el retorn dels joves amb la seva família o s’adopti amb ells una altra mesura alternativa. El cert, tot i això, com denuncien els treballadors, és que la situació real d’algunes d’aquestes institucions no és tan bona.

Un cas especial és el del centre de primera acollida d’Hortaleza, que està completament desbordat, segons denuncia el comitè d’empresa. Les instal·lacions van ser projectades per allotjar-hi 35 menors d’entre 15 i 18 anys, que ingressen per procediment d’urgència. La seva ocupació actual és de més de cent persones. La sobreocupació es veu agreujada per la demora de la Fiscalia de menors a l’hora de decretar l’edat de les persones acollides (de vegades, mitjançant procediments radiològics), però, sobretot, per la falta de recursos residencials de primera acollida públics i de centres adequats per a aquests joves. “Aquesta situació es tradueix en la impossibilitat d’atendre’ls adequadament segons els estàndards de qualitat i el projecte d’entorns segurs i de bon tracte dels quals la Comunitat de Madrid tant s’enorgulleix, però que, a l’hora de la veritat, no defensa”, critica el comitè d’empresa.

Els representants dels treballadors també lamenten la “difícil situació laboral que s’hi viu”. Els professionals, recalquen, estan “desbordats”, amb ràtios al torn de nit d’un únic educador per cada 50 menors. Les treballadores socials i les psicòlogues tampoc no poden exercir la seva tasca en les condicions adequades. Les seccions d’administració, bugaderia, neteja o cuina, entre d’altres, continuen amb “els mateixos recursos projectats fa anys per a 35 menors, però n’han d’atendre 100 o fins i tot 120”.●

POLAROID

Una càmera de fotografia instantània, un altre dels objectes del passat que ara estan de moda

La fotografia analògica, de rodet, que molts van donar per morta, es nega a desaparèixer

La tecnologia ‘vintage’ que sobreviu

RAMÓN PECO
Madrid

En l’incident informàtic global provocat per una actualització del software de seguretat CrowdStrike Falcon, l’antivirus que fan servir Microsoft i moltes grans companyies de tot el món, hi va haver una anècdota molt il·lustrativa. L’Agència de Transport Municipal de San Francisco no es va veure afectada pel problema, de manera que els famosos tramvies de la ciutat van continuar funcionant puntualment. Se sap que el servei, desconnectat d’internet, encara fa servir disquets per funcionar. Una relíquia de la dècada dels noranta.

Fer servir tecnologia tan desfasada no és de cap manera un model a seguir, però aquesta anècdota ens posa sobre la pista de per què hi ha tecnologia amb molts anys al darrere que encara es fa servir.

És el cas de Sonos, una empresa coneguda per crear aparells de so d’alta fidelitat que ha llançat uns auriculars que no prescindeixen d’un vell conegut: la presa d’àudio amb clavilla de 3,5 mm.

Sonos, com altres empreses que produeixen àudio d’alta qualitat, no prescindeix del connector perquè la qualitat de transmissió que es pot aconseguir mitjançant tecnologia bluetooth no pot igualar la d’aquests vells cables.

De la mateixa manera, ens trobem que Pentax, una de les empreses històriques de fotografia, ha tret al mercat una càmera de pel·lícula el 2024. Feia dècades que una cosa així no passava.

Per alguns, és possible que el retorn de la fotografia química sigui una pura moda, però la realitat és que el nombre de persones que fan servir rodets ha anat a més els últims anys i els fabricants no donen l’abast a tanta demanda.

Aquest *revival* de la fotografia química descansa en dos aspectes clau: d’una banda, la concentració que suposa mirar per un visor sense pantalla electrònica enquadrant una foto; d’altra banda, que la fotografia està acabada quan un prem el botó de disparar, sense que calgui processar res digitalment.

Molts dels fotògrafs que fan servir pel·lícula demanen que les seves fotos es lliurin digitalitzades després de revelades. Així doncs, el procés es pot acabar en molts casos prement el botó, cosa que permet tornar a concentrar-se en la captació de la imatge.

Tot i això, si hi ha una tecnologia que ha aguantat tots els anuncis de defunció, és el llibre. El dissenyador editorial Jaime Narváez tracta la qüestió al llibre acabat de publicar *El libro tras el anuncio de su muerte*. Narváez sosté que, malgrat anunciar-se’n la mort diverses vegades, el llibre de paper no només no ha mort, sinó que ha millorat el disseny i les qualitats. Els llibres electrònics, després de més d’una dècada d’intentar eliminar el seu progenitor, no han aconseguit fer efecte en el mercat editorial.

El juny del 2006, Jeff Jarvis va publicar al diari britànic *The Guardian* un polèmic article titulat *Books will disappear. Print is where words go to die*, un dels primers auguris que anunciaven la mort del llibre imprès a conseqüència de la irrupció digital. “Al llarg de la seva història ja se l’havia condemnat moltes vegades. Quan va néixer, per exemple, molt abans del còdex, quan es trobava en estat embrionari i es pensava que seria el mitjà idoni per a la incipient cultura escrita, ja llavors se’n va anunciar la defunció”, afirma Narváez a la seva obra.

Es va anunciar la mort del llibre imprès, però els seus germans digitals no l’han aconseguit substituir

Així i tot, hi ha altres aspectes que expliquen que certes tecnologies antigues ens sedueixin més que altres de noves. És evident que hi ha aparells i tecnologies que aporten poques coses més enllà de satisfer la malenconia, com és el cas de la tornada dels walkmans de cinta.

La tecnologia retro té una part de moda que és explotada al màxim. En aquests casos, el renaixement de certs productes és una cosa fugaç. És el cas de les versions en miniatura d’ordinadors de 8 o 16 bits equipats amb un connector HDMI. Després de la sortida al mercat alguns d’aquests equips, no hi ha tornat a haver llançaments.

El que sí que trobem són vestigis d’altres èpoques en aparells acabats de llançar al mercat. Una bona prova la tenim en la ràdio. Molts aparells de so han deixat d’equipar un transistor d’AM/FM. I, malgrat que la ràdio en streaming és interessant, l’analògica gaudeix de molts avantatges. El principal és la senzillesa amb què podem sintonitzar una emissora sense obrir aplicacions. Tot i això, també perquè és sense la interrupció de notificacions de qualsevol altra app. Per això es tornen a veure altaveus bluetooth de qualitat que equipen un receptor de ràdio.●

L’Ertzaintza investiga cinc menors per haver demanat imatges sexuals a altres joves

BILBAO Efe

L’Ertzaintza ha obert diligències com a investigats a cinc menors residents en diferents localitats de Gipuzkoa per “haver sol·licitat” per internet “imatges de caràcter sexual” a altres menors d’edat, “bé per a la difusió immediata o per coaccionar-los, en cas que no volguessin fer noves trameses de continguts eròtics”.

Les peticions es feien a través de les xarxes socials, segons explica el Departament basc de Seguretat en una nota, en què aclareix que “el modus operandi d’aquesta tipologia delictiva consisteix a guanyar-se la confiança de la víctima” amb la intenció d’“aconseguir contingut de caràcter sexual o eròtic”.

“El delinqüent –explica la policia basca– es vol guanyar la confiança de la víctima fent servir tècniques afectives, com promeses de festejos o poder formar part d’un grup”.

“També pot provar de convèncer la víctima dient-li que rebrà recompenses, com aconseguir més nombre de seguidors a les xarxes socials o obtenir més *m’agrada* i, fins i tot, a canvi d’una remuneració econòmica”, aclareix l’Ertzaintza.

“Una vegada aconseguit l’objectiu –prossegueix el comunicat–, la víctima és amenaçada amb la difusió d’aquestes imatges entre els seus contactes o a les xarxes socials, en el cas que no faci noves trameses de contingut cada vegada més eròtic”.

“Si bé aquesta tipologia delictiva sol ser comesa per majors d’edat que es fan passar per menors”, una pràctica coneguda com a *grooming*, l’Ertzaintza precisa que els cinc investigats a Gipuzkoa també són menors d’edat, però que igualment hauran “de fer front a les responsabilitats penals que es puguin dirimir pels actes comesos”.

El Departament de Seguretat concreta que en aquest tipus de situacions correspon als progenitors o tutors legals “fer-se càrrec del pagament de les possibles indemnitzacions com a responsables civils subsidiaris”, si ho determina l’autoritat judicial.

En aquest cas concret, arran de les investigacions practicades per la divisió d’investigació criminal de l’Ertzaintza, s’han imputat cinc menors per delictes contra la llibertat sexual a internet.

En aquest sentit, cal recordar que el 2023, al 92% dels webs amb material d’abús sexual infantil analitzats per Internet Watch Foundation (IWF), les imatges publicades eren imatges autogenerades pels mateixos menors, ja fos per voluntat pròpia o obtingudes mitjançant enganys i xantatge, com en el cas del *grooming*.●

En aquest cas, pertoca als pares fer-se càrrec del pagament de les possibles indemnitzacions

In Memoriam

Gloria Vázquez Guerrero

Viuda del doctor Joan Graell Graell

Ha fallecido cristianamente en Barcelona, el día 4 de agosto del 2024, a la edad de 99 años, confortada con los Santos Sacramentos. (D.E.P.) Sus hijas, Gloria, Teresa y María Cristina; sus nietas, bisnietos y demás familia lo comunican a sus amigos y conocidos y les ruegan tenerla presente en sus oraciones. La ceremonia tendrá lugar mañana, día 6 de agosto, a las 13.30 horas, en el Tanatori Sant Gervasi.

Avui fa un any

Serveis Funeraris de Barcelona mémora

Jose Maria Sala Coll	Blai Peris Martorell
Basilia Holguín García	Antonio Raja Dominguez
Martina Josefa Bruzac Cadoret	Rafael Muñoz Parejo
Maria Seró Guiamet	Manuel Bertrand Verges
Manuel Ramos Ariza	Ludivina Elena Sánchez
Francisco Javier Gramona Sandé	Miguel Garcés Dieste
Magdalena Ferro Torrelles	

Llistat publicat per cortesia de Serveis Funeraris de Barcelona.

Els hotels de Barcelona ja allotgen més nord-americans que espanyols

Els Estats Units es refermen com el principal mercat emissor de turistes a la ciutat

RAMON SUÑÉ
Barcelona

Barcelona sedueix els nord-americans fins a extrems inimaginables des de fa uns anys. La capital catalana s'ha convertit en escala imprescindible per a milers de turistes dels Estats Units que travessen l'Atlàntic per dur a terme la ruta de les grans capitals europees. Bé ho saben els establiments hotelers barcelonins, que ja allotgen més clients que venen d'aquest país que residents a Espanya, segons les últimes dades publicades per l'Ajuntament de Barcelona a partir dels resultats de l'Enquesta d'Ocupació Hotelera.

Ja l'any passat, durant els mesos de juny, agost i setembre, el nombre de persones amb residència als Estats Units que es van allotjar en allotjaments hotelers de Barcelona va superar el de clients que viuen en algun lloc d'Espanya. Abans aquest fenomen només havia tingut lloc en moments molt concrets. Un va ser el setembre del 2019, mesos abans de l'esclat de la pandèmia, i ja després de la covid en plena recuperació turística el juny del 2022. El mateix any, però a l'agost, els hotels de Barcelona també van registrar més viatgers que venien de França que d'Espanya.

El que les anteriors dades apuntaven s'ha confirmat plenament aquest any i, a més, amb xifres mai conegudes. Sense els registres corresponents al juliol, tant al maig com al juny el

Els establiments barcelonins van allotjar al maig i al juny prop de 300.000 nord-americans

dels Estats Units va ser el principal mercat emissor de turistes a Barcelona, de manera que va relegar l'espanyol a la segona posició. En cadascun d'aquests dos mesos més de 145.000 visitants residents als Estats Units van passar pels hotels de la ciutat, al voltant d'uns 30.000 més, tant al maig com al juny, que els que venien de territori espanyol.

Com passa amb el conjunt d'Espanya, Barcelona aquest any està en procés de deixar enrere el rècord de turistes del 2019 i d'establir noves marques. Durant el mes de juny, el nombre de pernoctacions hoteleres a la ciutat es va situar entorn dels 2 milions, un 1,6% més que durant el mateix període del 2023. A més, l'acumulat de la primera meitat de l'any supera els 10,8 milions de pernoctacions hoteleres generats per més de 4,1 milions de visitants i confirma la tendència a la desestacionalització de l'activitat turística a la ciutat. Cada vegada és més petita la diferència entre els mesos d'estiu i la resta de l'any. Aquestes dades espectaculars, que han fet que últimament fins i tot els mateixos hotelers i altres operadors del sector admetessin que el creixement turístic de Barcelona ha de tenir un límit (ara com ara lluny de ser realitat), es fonamenten en l'increment de visitants estrangers, que van depassar els 3,3 milions entre el gener i el juny, un 6,6% més que l'any anterior. Així doncs, pren tot el sentit l'afirmació que el turisme de Barcelona és internacional: el 82% dels visitants venen de l'estranger.

El primer semestre d'aquest any el 82% dels visitants venien de països estrangers

Malgrat que, tenint en compte les dades, en aquesta relació no hi havia hagut mai tanta passió, l'idil·li turístic dels nord-americans amb Barcelona ve de lluny. Des del 2010 fins ara, el mercat d'aquell país ha estat, entre els estrangers, l'hegemònic a la capital catalana de manera sostinguda. Ha ocupat el primer lloc del rànquing de visitants el 2012, 2014, 2017, 2018, 2019, 2022 i 2023. Només va baixar del lloc més alt del podi el 2010 i el 2011 (Itàlia), del 2013 al 2016 (Regne Unit) i els pandèmics 2020 i 2021 (França).

Fins a la irrupció dels Estats Units, el turisme internacional barceloní va estar dominat històricament pels quatre grans països emissors europeus, el Regne Unit, França, Itàlia i Alemanya, que el primer semestre d'aquest any ocupen una vegada més les primeres posicions per sota d'espanyols i nord-americans. Els últims 15 anys, el nombre de persones que venen dels Estats Units que han passat pels hotels de Barcelona s'ha multiplicat per tres.

Si es té en compte el nombre de pernoctacions, el predomini dels clients dels hotels de Barcelona que viuen als Estats Units és encara més gran, ja que les seves estades a la ciutat solen ser més llargues. En aquest sentit, la primera meitat de l'any els visitants nord-americans han consumit 120.000 nits d'hotel més que els espanyols. Sumen gairebé un milió i mig.●

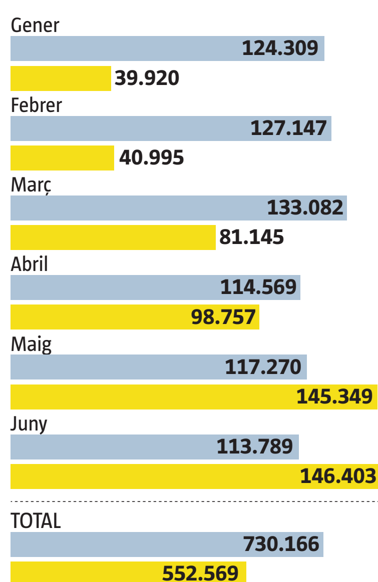

MANÉ ESPINOSA
El passeig de Gràcia, els seus hotels i botigues de luxe, focus d'atracció del turisme dels Estats Units

Visitants als hotels de Barcelona per país de residència

Dades del 2024

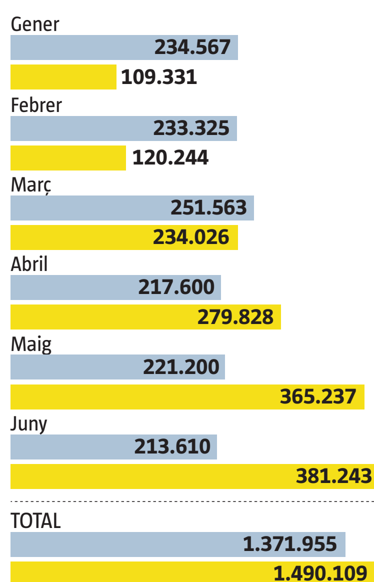
Espanya · Estats Units

Pernoctacions en els hotels de Barcelona per país de residència

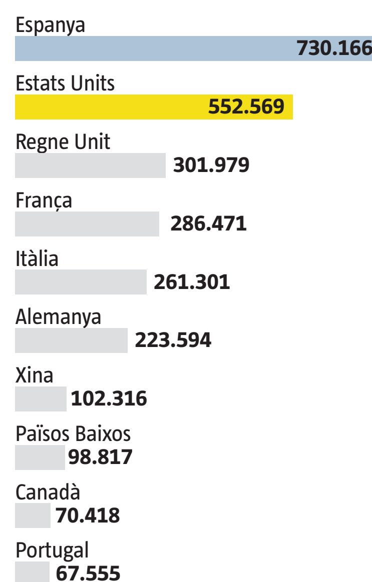
Dades del 2024

Espanya · Estats Units

Els deu països amb més visitants als hotels barcelonins

Dades fins al juny del 2024, per país de residència

FONT: Enquesta d'Ocupació Hotelera

LA VANGUARDIA

Surt a la llum el ric passat vinícola del monestir de Pedralbes

Una excavació arqueològica descobreix estructures de producció de vi

MARTÍ GELABERT

La zona de les restes de premsa de biga amb el contrafort per elaborar el vi

JESÚS SANCHO
Barcelona

Noves troballes arqueològiques al monestir de Pedralbes evidencien que el cenobi va ser un important centre de producció de vi. A les casetes de la Baixada del Monestir, uns modestos habitatges annexos al convent on s'allotjava el personal de servei del recinte monàstic, s'ha dut a terme una exhaustiva intervenció arqueològica que aporta reveladores i interessants dades sobre la història del conjunt monumental.

Els descobriments que més han sorprès els arqueòlegs han estat els que estan relacionats amb l'elaboració del vi. En aquest àmbit, s'han trobat els vestigis d'una premsa de biga amb un immens contrafort, llavors de raïm i diferents estructures per fer els vins, com també diversos dipòsits de grans dimensions fets de pedra coneguts com a premses o cups. "Aquestes restes ens han permès documentar que aquí des del segle XVII es produeix vi", explica Anna Bordas, l'arqueòloga de l'empresa Atics que ha dirigit amb mestria l'excavació en coordinació amb el Servei d'Arqueologia de l'Ajuntament de Barcelona.

Els arqueòlegs expliquen que les troballes permeten constatar que les estructures descobertes formaven "un complex" sistema de producció vinícola i aporten una nova perspectiva sobre les activitats econòmiques del monestir, especialment fora de l'espai de clausura.

"L'excavació confirma el que intuíem, és a dir, que la producció de vi era important, però pel que s'ha trobat ho pot ser fins i tot més del que pensàvem al principi. Sabíem que a partir del segle XVI i XVII constantment es duen a terme edificacions, malgrat que no sabem on situar-les exactament. Per tant, el que hem de fer ara és rellegir tota la documentació de què disposem tenint en compte el que s'ha localitzat", comenta Anna Castellano, directora del museu del monestir de Pedralbes i doctora en Història Medieval.

Castellano destaca que l'elaboració del vi era rellevant no perquè les monges el conreessin, sinó perquè eren propietàries de moltes terres en diferents llocs, sobretot en aquesta zona de Collserola i de Sarrià. Com a part del delme, com a propietàries d'aquells terrenys, el raïm recollit es portava en carros al monestir per fer els vins, pagant alguns homes per a aquesta comesa.

Les restes descobertes aporten més dades sobre l'activitat econòmica del conjunt monàstic

L'excavació, promoguda per l'Institut de Cultura de Barcelona, s'ha desenvolupat en dues fases. La primera, començada el setembre del 2022 i acabada el febrer del 2023, es va centrar en la caseta número 5 i el seu pati. I la segona fase, començada al gener i acabada recentment al juliol, s'ha ocupat d'un passatge i de les casetes número 7 i 9 bis.

Més enllà del passat vinícola, la intervenció ha estat molt profitosa i una valuosa font d'informació per conèixer l'evolució d'aquest lloc fora de l'espai de clausura des de l'època medieval fins a la contemporània. A partir d'un plànol del segle XVII ja consten uns primers habitatges i també es marca el mur de clausura, de què s'ha pogut ara documentar les fonamentacions originals, datades del segle XIV. A la caseta número cinc, a més d'identificar-se els murs inicials entre els segles XVI i XVII i algunes pavimentacions, ha aparegut una bala de canó de la guerra dels Segadors en una de les habitacions que hauria patit un atac. A sota de les estructures d'aquest habitatge, després d'excavar capa per capa ha sorgit un dels descobriments més antics. És un canal d'aigua que podria venir de Collserola i també es va localitzar en una estança d'un altre dels habitatges. Aquesta infraestructura hidràulica va quedar en desús quan va ser tapada pels sediments al segle XII.

Si antigament les casetes van ser espais auxiliars del monestir, els plans del futur impliquen la tornada d'aquests treballs complementaris, però adaptats als temps actuals, com ara espai d'oficines per als empleats del museu o reserves de material, com també la possibilitat que hi hagi una llibreria i una botiga del museu. D'altra banda, es preveu crear en aquest àmbit un nou accés de sortida. Això s'estudia en el marc del nou pla director del monestir, l'acabament del qual es preveu abans que s'acabi l'any.

Sobre si es deixaran al descobert algunes de les restes o es tornaran a tapar, s'estudiarà una vegada que s'elaborin els projectes per reformar les antigues casetes mitjançant un concurs públic i també ho haurà de valorar la Comissió Territorial del Patrimoni Cultural de la Ciutat de Barcelona, ja que és un bé cultural d'interès nacional.●

HISTÒRIES NATURALS

Julià Guillamon

La República de les plantes

Mentre qui més qui menys ens anem fent a la idea de la desertització i l'artificialització irreversible (plantar un arbre per substituir-ne un que s'ha mort, què dius ara?, regar?), una colla de plantes, al costat de torrents i rieres, creen repúbliques per mirar de passar les calorades, xuclar la mica d'aigua del sòl, i si un dia el temps torna a ser favorable i humit, reconquerir els espais que hem perdut miserablement. A prop de casa hi ha unes quantes repúbliques d'aquestes, a sota de freixes i castanyers que els estalvien l'impacte directe del sol. Contra pronòstic, la romeguera és una de les plantes que més hi pateix. Floreix amb penes i treballs i fa unes mores petites, amb molt pocs grans, que passen del verd al vermell i al negre sense créixer i amb una manca inquietant de suc. Fa penjolls de fulles torrades i fulles deshidratades, amb doblecs estranys, com si no sabessin com posar-s'hi. A la gent sensible li fa efecte veure que es moren les romagueres, que sembla que han de tenir molts recursos punxeguts per tirar endavant. L'ortiga major té més traça a sortir-se'n. Fa uns rams de flors repartits per la tija, a sota les fulles, que recorden mocs de gall d'indi. La romeguera peca d'optimisme: qualsevol retall abandonat de marge li sembla bo per escampar-s'hi amb construccions complicades. L'ortiga és més selectiva i sempre sap trobar el foradet humit.

El plantatge gros (*Plantago major*) també llepa. Les fulles amples, exposades a la insolació, de seguida queden fetes una coca. Però en aquesta època ja ha granat: unes espigues desafiadores, insolents.El plantatge encapçala una facció contestatària de plantes de la República humida –al·liària, enciam bord– que reivindica el valor de la llavor i la grana, per sobre de les flors, que considera sobrevalorades.

Fan uns boles que semblen velcro i que s'enganxen al pèl dels senglars i als meus mitjons

La República té dues estrelles indiscutibles, que són la repelassa o bardana (*Arctium lappa*) i l'herba presseguera (*Polygonum persicaria*). La primera fa uns grans pàmpols de color verd fosc, que poden tenir més de mig metre. Ara és el moment de la gran exhibició de fulles i de les primeres inflorescències, violetes com les flors dels cards i les carxoferes. Quan perden els pètals, fan uns boles que semblen velcro i que s'enganxen al pèl dels senglars i als meus mitjons. L'herba presseguera és la més llesta de les plantes de la República humida. Tria viure als marges on hi ha hagut aigua embassada i tolls que s'han assecat. El nom li ve de les fulles que s'assemblen a les fulles del presseguer, lanceolades amb una mica de serreta. D'aquí a pocs dies farà una flor menuda que, per acabar d'arrodonir la semblança, és d'un color que fa pensar en els préssecs del pinyol vermell. De nano recordo haver-ne vist uns rams d'estiu, senzillíssims, generalment a les cases de les conjurades i col·laboradores de la República de les plantes, que en aquella època eren moltes més que no pas ara.

A LA MUNTANYA
2

Les aventures d'un xerpa discret

Rosa M. Bosch

Els relats dels xerpes d'una certa edat enganxen, et porten a èpoques passades en què l'aventura estava assegurada. La vida d'aquest entranyable home, Chowang Rinzi, de 76 anys, mereix ser explicada. A diferència de personatges d'aquests temps, que es venen molt bé esperonats per rècords i per una poderosa maquinària de màrqueting, en Chowang i altres guies nepalesos de la seva generació són pura discreció i humilitat. La conversa amb en Chowang es va produir fa mesos al terrat de la seva casa de Katmandú, no gaire lluny de la stupa de Boudanath, destinació de budistes i també de legions de turistes. No va anar mai a l'escola, però va aprendre una mica d'anglès treballant a les muntanyes de l'Himàlaia amb expedicions arribades de tot el món; una de les seves filles, l'Ang Nima, es presta a ajudar en la traducció.

Aferrat al seu rosari, sempre que pot es retira a recitar mantres. És un devot budista que transmet pau. Explica pausadament els seus orígens tibetans. "El meu pare, en Tashi, era un nòmada; transportava arròs, llegums i bitxos al Tibet i portava sal de tornada al Nepal. La meva mare era tibetana. Després del meu naixement es van establir a Namche Bazar [capital de la regió de l'Everest]", detalla. A estones puja al terrat un altre dels seus sis fills, en Pemba, que en la temporada alta de l'Everest, a la primavera, és un *icefall doctor*, els xerpes encarregats d'habilitar la ruta cap al sostre del món amb cordes fixes i escales per facilitar l'ascens a centenars de persones. També participa en la conversa Josep Montbrió, un vell amic d'en Chowang i marit de l'Ang Nima, amb la qual viu a Guissona. En Josep ha documentat els seus viatges al Nepal i la història del seu sogre en un llibre autoeditat, *El sherpa Chowang Rinzi y relatos de su makpa en Nepal*.

Chowang Rinzi Sherpa 76 anys
Nepal
Camàlic i guia a l'Himàlaia

ROSA M. BOSCH

> Chowang Rinzi ha fet de tot per guanyar-se la vida a l'Himàlaia: ha treballat de llenyataire, cuiner, guia... Ara viu retirat a Katmandú

Urgen, la mare d'en Chowang, es desvivia en cures cap a ell, ja que abans havia perdut sis fills. També va patir la mort del seu marit, apunyalat en una disputa. Molt aviat en Chowang va aprendre a fer de tot, a anar al bosc a buscar llenya, a conrear patates, a tenir cura dels iacs i a portar càrregues a les espatlles. La seva mare es va tornar a casar, la relació amb el seu padrastre no era gaire bona i va decidir emprendre una llarga travessia amb tres amics més adolescents fins a Darjeeling, a l'Índia. Explicaven que allà no era difícil aconseguir una feina. Primer es va establir a la localitat de Kalimpong, on va passar una llarga temporada rentant plats, i després es va desplaçar a la ciutat de Darjeeling. Allà va poder entrar com a ajudant de cuina en un institut de formació d'alpinistes creat el 1954, un any després que el nepalès Tenzing Norgay i el neozelandès Edmund Hillary coronessin per primera vegada en la història l'Everest. Norgay era un dels directors d'aquest centre.

En Chowang va tenir l'oportunitat d'aprendre una mica d'escalada i un temps després va decidir tornar al Nepal.

"Als 19 anys vaig començar com a camàlic, des de Namche Bazar fins al campament base de l'Everest; em pagaven unes set rupies al dia [0,048 cèntims d'euros al canvi actual], menys que a altres companys perquè encara no tenia prou experiència", recorda. De mica en mica va anar progressant i assumint nous rols, també va fer de cuiner i de guia per a diferents expedicions. Repartia el temps entre Katmandú, on li arribaven les ofertes de feina; els cims de l'Himàlaia, i Namche Bazar, on vivia la seva dona, la Mingma, i els nens.

> "El meu pare era un nòmada, transportava arròs, llegums i bitxos al Tibet i portava sal de tornada al Nepal"

"A mi m'agrada molt la muntanya, ha estat la meva vida i la trobo a faltar, però la Mingma ja no em deixa anar-hi, en tots aquests anys he perdut set amics xerpes".

Preguntant-li per les seves expedicions, destaca la integrada únicament per dones sota el lideratge de la nord-americana Arlene Blum, a l'Annapurna I, el 1978. El seu fill Pemba, que a estones segueix la conversa, va a la recerca d'un llibre en què Blum relata aquesta ascensió, *Annapurna, a woman's place*. Havien contractat en Chowang per carregar l'equip de filmació, però al final va acabar fent de guia, ja que, segons explica, el que havia d'exercir aquesta funció es va extraviar en la ruta cap a un dels campaments. En Chowang va coronar l'Annapurna amb dues de les integrants de l'equip, l'americana Irene Miller i la txeca Vera Komarkova, a més d'un altre xerpa, Mingma Tshering. Després de les fotos de rigor van iniciar el descens i a prop del camp IV es van creuar amb dues companyes, Alison Chadwick i Vera Satson, que van morir en l'intent de fer cim.

En Chowang xiuxiueja que molts clients l'han tractat amb respecte i consideració, d'altres no tant, són els que s'entesten a arribar dalt del cim a qualsevol preu, costi el que costi. Guarda molt bons records de l'Arne Naess, el magnat i escalador noruec que va perdre la vida fa 20 anys descendint un pic a Sudàfrica. Amb ell va coronar per primera vegada l'Everest, el 1985.

També sent gratitud per un llegendari alpinista, el polonès Jerzy Kukuczka, que, la tardor del 1979, el va rescatar d'una esquerda en què havia caigut, al Lhotse. Deu anys després, el seu salvador, que va destacar per genuïnes ascensions hivernals a l'Himàlaia, va morir a la mateixa muntanya.●

Una incursió grafitera obliga a aturar els trens entre Vilafranca i Castellbisbal

REDACCIÓ Barcelona

Una altra incursió de grafiters trasbalsa el funcionament del servei de Rodalies. Uns quants desconeguts, aerosol en mà, van guixar del tot aquest cap de setmana fins a tres trens de la línia R4, tant que Renfe es va veure obligada ahir a suspendre la circulació entre les localitats de Vilafranca del Penedès i Castellbisbal, a les comarques de Barcelona.

Segons va detallar ahir la mateixa Renfe a través de les xarxes socials, els tres combois afectats van quedar inutilitzats, ja que les pintades també van afectar finestres i portes. El servei es va haver de prestar per carretera, mitjançant autocars. La companyia també va recordar que aquests actes de vandalisme van suposar l'any passat un cost de més d'onze milions d'euros.

A més, les fonts assenyalen que els grafiters van pintar l'any passat a tot Catalunya una mitjana de sis trens de Renfe al dia. Parlem de prop de 70.000 m² de superfície de vagons. A Catalunya, es pinten la meitat dels trens que es pinten a tot Espanya. Els vigilants de seguretat van frustrar el 2023 fins a 492 incursions. L'any passat els trens de Renfe van sumar prop de 7.500 hores fora de servei de manera imprevista perquè van haver de ser netejats.

Les fonts de la companyia ferroviària també van subratllar que no es tracta únicament de passar un drap. Algunes d'aquestes xifres són molt semblants a les comptabilitzades l'any 2022, un extrem que mostra la intensitat d'aquest pols entre grafiters i autoritats.●

RENFE / ACN

Un dels trens atacats aquest cap de setmana

L'ÀLBUM

Lluís Permanyer

Guimerà, amb barba i bigoti blanc i en segon pla cap a la dreta, mirant la càmera

Inauguració de l'escultura d'en Manelic

Era diumenge: 23 de maig del 1909. Catalunya, però sobretot Barcelona, s'havia mobilitzat per retre el gran homenatge que el venerat Àngel Guimerà sens dubte es mereixia. Era el seu 60è aniversari.

Lloc: plaça Catalunya. Hora: les deu del matí.

Malgrat la dimensió del lloc, aviat va ser evident que no hi havia prou espai per acollir la massa ingent que s'hi concentrava.

L'acte, amb el degut ritual que exigia una cerimònia d'aquest abast, va ser llarg, com calia esperar.

Guimerà va acabar fatigat. Va agrair, per tant, el següent capítol: el banquet que li van dedicar després a la mateixa plaça, a la Maison Dorée, amb una cuina que havia guanyat la fama merescuda i no havia d'envejar res dels millors restaurants parisencs. Guimerà en va sortir recuperat, malgrat l'emoció, ja que entre plat i plat va revelar: "No hauria dit mai que al món hi ha tanta bondat".

I poc abans de les cinc de la tarda es va encaminar per

És obra de l'escultor Josep Montserrat i encara continua situada sobre els jardins Laribal

complir amb la segona part. Muntat al carruatge, acompanyat de l'alcalde Albert Bastardas, es van traslladar a la finca Laribal. S'hi inaugurava el monument que li havien dedicat mitjançant el personatge potser més famós i popular que ha creat el dramaturg, un Manelic que proclama: "He mort el llop!".

Responia a l'estratègia ideada pel regidor Francesc Cambó per anar incorporant l'odiada muntanya militar de Montjuïc a la ciutat.

El lloc era ple de públic i molta gent encara hi anava pujant. Uns quants van tenir la idea d'instal·lar-s'hi molt abans i concedir-se el plaer d'un dinar campestre en família.

El monument apareixia cobert amb la bandera catalana. L'alcalde Bastardas va fer un discurs apassionat i va insistir en la voluntat de convertir la muntanya en un parc per a la ciutat.

El llarg discurs de Guimerà, centrat a donar les claus del que encarna en Manelic, el va llegir amb emoció l'actor Piera.

Quan van descobrir el monument, van poder observar que s'havia modelat en argila amb un encertat dramatisme, obra de l'escultor Josep Montserrat, en espera d'una immediata fosa en bronze.

Amb 300 coloms volant i la música de la banda del Foment Martinenc, es va tancar la històrica jornada. Guimerà es va veure amb ànim d'encarar el descens a peu.●

ADOLF MAS / IMATGE CEDIDA PER L'ARXIU FOTOGRÀFIC DE BARCELONA

QUADERN BARCELONÍ

NEIX LA NOVA RAMBLA
La Rambla en obres ja pren forma i estil. Mereix que ens acostem a l'embocadura del final per valorar-ne el resultat. Impressiona la dimensió que ha cobrat la zona. El Portal de la Pau ofereix ara una superfície espectacular, després d'haver-lo ampliat cap als dos costats. L'entrada des del port cobra una rellevància que no tenia; contrasta amb la que apareix a Canaletes, mutilada per una enorme i gairebé obscena boca de metro. El nou paviment és d'un encertat color discret i resistent, que evitarà la pèssima imatge que enlletgia les onades de l'anterior: quan calia arreglar una trencadissa amb peces noves, el pedaç suposava una ruptura de to. La qualitat i la resistència d'aquestes lloses noves permet sospitar que evitaran el pèssim resultat de les que fan malbé el Portal de l'Àngel. I celebro que s'hagi evitat la temptació d'estendre-hi un paviment multicolor, ja que així destacarà molt més la trobada amb un Miró únic al món. Penjarien una tela de Goya sobre una paret de coloraina? Això va fer el Museu del Prado, i el pintor Saura va denunciar que semblava un prostíbul.

Un incendi calcina més de tres hectàrees al Pallars Sobirà

SORT Un problema en una línia elèctrica és la principal hipòtesi del cos d'Agents Rurals de la Generalitat sobre la causa de l'inici d'un incendi que va calcinar ahir unes 3,4 hectàrees forestals a Sort. L'incendi va començar de matinada i es va poder estabilitzar durant el matí. El foc es va desenvolupar en un entorn amb vegetació i de difícil accés, situat en un barranc a prop del punt quilomètric 282,5 de la carretera N-260, i per extingir-lo es va prioritzar la feina manual al flanc esquerre del foc, ja que avançava cap al poble de Bressui. El foc va obligar a suspendre un dels balls de festa major de Sort i va mobilitzar en la seva extinció fins a 25 dotacions dels Bombers de la Generalitat. / Agències

MARTA LLUVICH / ACN

L'incendi, visible des de Sort

Reactivació d'un foc que s'havia donat per extingit

LLEIDA Els Bombers de la Generalitat treballaven ahir en l'extinció d'un incendi a Ciutadilla (Urgell) que es va reactivar a la tarda després de donar-se per extingit divendres. L'incendi va passar a la carretera C-14 avançant cap a una zona de massa forestal, cosa que va obligar els Bombers a treballar a la zona amb 33 vehicles, 6 helicòpters i 4 avions de vigilància i atac (AVA), principalment al flanc dret del foc. El foc, que afecta massa forestal, però principalment camps de cereals, es va reavivar de manera inesperada per causes que s'estan investigant, després que divendres es donés per extingit després d'haver arrasat 273 hectàrees i haver obligat a confinar els veïns de Ciutadilla i Nalec. / Efe

Un home mor en una platja després d'un ritual de màgia negra

PALAMÓS Els Mossos d'Esquadra investiguen la mort d'un home de 65 anys, sense cap signe de violència, que no es trobava gaire bé després d'un ritual de màgia negra en què va decapitar diverses gallines com a ofrena en una platja de Palamós, enmig dels retrets de la seva dona i les seves dues filles. Segons van informar fonts policials, els fets van passar cap a un quart de sis del matí de diumenge a la zona de la cala Fosca, a Palamós, quan la dona va alertar els serveis d'emergència que l'home estava inconscient arran de no trobar-se gaire bé després del ritual. Sembla que l'home havia desenvolupat el ritual entre els retrets de la seva dona i les seves dues filles, per la qual cosa es va posar nerviós i es va dirigir cap a una zona de roques, on va ser localitzat inconscient. Els Mossos d'Esquadra esperen que l'autòpsia determini les causes de la mort, tot i que ara per ara descarten que es tracti d'un cas criminal i tot apunta que podria haver mort per la ingesta d'alguna substància. / Redacció

Rescatat el cadàver d'un senderista

OSCA Els especialistes de la Guàrdia Civil van rescatar el cadàver d'un senderista de Reus de 48 anys que va patir una parada cardiorespiratòria mentre feia una travessia en grup al parc nacional d'Ordesa i Mont Perdut, al Pirineu d'Osca. L'avís es va fer cap a les 14.30 h de dissabte a través d'una trucada al servei d'emergències del 112 d'un dels membres del grup per informar que un company havia començat a trobar-se malament mentre es dirigien a través d'una pista forestal cap als Miradors d'Ordesa, amb símptomes d'una parada cardiorespiratòria. El difunt va ser evacuat amb l'aeronau fins a la localitat de Boltanya, des d'on va ser traslladat a l'Institut de Medicina Legal a Osca. / Efe

Un sindicat policial contracta l'amo de Desokupa per ensinistrar agents

L'acord pretén formar els policies i els seus familiars en defensa personal

REDACCIÓ Barcelona

La contractació per part del Sindicat Unificat de Policia (SUP) de Daniel Esteve, propietari de Desokupa, l'empresa que fa servir mètodes que voregen la il·legalitat per forçar desallotjaments i desocupacions d'habitatges per la via extrajudicial, ha provocat una forta polèmica i malestar a la cúpula policial i al Ministeri de l'Interior.

El SUP, que va ser el segon sindicat policial més votat en les últimes eleccions sindicals, celebrades fa un any, ha firmat un acord de col·laboració amb l'empresa Desokupa Manda SL i amb la seva marca comercial Club Desokupa perquè l'empresa d'Esteve imparteixi cursos a milers d'agents de la Policia Nacional a partir del setembre, segons han anunciat les dues parts en un vídeo que han difós a través de les xarxes socials.

El líder de Desokupa ha explicat que el motiu pel qual el SUP ha requerit els seus serveis per formar en autoprotecció 30.000 persones és la inseguretat que, segons ell, és "un problema als carrers".

Per part del SUP ha subscrit aquest conveni de col·laboració la seva secretària general, Mónica Gracia, que al vídeo anunci esmentat qualifica l'acord amb Desokupa d'"històric". Argumenta que en l'actualitat hi ha una "violència desmesurada" als carrers de les ciutats espanyoles que va juntament amb la pèrdua d'autoritat dels agents policials, per això ha augmentat la sensació de risc a què han d'enfrontar-se els policies i qualifica la defensa personal com a "molt important" en aquestes circumstàncies.

DESOKUPA

Daniel Esteve en un intent de desocupació

Com és lògic, l'anunci de l'acord no ha provat gens bé a la direcció de la Policia Nacional. Ahir es va fer públic un breu comunicat en què la Policia assenyala que "en vista de les informacions publicades referides a un acord de formació en defensa personal subscrit pel SUP, la Policia vol aclarir que són cursos no homologables ni baremables i no tenen cap suport per part de la direcció general de la Policia". Així mateix, recorden que "la formació en l'àmbit de la Policia és impartida per la divisió de formació i perfeccionament i el Centre Universitari de Formació de la Policia Nacional". D'aquesta manera, desmenteix rotundament Daniel Esteve, que havia assenyalat que "el curs serà homologat i puntuable". El Ministeri de l'Interior estudiarà l'obertura d'un expedient per comprovar si el conveni conculca els valors democràtics i s'ha compromès a garantir que tota la formació avaluable que reben els agents es faci dins del marc establert per la direcció general de la Policia.

Tot i això, el líder de Desokupa ha animat "qualsevol persona" a inscriure's en els cursos a partir del 20 d'agost. Al vídeo explica que Club Desokupa és un curs de formació en defensa personal "molt real" que ensenyarà els agents a defensar-se. "Serà un curs de fins a 500 policies alhora amb 18 formadors", ha afegit. El curs, amb classes presencials i en línia, es dirigeix als afiliats del SUP –segons el sindicat són més de 20.000–, així com als seus familiars directes.

Des de la Unió Federal de la Policia, un altre sindicat del cos, s'ha advertit a través d'X que l'acord entre el SUP i el propietari de Desokupa podria perjudicar la imatge de la Policia.

Desokupa i la seva cara visible, Daniel Esteve, s'han donat a conèixer durant els últims anys pels seus mètodes de més que dubtosa legalitat i per algunes accions de marcat caràcter xenòfob i ultradretà.

La Policia Nacional desacredita completament el pacte subscrit pel SUP i Daniel Esteve

Per exemple, a Madrid, va col·locar una gran lona publicitària al centre de la ciutat amb un missatge dirigit al president del Govern, Pedro Sánchez, en què es podia llegir "Tú a Marruecos, Desokupa a la Moncloa". A Barcelona també s'han vist implicats en diversos incidents. En vigílies de la campanya de les eleccions municipals del 2023 es van deixar veure de manera molt notòria pel barri de la Bonanova tractant de guanyar protagonisme i publicitant el seu negoci durant els moments de tensió que es van viure entorn de les finques ocupades El Kubo i La Ruïna.●

En una piscina

Zac Efron, hospitalitzat per un accident a Eivissa

L'actor va ser hospitalitzat després de patir un "incident poc important de natació" a la vil·la on estiueja a Evissa, segons va informar el seu representant a la revista *People*. Després de descartar una lesió greu, va rebre l'alta 24 hores després i ja es troba bé.

Envoltada d'amigues

Cameron Diaz celebra que el seu vi fa quatre anys

L'actriu Carmon Diaz i la seva sòcia, Katherine Power, van celebrar una festa als Hamptons per festejar que el seu vi orgànic, Avaline, ha fet quatre anys. Entre les amigues que no es van perdre la celebració, Reese Whitherspoon i Gwyneth Paltrow.

Elionor i Sofia apareixen a Palma

Els Reis i les seves filles, junts per primera vegada aquest estiu, surten a sopar

MARIÁNGEL ALCÁZAR
Palma

La foto més esperada de l'estiu va arribar ahir a la nit cap a les 21 hores, quan els Reis, acompanyats de la princesa Elionor, la infanta Sofia, la reina Sofia, la princesa Irene de Grècia i el matrimoni Jean i Tatiana Fruchaud, van aparèixer a les portes del restaurant Mia de Portixol, l'antic barri mariner de Palma, a què van anar a sopar i, sobretot, a certificar la presència a Mallorca.

No és la primera vegada que la família reial tria aquest restaurant; ja hi van anar l'any passat per tastar els plats elaborats pel xef Guillermo Cabot, que anteriorment va treballar al restaurant Ola del Mar, un altre dels preferits dels Reis. Entre els plats de cuina mediterrània renovada destaquen especialitats com el cebiche de llobarro amb maduixes, l'ensaladilla russa amb molls en escabetx, els ous trencats amb llagosta i el calamar saltat amb sobrassada.

En un estiu atípic, marcat per les anades i vingudes de la família de Palma a París, amb escala a Madrid, només la participació del Rei en les regates de la Copa del Rei Mapfre ha nodrit la fam d'imatges de la família reial a Mallorca. La Reina, que va tenir una estrena rutilant el 28 de juliol, quan va lliurar a Michael Douglas el premi de l'Atlàntida Film Fest, només va tornar a comparèixer l'endemà, quan, amb el Rei i la reina Sofia, va assistir a la recepció a la societat balear que va tenir lloc als jardins de Marivent. El seu espectacular model, un vestit de tirants de setí metal·litzat signat per Hugo Boss, molt d'estrella de cinema de diumenge, va contrastar amb la modèstia del vestit, de la firma Maksu de tons terra, que va triar per a la recepció de dilluns. Tampoc no va passar des-

Letícia, que va arribar a Mallorca el 28 de juliol, se'n va anar dos dies després per assistir als Jocs

CHEMA CLARES / GTRES

CHEMA CLARES / GTRES

Entre dues reines El Rei encapçalant el grup amb la seva mare agafada del braç

Elionor. La Princesa, amb vestit estampat, portava la cadira de Tatiana Fruchaud

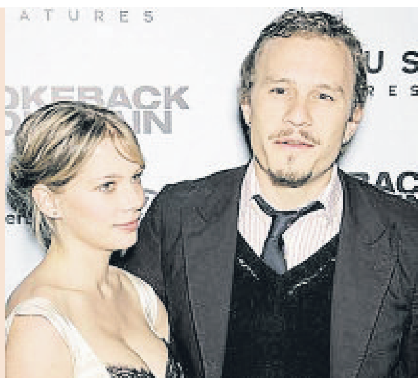
Sofia. La Infanta, a la dreta, acompanyava la princesa Irene de Grècia, en cadira de rodes

CHEMA CLARES / GTRES

Filla de Michelle Williams
Matilda, la filla del difunt Heath Ledger, en fa 18

La Matilda, la filla dels actors Heath Ledger i Michelle Williams (a la foto), que es van conèixer el 2005 rodant *Brokeback Mountain*, ha fet 18 anys. La jove en tenia dos quan el 2008 el seu pare va ser trobat mort al seu apartament amb només 28 anys.

SANTORAL

Mare de Déu de les Neus, de l'Àfrica, Blanca, Eivissa, Remei, Osvald, Afra, Hilària, Digna, Cantidi, Cantidià

ANIVERSARIS

78 ***Xavier Trias*** *exalcalde de Barcelona*

20 ***Gavi*** *futbolista del FC Barcelona*

57 ***Gianluca Vacchi*** *emprenedor*

57 ***Jesse Williams*** *actor*

27 ***Olivia Holt*** *actriu i cantant*

apercebuda la seva predisposició i l'entrega al certamen cinematogràfic i la seva manifesta incomoditat al cap de 24 hores, a causa de la malaltia als peus, que la va obligar a atendre els convidats recolzada en una cadira alta.

Mentre els Reis començaven oficialment l'estada a Mallorca, la princesa Elionor i la infanta Sofia feien la seva particular marató a París, on, des del 27 de juliol fins al 30 de juliol, van agafar el relleu dels Reis, que havien assistit als actes convocats entorn de la cerimònia inaugural. La Princesa i la Infanta no només van anar a les diferents seus per donar suport als esportistes es-

La Princesa i la Infanta van arribar a Marivent dimecres després de l'estada a París

panyols els primers dies dels Jocs, sinó que també van obrir una nova etapa en la comunicació de la Zarzuela, ja que van documentar la seva presència a través de les xarxes socials X i Instagram, en què van penjar vídeos i selfies.

Dimarts les filles dels Reis van deixar París, però no van volar a Palma, on hi havia els seus pares, sinó a Madrid. Aquell mateix dia la reina Letícia va abandonar Mallorca en direcció cap a París, però també va passar per Madrid, on se suposa que es va retrobar amb les seves filles, i ja dimecres va aparèixer a la capital francesa, on, com Elionor i Sofia, es va dedicar a anar d'un escenari olímpic a un altre per animar els esportistes espanyols. La presència de la Reina a París va coincidir, a més, amb l'impuls d'Espanya al medaller gràcies als triomfs dels marxadors María Pérez i Álvaro Marín, entre d'altres.

Amb el Rei participant en les regates i la Reina, a París, Elionor i Sofia, que van arribar a Palma dimecres al migdia, han passat uns dies al seu aire acompanyades d'algunes amigues, amb qui han fet excursions per mar, fonamentalment a Cabrera, illa protegida, on han pogut gaudir de l'anonimat.

El Rei té previst desplaçar-se avui a París, on s'estarà fins dimecres. Ahir a la nit va ser l'única oportunitat de veure junta la família a Mallorca, en una sortida que, tot i que no va poder substituir la tradicional fotografia d'estiu, almenys va testificar que, encara que fos per un dia, els Reis, la Princesa i la Infanta, han coincidit a Mallorca.●

Taylor Swift també és peça de museu

El Museu Victoria & Albert repassa la carrera de l'artista a través dels seus looks

MARIO ANZUONI / REUTERS

NEIL HALL / EFE

TOBY MELVILLE / REUTERS

SCOTT A GARFITT / AP-LAPRESSE

De l'escenari a la vitrina. Swift amb l'Oscar de la Renta, exposat a baix. Sobre aquestes línies, un look del 2007, i a l'esquerra, un altre vestit de l'artista

ALEX JOVER
Barcelona

Amb l'últim *tour* s'ha convertit en l'artista del pop més famosa del planeta i, segons *Forbes*, és la cinquena dona més poderosa del món, la primera de l'escena musical que entra en aquesta cobejada llista. Taylor Swift, de 34 anys, no necessita cap presentació, però la seva gira mundial, *The Eras*, l'ha situada en un nou esglaó en qüestió de fama i influència. Els inicis d'aquesta reina del pop no són, tot i això, en aquest popular gènere. La seva carrera musical va començar el 2003 calçant botes cowboy i cantant balades amb reminiscències country. D'aquesta manera la presenta una nova exposició del Museu Victoria & Albert de Londres, que, a través dels seus estilismes més icònics –i alguns d'inèdits–, en repassa la fructífera trajectòria des dels inicis d'aquella adolescent introvertida fins a la reina del pop que és avui.

La mostra, que és gratuïta i estarà oberta al públic fins al 8 de setembre, exhibeix vestits convertits en tresors de la cultura pop després de la fama de Swift les últimes dècades.

Un vestit de tul blau cel, una guitarra acústica i un parell de botes cowboy personalitzades amb el nom de l'artista traslladen el visitant a Nashville, ciutat de Tennessee on va créixer. Va ser allà, sobre els escenaris de festivals dedicats a la música country, on una joveníssima Swift va començar la seva carrera musical, i el 2006, amb tan sols 14 anys, va llançar el primer àlbum homònim. Amb aquest mateix estilisme va cantar el 2007 els primers temes que la van fer coneguda: *Tim McGraw*, *Picture to burn* o *Teardrops on my guitar*.

L'estètica Bridgerton que avui entusiasma petits i grans ja la va recuperar abans l'artista dels Estats Units en la seva primera etapa musical tot enfundant-se vestits d'època per als primers videoclips. El museu en té un de groc i pompós i un altre de tul blanc que la van acompanyar per entonar el tema *Love story* i altres balades sobre amors no correspostos.

Mostrant una etapa més actual de la cantant americana, l'exhibició també recorre les portades de l'artista per a capçaleres com *Rolling Stones*, *Vogue* i *Time*, entre d'altres. En total, sis retrats que evidencien l'evolució de Taylor Swift, el

L'exposició, que és gratuïta, es podrà veure a Londres fins al 8 de setembre

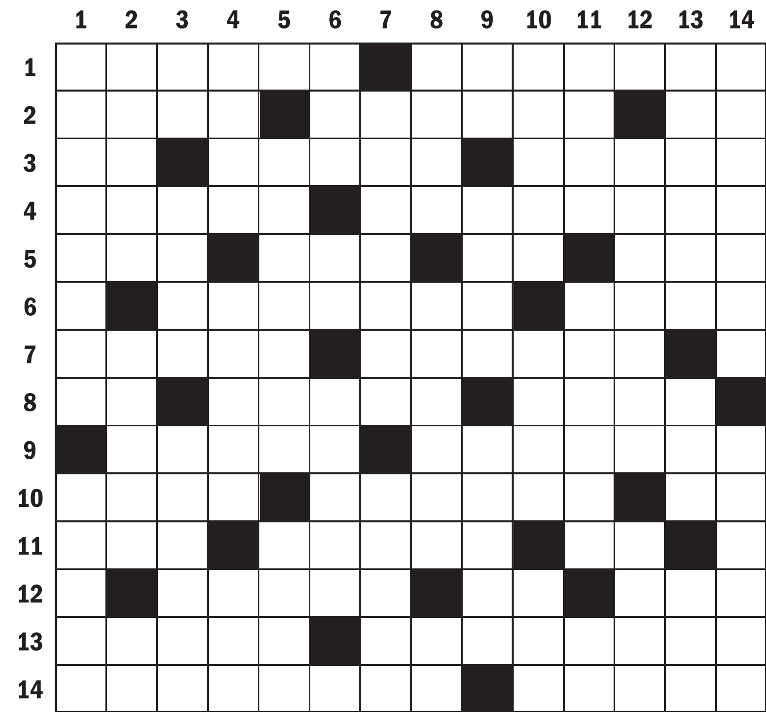
pas a la maduresa i també a la fama.

Els dissenys que ha lluït al llarg dels anys a les catifes vermelles que ha trepitjat són, en el seu conjunt, l'evidència que l'estil i els gustos de l'artista han canviat amb el pas dels anys. És històric, en aquest circuit de moda, el vestit del dissenyador Oscar de la Renta que va portar per a la *première* del seu propi documental el 2023. Un disseny de luxe amb un preu de 12.000 euros que competeix en espectacularitat amb l'aplaudit disseny transparent fet amb desenes de collars de pedreria platejada amb què Swift va arrabassar totes les mirades a la catifa vermella dels MTV VMA del 2022.

Però el plat fort d'aquesta exposició tèxtil són, sens dubte, les granotes i vestits brillants que l'han encimbellada com a reina del pop. Són vestits dissenyats per enlluernar sobre l'escenari, plens de pedreria i purpurina, i que l'han acompanyada en altres gires mundials, com al *Red tour* del 2013 o la de *Reputation* del 2018, la gira amb més recaptació en la història dels Estats Units. Dissenys amb història pròpia per a delectança del públic.●

ELS MOTS ENCREUATS Màrius Serra

Núm. 12347

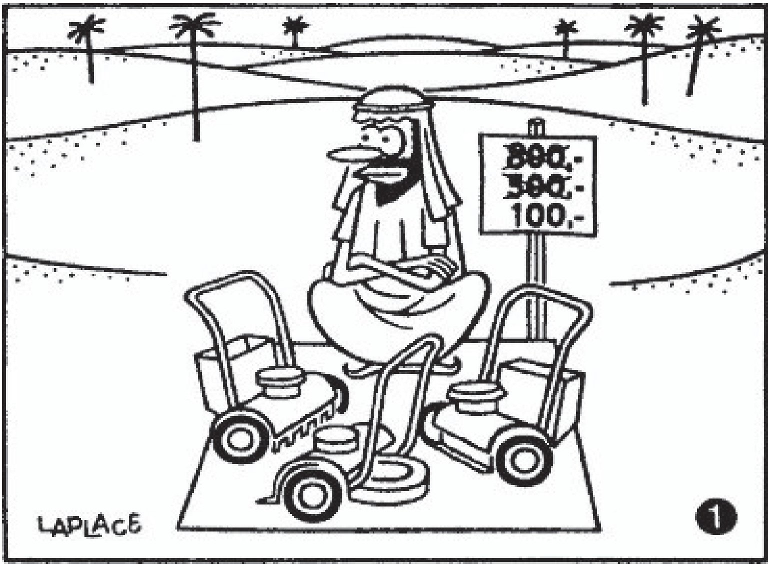
HORITZONTALS 1. Lesions internes. Fibrociment amb conseqüències nefastes per a la salut. **2.** La reina de l'hipòdrom. Unia en matrimoni. Cal pitjar-lo per engegar la tele. **3.** A les portes de Granada. Preposició d'interposició. Repeteixi. **4.** Turc. Piquéssim una falta. **5.** El perdem quan ens enamorem i el trobem quan anem a la feina. Visir sense cap ni peus. Has perdut la porteria de rugbi. La zona de sortida de cada forat de golf. **6.** Iode. Guardat tot seguint un protocol. Menjar boví. **7.** Se'n surti capcot. Que no hi és. As. **8.** En conec la posició a la brúixola i és entre el sud i l'est. Tallo fusta mentre tanco la boca. Escampo aigua pel jardí. **9.** Replec de greix que ens eixampla la cintura. Escandinaus d'Oslo. **10.** La peça de roba que pot ser de pintura. Fem peces de roba. Mamo sense ajuntar mai els llavis. **11.** Amat sense segones. Malmeti l'ampolla de la mitjana. Xai degollat. En un tres i no res. **12.** Sofre. Ho olora sense la líquida. Dot anaeròbica. Taxi americà en cabina. **13.** Ho copsa. Aixafarà. **14.** Gemeguin d'una manera significativa, en el sentit que es pot desxifrar. Que hi té dret.

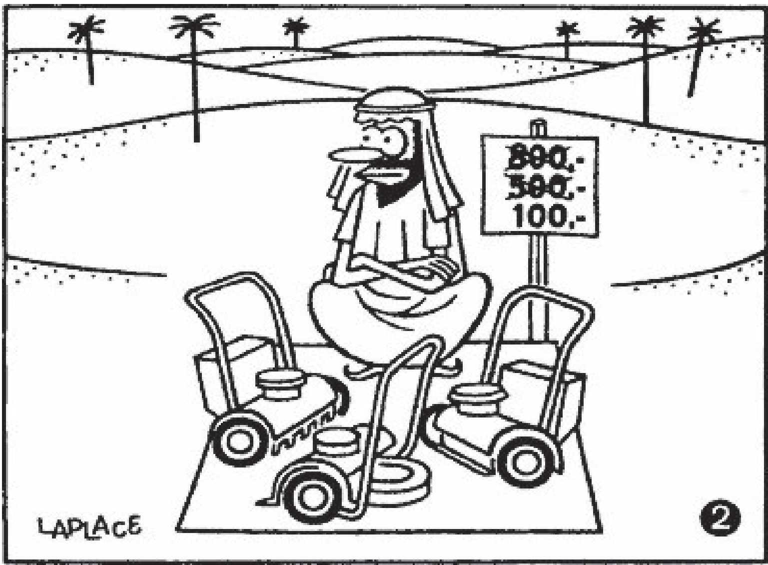
VERTICALS 1. Fas tractes segons les precioses lleis de l'estira-i-arronsa. Habitatges. **2.** Topa bruscament. Llavor comestible que té tot un barri a la televisió infantil. Negació. **3.** Fugi sense emetre cap queixa. Que no deixa passar la llum. Noms indeclinables. **4.** Tallem la gespa. Escorça de la surera que sembla etrusca. Principi de dependència. **5.** Est. Arribaves al món. Ho ofereixi. **6.** Escata que t'impedeix vocalitzar. Sol precedir totes les condicions. Giravoltar tot eructant. Res no és. **7.** Col·locar una informació en un lloc accessible. Brolli. **8.** Ho empreu amb el cul ben enganxat a la cadira. Paguin. York Nova. **9.** La divinitat més assolellada. Jocs d'aparició i desaparició que entusiasmes els nadons. Rovella. **10.** Fas fora les ancianes. Vagaregi tot llegint De Luca. La roba més fina de Catul. **11.** Dilatats. Melodia sense paraules que provoquen els asos dels pneumàtics. Prim i delicat. **12.** Habitació que hi cap en un prestatge. Palmereta. **13.** Sarments. El joc de la que provoca rodolins. Indoeuropeu com en Vatanen. **14.** Home dolent, sense escrúpols per a fer qualsevol malifeta. Sotraga de manera quasi sobtada.

ELS 8 ERRORS

Original publicat a La Vanguardia entre 1982 i 1999

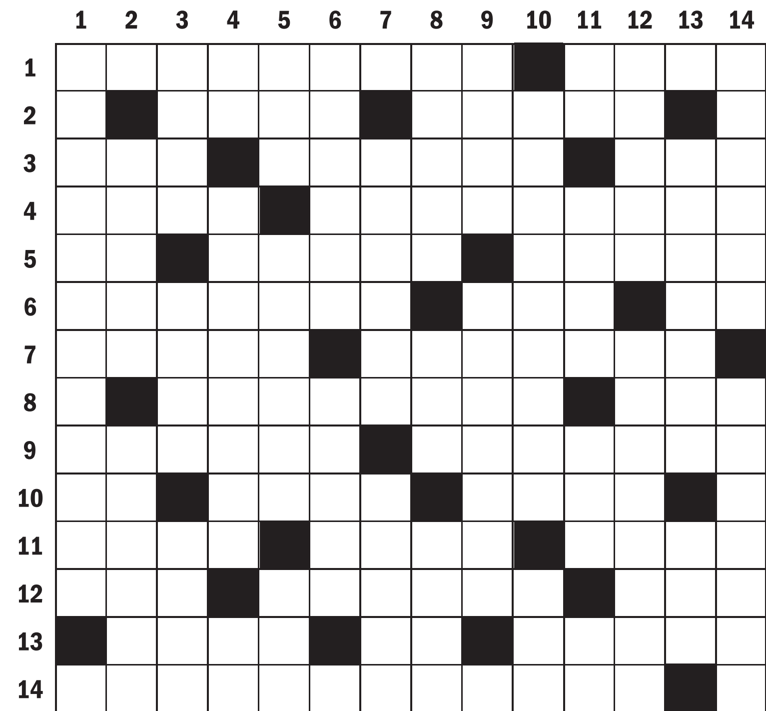
En el dibuix de dalt hi ha vuit diferències respecte al dibuix de baix

CRUCIGRAMA Fortuny

Núm. 13802

HORIZONTALES 1. Bajo un caparazón de dureza esconden una deliciosa ternura. Posee un férreo atractivo. **2.** Doblada en el torno. Cuando la mona se viste bien, puede parecer divina. Hará aguas por culpa de una marea tempestuosa. Por arriba es abierta. **3.** Salmón sin condimentar. Obliga a eludir, en la medida de lo posible, el contacto con las banderas. Se produce en el interior con absoluta brutalidad. **4.** Va del este al oeste. Tiene aspecto cardenalicio. **5.** Convierte el boato en una patata. Gran productor de chocolate al estilo árabe. Les gusta vivir entre vegetarianos. **6.** Trabajadores clandestinos de imprenta. Inicialmente pertenecen a Perfecto Gordo Alegre. Los límites del alma. **7.** Ardiente, incandescente. Aplaudir como un sólo hombre. **8.** Empieza a temblar. Pasar cuentas por un hilo. Pertenece a la generación de los padres. **9.** Lanzar una embestida. Es pequeño, pero ya sabe andar con pies de pato. **10.** El meollo de la avaricia. Es imperativo sin dejar de ser infinitivo. No es una bagatela, puede significar mucho. Hecha con dos rayas. **11.** Se encaminaría en dirección a Flavia. Se esconde debajo de la falda. Medio ambiente. **12.** Barco que no tiene proa ni popa. Artaud se trastocó para lograr estramonio. Confirma sin poner la rúbrica. **13.** Al sur de Minnesota, al oeste de Misisipí y el este de Misuri. Medio ágil. Variedad de apnea que se manifiesta por debajo del busto. **14.** No hay farol capaz de iluminarla (tres palabras). Curva del estadio.

VERTICALES 1. La moda tiránica, como no tiene otra dinámica, propicia la sociedad limitada. La primera de la clase. **2.** De día. Manipulación culinaria que está en alza. Manía irracional. **3.** Entonada con intenciones soporíferas. Los nueve que acabaron con Palas Atenea. El crío se ha puesto de mal humor. **4.** Fabrica grandes motores. Se presenta en el congreso. El fin de Okinawa. **5.** Rubio catalán. Pegar el asador descoyuntado. Le falta el IVA para hacer un regalo. **6.** Empalme de trenes. Menudo sarao se armó en Galicia. Acentuada en el déspota. **7.** Está entre rejas. Conseguir un montón de pasta. Patas arriba. **8.** Subiendo es lo máximo. Cuenta bastante corriente. Impide la separación de la pareja trabajadora. **9.** Ratonas en sentido contrario. Saldar una deuda con el bosque. Insinúa una quimera. **10.** Causarse desazón a sí mismo. Mala púa. **11.** Frecuentar un sitio. En Inglaterra es todo un equipo. Su color es pálido pero su espíritu, alegre. La pareja de la tele. **12.** Cartas que dan mucho juego en la pequeña pantalla. Asegurar una puerta con una barra. **13.** Señala los límites de la asamblea. Varias creencias en un mismo paquete. Escasea donde tampoco hay son. **14.** Atmósfera más o menos gris. Dan un poco de tacto a los caracoles.

SOLUCIONS

MOTS ENCREUATS ANTERIORS

O	C	U	R	R	E	N	T	■	B	O	R	D	A
P	O	L	I	T	S	■	U	N	I	Q	U	E	S
T	R	L	■	A	C	I	D	E	U	■	G	M	S
A	N	A	T	■	O	D	E	S	■	V	I	E	U
C	■	R	A	D	■	E	M	P	R	E	M	T	A
I	T	A	L	I	C	A	■	L	I	R	■	E	V
O	A	■	A	A	E	■	I	A	M	B	E	■	I
■	P	E	R	D	R	A	N	■	A	S	P	A	■
C	O	S	■	E	R	I	G	I	R	■	I	D	S
L	■	C	A	L	A	R	E	M	■	S	C	O	T
A	M	O	R	F	■	E	N	■	G	E	S	P	A
V	I	N	E	■	A	J	U	D	E	S	■	E	L
I	X	■	G	A	L	A	■	E	N	T	E	R	A
A	T	R	O	Ç	■	R	A	U	T	A	R	A	S

CRUCIGRAMA ANTERIOR

L	A	M	A	D	R	E	D	E	L	C	O	R	D
A	■	A	L	E	■	N	O	V	I	O	S	■	E
M	U	R	M	U	R	A	R	■	U	N	P	A	R
E	N	E	A	■	A	M	A	G	■	V	A	D	O
N	T	A	■	A	T	O	D	A	V	E	L	A	■
T	A	R	O	T	■	R	O	G	E	R	■	I	R
O	D	■	R	A	P	A	R	■	A	S	A	R	E
■	O	N	I	V	I	D	■	O	N	A	M	■	C
A	R	E	N	I	C	O	L	A	■	C	A	T	O
Z	■	F	A	C	A	■	A	C	E	I	T	A	R
A	C	A	■	O	P	I	N	A	D	O	■	X	D
L	I	S	A	■	I	N	O	C	E	N	C	I	A
E	N	T	R	E	C	O	T	■	M	E	N	■	D
A	C	A	C	I	A	■	A	M	A	S	I	J	O

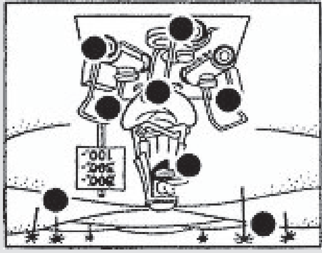
PROBLEMA D'ESCACS ANTERIOR

1...♖gc8! 2.h3 [la clau és que 2.♖f1 es respon amb 2...♕xa1! 3.♖xa1 ♖c1+. I si 2.♖xc3 ♕xa1+] **2...♖xc1+ 3.♖xc1 ♖xc1+ 0–1** Twitter: @illescasmiguel YouTube: ChessFM

JEROGLÍFIC ANTERIOR

BUFAR I FER AMPOLLES

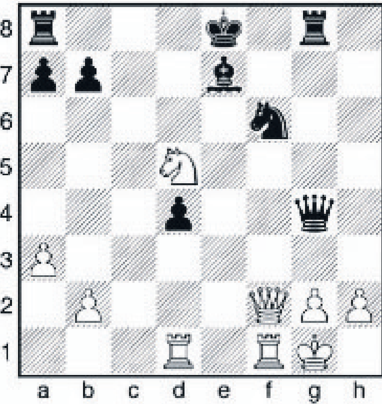
ELS 8 ERRORS

ESCACS Miguel Illescas

Núm 6803

DIFICULTAT BAIXA, D'1 A 5 MINUTS

NEGRES JUGUEN I GUANYEN

Lazarevic – Vreeken (Iugoslàvia, 1972). Les blanques han sacrificat una peça per obrir línies contra el rei enemic i ara, amb el salt del cavall a d5, es disposen a executar la següent fase de l'atac. Però no comptaven amb una senzilla resposta de les negres, que en comptes d'entrar en pànic i defensar-se van passar al contraatac, aconseguint un gran avantatge.

Informació proporcionada per www.ajedrez21.com

JEROGLÍFIC

Està distret i té el cap a tres quarts de quinze

PASSATEMPS

FRED BASSET Alex Graham

SUDOKU

FÀCIL

	1				3	8		
		4		6		1		2
8	7						5	
3			8		9			
	2			1			7	
			2		4			8
	4						9	3
9		6		2		5		
		1	9				2	

INTERMEDI

6								5
7			3	9	2			4
				4				
	7						9	
	9	4				8	2	
	6						5	
				5				
5			6	1	4			9
3								6

DIFÍCIL

			5		4			
		6				4		
	2				7		6	
1		9						5
			4		1			
7						6		8
	7		1				3	
		2				9		
			3		2			

COM S'HI JUGA: Completeu el tauler (subdividit en nou quadrats) de 81 caselles (disposades en 9 fileres i 9 columnes) omplint les cel·les buides amb un número de l'1 al 9, sense repetir cap número en la mateixa filera, ni en la mateixa columna ni en cada quadrat

SOLUCIONS D'AHIR

FÀCIL

1	8	7	2	5	4	9	3	6
2	3	4	9	8	6	5	1	7
5	9	6	1	3	7	8	4	2
7	2	5	4	1	9	3	6	8
3	1	9	8	6	2	4	7	5
4	6	8	3	7	5	2	9	1
6	7	3	5	4	8	1	2	9
9	5	1	6	2	3	7	8	4
8	4	2	7	9	1	6	5	3

INTERMEDI

5	9	3	4	1	6	8	7	2
2	4	7	5	3	8	9	6	1
1	6	8	7	2	9	4	5	3
7	2	1	8	9	5	3	4	6
4	3	9	1	6	7	2	8	5
8	5	6	3	4	2	1	9	7
9	1	5	6	8	3	7	2	4
6	8	4	2	7	1	5	3	9
3	7	2	9	5	4	6	1	8

DIFÍCIL

3	5	7	4	6	1	9	2	8
2	1	9	8	3	7	6	5	4
6	8	4	2	9	5	7	3	1
8	9	6	1	5	3	4	7	2
7	2	3	9	4	6	8	1	5
5	4	1	7	8	2	3	6	9
1	3	8	5	7	4	2	9	6
9	7	5	6	2	8	1	4	3
4	6	2	3	1	9	5	8	7

ASTROLOGIA Blanca Herrero

Àries 21 de març al 19 d'abril
Necessiteu ordenar les vostres emocions i sentiments. Pot ser que l'hospitalització d'una persona pròxima us faci reflexionar.

Taure 20 d'abril al 20 de maig
Us espera un dia especialment bo per començar a posar en marxa els projectes que teniu al cap.

Bessons 21 de maig al 20 de juny
Els vostres desitjos d'ascendir professionalment us podrien dur avui a desenvolupar més activitats; bona comunicació a la feina.

Cranc 21 de juny al 22 de juliol
La vostra ment i intuïció avui estaran en harmonia, cosa que es traduirà en alegria i en un comportament obert i afectuós.

Lleó 23 de juliol al 22 d'agost
La vida emocional no és de les coses que més us preocupen, però és un signe de foc i les vostres emocions no les podeu relegar.

Verge 23 d'agost al 22 de setembre
Mantindreu una bona comunicació; es notarà especialment en el terreny sentimental, ja que us avindreu amb la parella.

Balança 23 de setembre al 22 d'octubre
Tindreu possibilitats avui de millorar la vostra situació laboral per mitjà d'amistats; us centrareu molt en les vostres tasques quotidianes.

Escorpió 23 d'octubre al 21 de novembre
Gaudireu de creativitat. La vostra tendència a somiar despert fa que, a l'hora de la veritat, us quedeu aturat sense saber què fer.

Sagitari 22 de novembre al 21 de desembre
La vostra eficàcia a la feina es posa en relleu, sobretot, si teniu persones a càrrec. Sabeu com tirar endavant amb pocs recursos.

Capricorn 22 de desembre al 20 de gener
Tindreu la ment clara avui i la vostra memòria augmentarà. Si la vostra feina té a veure amb la llengua, la tècnica o els viatges, us anirà bé.

Aquari 21 de gener al 19 de febrer
Avui podríeu tenir l'oportunitat d'obtenir beneficis econòmics, cosa que us ajudarà a suportar la inestabilitat que hi ha a la feina.

Peixos 20 de febrer al 20 de març
Esteu gaudint d'un moment creatiu en la vostra vida, i això fa que us sentiu bé. Les emocions influiran en la vostra manera de pensar.

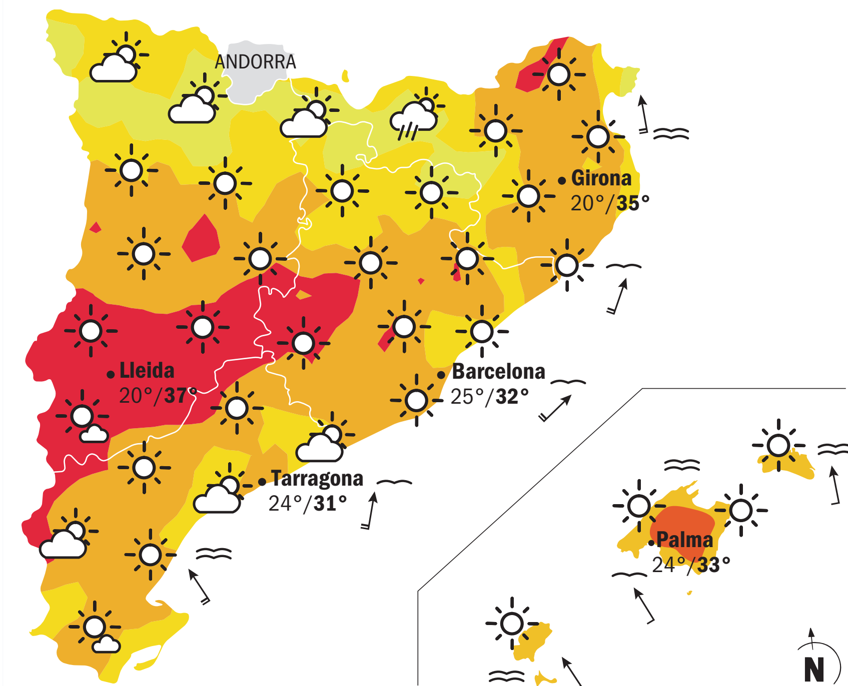
blanca.herrero@astro.virtualmedia.es

EL TEMPS

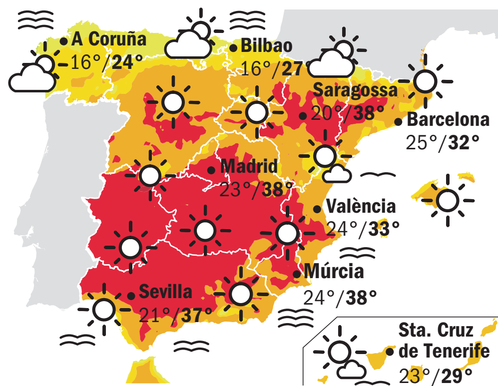
MÉS INFORMACIÓ A: http://eltiempo.es

TEMPS I TEMPERATURES PREVISTES

Informació proporcionada per www.taikometeorologia.com

°C <-5° -5-0° 0-5° 5-10° 10-15° 15-20° 20-25° 25-30° 30-35° 35-40° 40°<

QUALITAT DE L'AIRE A BARCELONA

Contaminació
L'estabilitat farà que la qualitat de l'aire torni a empitjorar

Pol·len
Nivells moderats d'urticàcies

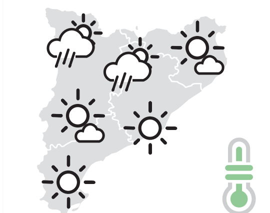
FASES LUNARS

12/08	19/08	27/08	03/09
Quart creixent	Lluna plena	Quart minvant	Lluna nova

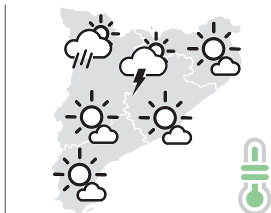
ELS ASTRES

Hora de demà

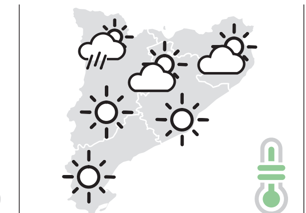
SOL	Sortida	06 h 50 min
	Posta	21 h 04 min
LLUNA	Sortida	08 h 36 min
	Posta	22 h 16 min

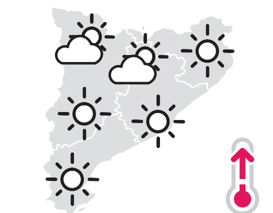
DIMARTS Pinzellades de núvols, xàfecs dispersos al Pirineu i ambient estiuenc

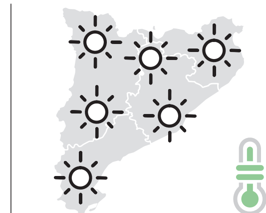
DIMECRES Calma i bonança amb sol, núvols al Pirineu i algun ruixat. Calor canicular

DIJOUS Sense novetats. Més sol que núvols i temperatura estable amb calor i xafogor

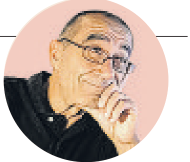

DIVENDRES Més sol en un divendres càlid però sense calor extrema

DISSABTE El sol tornarà a ser el protagonista absolut, sense núvols a la meitat nord

Alfred Rodríguez Picó

Ruixats pirinencs

Durant l'estiu són molt freqüents els ruixats en zones de muntanya com el Pirineu, un fet que succeeix quan es combinen les elevades temperatures superficials, la presència d'una mica d'aire fred en altura i els relleus muntanyencs, que sempre faciliten la formació de núvols. Les tempestes ja van ser les protagonistes en moltes comarques divendres passat, acompanyades localment de calamarsa o pedra i de fortes ratxes de vent, i ho tornaran a ser aquesta setmana. La diferència principal serà que aquesta vegada quedaran molt més circumscrites a la regió pirinenca.

Catalunya. Domini del sol en un inici de setmana molt tranquil, amb presència d'alguns núvols a la costa durant el matí i de nuvolots més desenvolupats a la tarda en zones de muntanya de la meitat nord. Els núvols deixaran algun primer ruixat al Pirineu oriental, una situació que es repetirà durant els pròxims dies.

Espanya i Europa. Una borrasca atlàntica farà que arribin pluges a les illes Britàniques, amb més estabilitat al centre del continent. Ruixats a l'Europa oriental. Sol i calor intensa al centre de la península Ibèrica, amb núvols baixos al Cantàbric i les costes gallegues.

@AlfredRPico

Una allau de preuniversitaris amplia l'audiència de dibuixos i sèries per a nens

Els adolescents es decanten per contingut infantil en mercats com el nord-americà

JOSEP LLUÍS MICÓ Barcelona

Quan els adults volen ser adolescents, als nanos no els queda cap més remei que retrocedir en el temps fins a la infantesa. En una societat com la nord-americana, que practica el consumisme d'una manera tan salvatge com acrítica, la regressió té conseqüències econòmiques notables, i l'audiovisual és un dels sectors en què es nota aquesta avidesa.

La voracitat ha deixat de ser una tendència en poques temporades i s'ha convertit en una característica consubstancial als menors amb famílies que es poden permetre la despesa que ocasionen: per subscripcions, hores de connexió i capricis de marxandatge. Només d'aquesta manera s'explica l'èxit de determinades produccions pensades per a nens que estan triomfant entre els joves a punt d'entrar a la universitat.

En aquests casos, no es manifesta un gust pel *vintage* ni l'obsessió col·leccionista de fanàtics, com ara els seguidors de *Star Trek*, *The Goonies* i *Tintín*. Això sí, a l'èxit d'audiència sobre totes les plataformes possibles, cal afegir-hi les vendes milionàries d'articles promocionals: roba, complements, cartells i un etcètera que varia en funció de la riquesa de la imaginació dels professionals del màrqueting de cada multinacional.

Es tracta d'una mena nostàlgia molt estranya, ja que de vegades es refereix a un passat que aquests púbers ni tan sols han viscut amb plena consciència. "Quan érem petites, els nostres pares van trigar a deixar-nos el mòbil o la tauleta més que les famílies d'avui. Com que llavors no vam poder gaudir d'aquests continguts, en volem gaudir ara", explica la Veronica, alumna americana de 16 anys resident a Ohio.

STEFANIE KEENAN / GETTY

Una jaqueta de *Hello Kitty*

Una de les seves companyes, la Irene, barcelonina de la seva edat, vincula el renaixement de l'iPad entre els espectadors de la seva generació a aquest fenomen. "És lògic: aquesta pantalla és considerablement més gran que la de l'smartphone. A més, mentre mirem una pel·lícula o un episodi a l'iPad, anem mirant el telèfon", addueix. Les dues noies opinen que aquesta propietat es pot constatar a l'hora d'observar la gran quantitat de companys seus que van a classe mostrant aquesta afició sense complexos.

Així doncs, aquests nois, independentment del sexe, deambulen pel *high school* amb samarretes de *Peppa Pig*, jaquetes de *Hello Kitty*, diademes de *Frozen*, motxilles dels *Teletubbies*, xandalls de *Cars* i, fins i tot, pijames d'*Angry Birds*. Sí, sí, pijames. No és estrany presentar-se a les aules amb la roba que han fet servir per dormir al llit. I aquests estudiants han incorporat la passió audiovisual per l'infantil amb tanta naturalitat que no en parlen.

Els que sí que s'han adonat dels seus hàbits són els productors, els programadors i els distribuïdors, que reemeten materials, especialment dibuixos animats, que, en altres circumstàncies, ja haurien quedat obsolets. Els anunciants i els influencers també mouen per les xarxes pel·lícules i sèries que aconsegueixen milions d'interaccions entre un públic més granadet del que, a priori, caldria esperar.●

GRAELLA ELABORADA PER ONEDATA. COMERCIAL@ONEDATA.ES

PROGRAMACIÓ TV

Consulteu aquí la programació d'avui i dels propers dos dies de tots els canals **http://parrilla-tv.lavanguardia.com**

ST SUBTITULAT / **R** REPETICIÓ

1	2	3	cuatro	5	laSexta	
6.00 **Noticias 24 horas.** (ST) **9.00** **Juegos Olímpicos de París 2024** (esportiu). Espai que emet algunes de les 32 disciplines dels Jocs Olímpics de París 2024. Els 247 esportistes espanyols que hi participen pretenen fer història i superar les 22 medalles que van aconseguir a Barcelona 92.	**9.30** **Seguridad vital 5.0.** (ST) **10.00** **Guardianes del patrimonio.** (ST) **10.30** **Arqueomanía.** (ST) **11.00** **Documenta2.** (ST) (R) **11.50** **Un país para leerlo.** (ST) **12.20** **Las rutas D'Ambrosio.** **13.20** **Mañanas de cine: Tu cabeza por mil dólares.** Itàlia, 1968. Dir.: Giovanni Fago. (ST) **14.50** **Verano azul:** Algo se muere en el alma. (ST)	**6.00** **Notícies 3/24.** (ST) **11.10** **El convidat** (entrevistes). Presentador: Albert Om. **12.55** **Atrapa'm si pots** (concurs): Especials estiu. Presentador: Llucià Ferrer. Programa de preguntes i respostes que convida l'espectador a participar des de casa seva. (ST) **14.00** **Telenotícies comarques.** **14.30** **Telenotícies migdia.** (ST)	**8.00** **Especial Callejeros viajeros** (reportatges). **8.50** **Callejeros viajeros** (reportatges): Amish, un viaje en el tiempo i Valle de la muerte. **10.30** **Viajeros Cuatro** (reportatges): Nueva Orleans. **11.30** **En boca de todos** (actualitat). **14.00** **Noticias Cuatro.** (ST) **14.55** **ElDesmarque Cuatro.** (ST)	**7.00** **Informativos Telecinco.** Presentadores: Carme Chaparro, Laila Jiménez i Arancha Morales. Inclou El tiempo. (ST) **8.55** **La mirada crítica** (magazín). Presentadors: Antonio Texeira i Jano Mecha. **10.30** **Vamos a ver** (magazín d'actualitat). Presentadors: Adriana Dorronsoro i Alfonso Egea.	**7.15** **¿Quién vive ahí?** (reportatges). Emissió de dos capítols. Capítol 33 i Capítol 34. (ST) **9.00** **Aruser@s fresh** (entreteniment). Presentador: Alfonso Arús. (ST) **11.00** **Al rojo vivo** (debat). Presentador: Antonio García Ferreras. (ST) **14.30** **La Sexta noticias 1ª edición.** Presentadora: Helena Resano. (ST)	**6.00** **Ventaprime** (promocional). **6.15** **Las noticias de la mañana.** Inclou Deportes y El tiempo. (ST) **8.55** **Espejo público** (magazín). Presentadora: Lorena García. (ST) **13.20** **Cocina abierta con Karlos Arguiñano** (gastronòmic). (ST) **13.45** **La ruleta de la suerte** (concurs). (ST)
15.00 **Telediario 1.** Presentadora: Alejandra Herranz. Esports: Ana Ibáñez. Inclou El tiempo. (ST) **15.45** **L'informatiu.** Inclou El temps. (ST) **15.55** **El tiempo.** Espai d'informació meteorològica. (ST)	**15.40** **Saber y ganar.** (ST) (R) **16.30** **Grans documentals** (documental). Una història de peixos i l'alè del guepard. (ST) **18.10** **Merlí** (sèrie): Epicur. El Merlí fa tot el possible perquè l'Ivan se senti acceptat al grup. (ST)	**15.40** **El doctor Martin** (sèrie). No deixis que se n'vagi: El Martin i la Louisa no ho tenen fàcil per cuidar el seu fill, perquè cap dels dos no vol deixar de treballar, i de la mare de la Louisa no se'n poden refiar gaire. (ST)	**15.10** **El tiempo.** Espai d'informació meteorològica. **15.30** **Todo es mentira** (humor). Presentadors: Marta Flich i Pablo González Batista. La política, la societat, la televisió i la cultura sotmeses a una personal visió de l'univers.	**15.00** **Informativos Telecinco.** Presentadora: Ángeles Blanco. (ST) **15.25** **ElDesmarque Telecinco.** Presentadora: Lucía Taboada. Espai dedicat a la informació esportiva. (ST) **15.40** **El tiempo.** (ST)	**15.10** **Jugones.** Presentador: Josep Pedrerol. Espai d'informació esportiva que compta amb la col·laboració i l'anàlisi dels especialistes de diferents mitjans. (ST) **15.30** **La Sexta meteo.** Informació meteorològica.	**15.00** **Antena 3 Noticias 1.** (ST) **15.30** **Deportes.** (ST) **15.35** **El tiempo.** (ST) **15.45** **Sueños de libertad** (sèrie). El Jaime cedeix davant del xantatge i corrobora la mentida de la María. (ST)
16.00 **Juegos Olímpicos de París 2024** (esportiu). Espai que emet algunes de les 32 disciplines dels Jocs Olímpics de París 2024. Els 247 esportistes espanyols que hi participen pretenen fer història i superar les 22 medalles que van aconseguir a Barcelona 92.	**19.10** **El Paraíso de las Señoras.** Emissió de dos capítols. Capítol 143: La Tina assaja amb la Nora la cançó amb què debutarà a la ràdio. (ST) **20.30** **Diario de un nómada. Carreteras extremas:** Un nuevo hasta la vista. Arriba el final del viatge i el Miquel aparca la moto i comença la tornada cap a Espanya amb avió. (ST)	**17.15** **Hotel Voramar** (sèrie). Emissió de dos capítols. L'acord de venda i L'hora de la veritat. (ST) **18.55** **No tenim vergonya** (entreteniment). (ST) **19.10** **Atrapa'm si pots** (concurs): Especials. Presentador: Llucià Ferrer. (ST) **20.10** **Tens un minut?** (concurs). Presentadora: Núria Marín. (ST)	**18.30** **Tiempo al tiempo** (magazín). Espai que aborda continguts relacionats amb la cura del planeta i la ciència, així com temes d'interès en l'àmbit del benestar, com ara la salut, l'alimentació i l'esport. **20.00** **Noticias Cuatro.** Presentador: Diego Losada. (ST) **20.45** **ElDesmarque Cuatro.** (ST)	**15.45** **El diario de Jorge** (talk show). Presentador: Jorge Javier Vázquez. **17.30** **TardeAR** (magazín). Presentadora: Beatriz Archidona. Col·laboradors: Antonio Hidalgo, Manuel Marlasca, Laura Madrueño, Miguel Ángel Nicolás i Jorge Luque. **20.00** **Reacción en cadena** (concurs). Presentador: Ion Aramendi.	**15.45** **Zapeando.** Els millors moments de les cadenes nacionals i internacionals sota el prisma de l'humor. (ST) **17.15** **Más vale tarde** (actualitat). Presentadores: Marina Valdés i María Lamela. (ST) **20.00** **La Sexta noticias 2ª edición.** Presentadors: Cristina Saavedra i Rodrigo Blázquez. (ST)	**17.00** **Pecado original** (sèrie). La Yildiz vol investigar la Julia i acaba passant la nit a casa seva amb la seva mare i el Sedai. La droguen amb un somnífer amb l'objectiu de buscar alguna foto d'ella amb el Dogan, però el pla els surt malament. **18.00** **YAS Verano** (magazín d'actualitat). (ST) **20.00** **Pasapalabra** (concurs).
21.00 **Telediario 2.** Presentadora: Marta Carazo. Esports: Arsenio Cañada. Inclou El tiempo. (ST) **21.30** **París en juegos** (magazín). Presentador: Marcos López. (ST) **22.00** **La suerte en tus manos** (loteria). (ST) **22.05** **El Grand Prix del verano** (concurs): Ondara vs. Santo Domingo de la Calzada. Presentador: Ramón García. Col·laboradora: Cristinini. La competició més fresca continua amb dos nous pobles: Ondara, a Alacant, i Santo Domingo de la Calzada, a La Rioja.	**21.00** **Diario de un nómada. Carreteras extremas.** **21.30** **Cifras y letras.** (ST) **22.00** **Días de cine clásico: El campeón.** EUA, 1979. Dir.: Franco Zeffirelli. Int.: Jon Voight i Faye Dunaway. Un excampió de boxa, que viu amb el seu fill petit, està enganxat a la beguda i al joc. Tot i que està disposat a canviar, no ho aconsegueix fins que reapareix la seva dona, la mare del nen. És per ells que torna al quadrilàter i intenta refer la seva vida. (ST) **0.05** **Abuela de verano:** A de agua. (ST)	**21.00** **Telenotícies vespre.** (ST) **22.05** **Cita bestial** (entreteniment). Presentadora: Candela Figueres. Espai que dona a conèixer les històries que s'amaguen darrere dels gossos abandonats. (ST) **23.30** **Natura sàvia** (humor): Granotes i gripaus. El naturalista Jaume Sañé descobreix al Peyu el món de les granotes i els gripaus autòctons de Catalunya. El Peyu explica que no ha entrat mai en una bassa i que no sap quins animals perillosos s'hi pot trobar. (ST) **0.20** **Onze** (magazín).	**21.00** **El tiempo.** (ST) **21.05** **First Dates** (entreteniment). Presentador: Carlos Sobera. (R) **21.45** **First Dates** (entreteniment). Presentador: Carlos Sobera. (R) **23.00** **Alert: Unidad de personas desaparecidas** (sèrie). Emissió de dos capítols. Zoey: Una estudiant universitària desapareix sense deixar rastre durant les vacances de primavera, i els seus amics no denuncien a la policia després de trobar el seu carnet de conduir a l'aparcament d'una benzinera.	**21.00** **Informativos Telecinco.** **21.40** **ElDesmarque Telecinco.** **21.50** **El tiempo.** (ST) **22.00** **¡Allá tú!** (concurs). **22.50** **Cine 5 estrellas: I Wanna Dance with Somebody.** EUA, 2022. Dir.: Kasi Lemmons. Int.: Naomi Ackie i Stanley Tucci. Un retrat sense reserves de la dona complexa i polifacètica darrere de Whitney Houston. De ser nena d'un cor a Nova Jersey a esdevenir una de les artistes més venudes i premiades de tots els temps. Un viatge inspirador a través de la vida i la carrera de l'artista.	**21.00** **Especial La Sexta noticias.** (ST) **21.20** **La Sexta meteo.** (ST) **21.25** **La Sexta deportes.** (ST) **21.30** **El intermedio Summertime** (entreteniment). **22.30** **El taquillazo: La sombra de la ley.** Espanya, 2018. Dir.: Dani de la Torre. Int.: Luis Tosar i Michelle Jenner. En una situació de disturbis i crims, un policia és enviat a Barcelona per col·laborar amb la comissaria local de policia en la detenció dels culpables del robatori a un tren militar. (ST) **1.10** **Pel·lícula: El triángulo del diablo.** EUA, 2021.	**21.00** **Antena 3 Noticias 2.** (ST) **21.30** **Deportes.** (ST) **21.35** **El tiempo.** Presentador: Roberto Brasero. (ST) **21.45** **El hormiguero 3.0** (talk show). (ST) (R) **22.45** **Hermanos** (sèrie). Emissió de dos capítols. Capítol 223: L'Asiye està molt estressada després de veure el vídeo de com va morir la Suzan i surt de l'escola a correcuita. L'Ayaz insisteix a acompanyar-la i pel camí apareix l'assassí que van veure matant un home. (ST) (R) **2.20** **The Game Show** (entreteniment).

Una referència de les lletres catalanes

Rodoreda, sempre nova

Els clixés entorn de l'obra de l'escriptora s'han dissipat els últims anys

FRANCESC BOMBÍ-VILASECA
Barcelona

Ara Rodoreda és pop i està de moda, però durant dècades la seva imatge pública va oscil·lar entre la institucionalització i el menysteniment: era aquella autora que ens obligaven a llegir a secundària i que molta gent considerava cursi", escriu Neus Penalba tot just començar el seu assaig recent *Fam als ulls, ciment a la boca* (3i4, premi Octubre Joan Fuster). Mercè Ibarz, a l'inici del seu *Retrat de Mercè Rodoreda* (Empúries, 2022, reescriptura i ampliació de dos retrats anteriors), assegura: "No se m'hauria acudit mai, ni llavors ni després, que algú la considerés bleda. Més aviat la trobava punk".

I és que durant molts anys, i per a molts lectors, l'obra rodorediana duia injustament penjada l'etiqueta de bleda, però els últims anys això ha canviat, i per molts estudiosos de l'escriptora l'inici d'aquesta transformació en la recepció va començar amb la reedició que el 2017 Club Editor va fer de *La mort i la primavera*, el llibre de caràcter fantàstic en què la violència no queda circumscrita a les dones, com en altres llibres seus, sinó que es generalitza. El fet que fos una publicació pòstuma que l'escriptora havia deixat inacabada l'havia deixada en la penombra.

La reedició de 'La mort i la primavera' el 2017 va desvelar l'escriptora fantàstica que sempre havia estat

Hi ha, com s'ha dit alguna vegada, dues Rodoredes, una de tova i una de *gore*? Penalba explica a *La Vanguardia* que els últims anys s'ha començat a entendre el que molts estudiosos ja assenyalaven: que la mateixa crueltat del llibre pòstum ja era en altres obres, fins i tot a *La plaça del Diamant*, però que en gran part a causa del masclisme cultural la seva lectura quedava tenyida per la construcció de l'escriptora com a personatge –en què ella mateixa va participar, en entrevistes en què es mostrava com una dona innocent que s'infantilitza a ella mateixa–, incidint també en una sobreidentificació entre autora i personatges, sovint entenent l'obra com "literatura de dones narrada per dones innocents".

CARLOS PÉREZ DE ROZAS

Mercè Rodoreda al Saló de Cent de Barcelona el 1980, on va rebre el premi Ciutat de Barcelona

L'escriptor Martí Sales hi veu una estratificació en tres fases: d'una banda, mentre Rodoreda era a l'exili, "el pes de la tafaneria en la seva vida privada va fer que es caricaturitzés la seva obra" –amb referència al casament amb el seu oncle, l'abandonament del fill a Barcelona i la llarga unió amb Armand Obiols–; per desviar l'atenció sobre aquestes qüestions, quan torna controla el personatge i es crea una màscara, i, en tercer lloc, Sales esmenta la funció de les adaptacions audiovisuals, començant per la sèrie *Aloma* de RTVE el 1977, continuant amb la pel·lícula de Francesc Betriu sobre *La plaça*... de 1982 i acabant per l'adaptació, ja el 2002, de *Mirall trencat*, produccions que van descafeïnar totalment les novel·les en què es basen. Penalba fins i tot apunta que, "d'una banda, l'èxit de *La plaça*... va eclipsar la resta de l'obra, però, a més, la pel·lícula, amb una apropiació nacionalista del mite, substitueix la imatge de la novel·la com a referent". Sobre la creació del personatge, la crítica Marina Porras, que l'any passat va publicar la biografia divulgativa *Al mig de la vida, jo* (Bruguera), recorda que "molts artistes populars, com Pla o Dalí, s'han convertit en personatge, però, en canvi, això no ha fet que la seva lectura se'n ressentís", i que també hi ha una tendència a "veure molts autors com a escriptors d'una sola obra, fet que fixa una imatge que es repeteix". De tota manera, l'editora Maria Bohigas recorda que, després de molts anys d'escriure a l'exili , i quan hi havia poquíssimes publicacions i lectors, "va despertar emocions molt fortes en els lectors, ja fossin molt refinats o poc llegits, cosa que explica la grandesa de la seva obra, amb moltes traduccions ja des del primer moment". Hi està d'acord l'editor Jordi Cornudella, que també constata que al llarg dels anys sempre ha tingut qui ha defensat la seva obra amb tota la seva amplitud, però també va influir en la seva recepció l'anomenat cànon de Joaquim Molas, que feia prevaler el realisme i "deixava ocultes les lectures més líriques i subtils", i això va impedir llegir-la bé, perquè molts lectors la llegien intentant "encaixar-la en la prefiguració de com veien l'obra".

Amb la recepció de Rodoreda, però, hi ha un fet afegit, i és que diverses generacions de lectors hi van entrar en contacte a l'institut, com a lectura obligatòria. "Entremig, va ser estrictament lectura de col·legi", assegura Bohigas, que recorda la mala opinió al respecte que al seu dia tenien tant l'editor Joan Sales com l'escriptora mateixa. I aquest fet ha tingut conseqüències: molts lectors hi van entrar en contacte "sense llibertat, perquè et deien com l'havies de llegir", assenyala Bohigas, ja que, com també creu Ibarz, "sobretot al principi, molts professors no havien tingut formació en literatura catalana i feien el que podien" i, com apunta Cornudella, als anys vuitanta "molts adolescents van avorrir Rodoreda". Sales i Penalba també pensen, a més, que és un dels motius per què l'escriptora no ha estat tan present a la universitat com hauria calgut, i han hagut de rellegir-la més endavant per trobar una escriptora que va més enllà del clixé.

El masclisme cultural va fer que fos vista com una autora de "literatura de dones narrada per dones innocents"

Una nova explosió que té a veure amb el redescobriment de *La mort i la primavera*, una obra que segons Bohigas "encaixa en una nova generació de lectors, perquè vivim temps d'ensulsiada, amb l'angoixa que provoca no tenir un lloc en aquest món, i

Continua a la pàgina següent

LA MEVA PEL·LÍCULA PREFERIDA DE LA DÈCADA DELS....

'Casablanca' és un clàssic per la seva història d'amor, els actors, la defensa de la llibertat, la llum i la seva música

Uns diàlegs inoblidables

Leonor Mayor Ortega

Humphrey Bogart i Ingrid Bergman en una imatge de *Casablanca*

El cafè de Rick és ple de gom a gom. Un grup d'alemanys es reuneix al voltant del piano per cantar *Die wacht am Rhein* (*El guàrdia sobre el riu Rin*). Víctor Laszlo (Paul Henreid) baixa per l'escala visiblement irritat. S'adreça a l'orquestra del local i li demana que toqui *La marsellesa*. El director de l'orquestra mira Rick (Humphrey Bogart), que assenteix. Comença a sonar la música. La gent es posa dreta, canta, cada vegada més fort fins que amb el seu crit de llibertat apaga el càntic dels nazis.

Quan es va rodar aquest moment màgic de *Casablanca* molts dels extres, refugiats de la guerra a Europa, es van posar a plorar. Els espectadors de la pel·lícula, quan es va estrenar i ara, no poden evitar que la pell se'ls posi de gallina amb aquesta escena, que és el punt àlgid d'una pel·lícula memorable per tot. Per la seva història d'amor, per la seva defensa de la llibertat, pels seus actors, per la seva llum, per la seva música i, sobretot, per uns diàlegs inoblidables.

La Warner Bros va posar en marxa el rodatge de *Casablanca* el 1942 en plena Segona Guerra Mundial, quan encara no se sabia quin seria l'esdevenidor del conflicte. El rodatge, com la vida real, va estar farcit d'incertesa. Els guionistes anaven escrivint sobre la marxa i ningú, ni tan sols el director, Michael Curtiz, no sabia com acabaria la pel·lícula. La desconcertada Ingrid Bergman, que interpretava l'Ilsa, va arribar a preguntar-li si s'havia d'enamorar de Bogart o d'Henreid, i Curtiz li va contestar: "No ho sé. El millor serà que actuïs mig mig".

La trama és ben sabuda. Rick regenta un cafè a la ciutat de Casablanca, controlada pel règim de Vichy. A la ciutat arriben infinitat de refugiats buscant la manera d'escapar a Amèrica. Una nit apareix l'Ilsa, la dona que en Rick va estimar a París i que el va deixar sense donar-li explicacions. L'Ilsa no va sola. L'acompanya el seu marit, Víctor Laszlo, líder de la resistència txeca.

Què fa en Rick en aquest lloc? "-Per què va venir vostè a Casablanca?

-Vaig venir atret per les aigües.

-Però si això és gairebé un desert.

-Em van informar malament.

D'on procedeix en Rick?

"-Quina és la seva nacionalitat?, li pregunta un dels oficials nazis.

-Soc borratxo", respon Bogart.

I si el protagonista va tenir oportunitat de lluir-se amb les seves brillants respostes, els personatges secundaris de *Casablanca* no es van quedar enrere. Claude Rains interpretava el capità Louis Renault, un francès mancat d'escrúpols. Rains es lluïa en l'escena en què decideix tancar el cafè d'en Rick perquè "és un escàndol. Aquí es juga", per rebre tot seguit la comissió del crupier.

Conrad Veidt era l'Stresser més important, el cap dels nazis a la ciutat. En una ocasió s'asseu a parlar amb en Rick i li explica els plans de Hitler per envair el món, a què Bogart respon: "Hi ha llocs a Nova York que li recomanaria no envair".

I Peter Lorre donava vida al senyor Ugarte, un individu depravat que s'aprofita de la debilitat dels refugiats. "Em menysprees, veritat, Rick?", pregunta Ugarte a Bogart. "Si arribés a pensar en tu, probablement sí", li contesta el protagonista de *Casablanca*.

Els productors volien eliminar la cançó 'As time goes by', que es va convertir en un èxit

El tema *As time goes by,* de Herman Hupfeld, que l'Ilsa demanava a en Sam que toqués per recordar els seus temps de felicitat al costat d'enRick a París, és un altre dels grans encerts de la pel·lícula. Tot i que els productors van estar a punt d'eliminar-lo. Havien buscat una altra cançó alternativa, però no van poder tornar a gravar perquè Bergman s'havia tallat els cabells per participar en la seva següent pel·lícula.

I també el final, un dels més recordats de la història del cinema, va perillar. Es va plantejar que l'Ilsa es quedés amb en Rick. Però al final es va decidir que escapés amb el seu marit. Així que en Rick i el capità Renault es queden sols a l'aeroport. "Vostè ja no és només un sentimental, és també un patriota", deia el capità. "Potser sigui un bon moment per començar", contestava en Rick, per després afegir la mítica frase: "Pressento que aquest és el començament d'una bonica amistat".●

ANYS 40

Casablanca

Director: **Michael Curtiz**

Intèrprets: **Humphrey Bogart, Ingrid Bergman, Paul Henreid**

Any: **1942**

Durada: **102 minuts**

País: Estats Units

Les finalistes

Ciutadà Kane 1941
Orson Welles

Ser o no ser 1942
Ernst Lubitsch

Historias de Filadelfia 1940
George Cukor

Gilda 1946
Charles Vidor

Que el cel la jutgi 1945
John M. Stahl

Perdición 1944
Billy Wilder

Rebecca 1940
Alfred Hitchcock

GUIA TEMPS LLIURE

TEATRES

CONDAL (Av. Paral·lel, 91. 93 442 31 32). A partir del 20 de setembre torna **Escape Room 2**. teatrecondal.cat i promen trada.com

EL MALDÀ, (c/Pi,5). Telf. 93 164 77 78 Un segundo bajo la arena. Col·lectiu Desasosiego Compra d'entrades, consulta d'horaris i preus (www.elmalda.cat)

GOYA (Joaquín Costa, 68. Tel. 93 343 53 23). Del 3 al 12 de setembre torna **Poncia**, amb Lolita Flores. teatregoya.cat i promentrada.com

LA VILLARROEL (Villarroel, 87. 93 451 12 34). Del 3 al 22 de setembre torna **Les mans**. L'Off: del 7 al 22 de setembre torna **L'enterrador**. lavillarroel.cat i promentrada.com

ROMEA (Hospital, 51. 93 301 55 04). Del 3 al 29 de setembre **La colección**. teatreromea.cat i promentrada.com

TEATRE GAUDÍ BCN Sta. MªClaret 120 T. 93 603 51 61 **'La festa'** Dj Dv Ds 21h Dg 17h **'Guitarra quemada. Lorca en el centro'** Dt i Dc 20:30h Propera 15/08 **'Showgirls. La Comedia'** venda entrades web teatregaudibarcelona.com

TEATRE NACIONAL DE CATALUNYA (Pl. de les Arts, 1). Informació i venda entrades i abonaments temp. 2024-2025: www.tnc.cat

Les adaptacions audiovisuals van oferir una versió edulcorada

Ve de la pàgina anterior

el llibre mostra aquesta extraordinària vulnerabilitat". Cornudella també apunta que "avui la Rodoreda lírica és la que pesa més", i això també és positiu per a la resta dels llibres, com *Jardí vora el mar*, amb "una escriptura dialogada de gran mestria", o *Quanta, quanta guerra...*, per no parlar de la gran diversitat estilística i temàtica dels contes. Elements que Penalba insisteix que han estat sempre presents a tota l'obra rodorediana, però simplement molts lectors "no els veien", i espera que aquesta *repatumització* no acabi creant una lectura simplement contrària a l'anterior. Penalba, que ha fet classes de literatura catalana en universitats angleses, franceses i nord-americanes, explica que "quan preguntava als alumnes, després d'haver-la llegit, si els sembla una escriptora cursi, simplement no entenien la pregunta".

Penalba: "Quan preguntava als alumnes si creien que era una escriptora cursi, no entenien la pregunta"

"Confiava que el temps posés les coses al seu lloc, però déu-n'hi-do si ha costat", assenyala Ibarz. Avui, Mercè Rodoreda continua sent una de les escriptores catalanes més llegides aquí i fora –*La plaça del Diamant* està traduïda a 38 llengües, i entre altres obres arriba gairebé a la cinquantena–. Com diu Bohigas, "Actualment la Rodoreda és la reina del mambo".●

CRÍTICA DE HIP-HOP

‘Flow’ melòdic i sentimental

31 FAM / Mushkaa
Lloc i data: Jardins de Terramar. Sitges (3/VIII/2024)
★★★☆☆

RAMON SÚRIO

El Festival Jardins de Terramar va acollir a Sitges dissabte un concert doble amb 31 FAM i Mushkaa. Sens dubte, dos dels noms destacats de l’escena urbana actual del pop català. Va obrir la vetllada el sextet sabadellenc 31 FAM, integrat per cinc MC i un dj, acompanyats d’un intermitent cos de ball femení.

El repertori orbita entorn de les cançons dels dos últims àlbums, *X si ens veiem en una altra vida* i *Bona fe*, com ara la inicial *Septiembre*, servida entre espetecs i fumarada, en què mostren un bilingüisme que serà la norma, com el binomi amor i sexe. Una altra novetat, *Henny*, va plena d’amor fugaç i alcohol, amb el trap enfilant-se al tecno.

Els beats agradables de *Massa fum* els serveixen per vacil·lar amb groove fent rimar: “Perquè de totes jo banco les catalanes / que mirin *La Riera* i sàpiguen ballar sardanes”. Posant el retrovisor es tornen vaporosos al reggaeton d’*Inseparables* i ja totalment romàntics al tema *A la meva vera*, amb guitarra acústica i piano pregravats, i ja ni en parlem de *Balada 17*, dedicada a Pau Donés.

I no hi podia faltar *Bona vida*, compartida amb Flashy Ice Cream i Mushkaa, que va sortir a rapejar les seves *barres* per a alegria del respectable.

Un altre moment culminant de la nit al festival de Sitges va ser el corejat himne final, *Nens del barri*, una *love song* a ritme de dancehall i hip-hop, protagonitzat per “una nena catalana / lo millor que hi ha per poder fardar”.

Irma Farelo, amb l’àlies ‘Mushkaa’, és una de les veus més sòlides del panorama pop català actual

La cirereta la va posar Irma Farelo, que, amb l’àlies *Mushkaa*, s’ha convertit en una de les artistes més reclamades de l’estiu, a la gira de presentació del seu primer àlbum, *Sexy-Sensible*.

La cuidada posada en escena de la seva proposta inclou la seva inseparable germana bessona, la Greta, als cors, tres músics i dues ballarines. L’espectacle es va haver de condensar dissabte a causa dels límits horaris, però ho va donar tot i va demostrar que, malgrat la joventut, ja és una de les veus més sòlides del panorama pop català actual.

Després d’una intro downtempo va entrar en matèria amb *Habibi* i *Barras warras*, sensuals i sexuals, amb el seu trap que pica l’ullet al dancehall amb l’autotune i cuidant les tornades.

L’amor és un tema recurrent i misteriós a *Imperio*, una balada enganxosa, càlida i plena d’un atmosfèric sintetitzador d’aires *vintage*. Tot i que per a trencacors no hi ha res com la bilingüe *Los 15 (pq stas triste)*.

No hi va faltar tampoc el rescat d’*El mambo*, en què mana el tumbao llatí, ni els moments tecno amb tot pregravat, com ara el *hit No m’estima +*, amb el *featuring* de Julieta, o un *Xarnega* que cedeix el protagonisme a la Greta, mentre ella firma una pilota que xuta a un públic on hi havia dissabte una gran presència femenina; una audiència que literalment va embogir quan va sonar el dembow de *SexeSexy*, la cançó que Muhskaa comparteix amb la seva germana Bad Gyal.

Altres moments molt celebrats del concert els van propiciar el pianisme malenconiós d’*Entre el fum*, el reggaeton amb violí de *Sembla mentida* o *El disfraz*, la cançó que va dir que era la seva preferida, en què parla d’inseguretats i de la por de no complir amb les expectatives, amb un accent pop, melòdic i sentimental, connectat amb els millors moments d’Alizzz, que, sens dubte, la confirma com a estrella emergent.●

SERGI ABAD / SERGI ABAD

Irma Farelo, *Mushkaa*, durant l’actuació al Festival Jardins de Terramar

La galeria Jordi Pascual reivindica la importància de les avantguardes europees de la postguerra

París no va deixar de ser París

ART I ARTS

JUAN BUFILL

A l'agost hi haurà obertes a Barcelona força exposicions temporals que mereixen ser visitades. Gairebé totes són en museus, fundacions i centres d'art institucionals: el cinema d'Agnès Varda, al CCCB, i el de Berlanga, al CaixaForum; la pintura de Tàpies, al seu museu barceloní; la de Suzanne Valadon, al MNAC (només fins a l'1 de setembre), i la de Mari Chordà, al Macba; la fotografia de Sarah Moon, a Foto Colectania, la de Jeff Wall, a La Virreina, i la de Louis Stettner, al KBr, i les propostes de Tuan Andrew Nguyen, a la Fundació Joan Miró. Però aquest any unes quantes galeries barcelonines també obren el mes més vacacional de l'any.

La galeria Jordi Pascual presenta una exposició ambiciosa: *París (1940-1980). Ciutat en moviment* (fins al 10 d'agost i des del setembre fins al novembre). Va ser en el període posterior a la Segona Guerra Mundial quan París va cedir a Nova York el relleu d'una oficiosa capitalitat mundial de l'art d'avantguarda. El triomf militar i econòmic va permetre que els Estats Units lideressin els següents decennis en l'àmbit de l'art contemporani, tant al mercat com als museus. Per explicar aquesta nova hegemonia, també cal tenir en compte un altre factor decisiu. Una gran part de les avantguardes històriques europees havien estat obra d'artistes i escriptors vinculats a la cultura jueva, i aquella enorme energia espiritual i creadora, o bé es va salvar emigrant al continent americà, o bé va ser objecte de persecució i extermini pels genocides nazis, uns populistes de llavors, que procuraven eliminar tots els lliurepensadors i els insubmisos, encara que no fossin jueus ni gitanos.

LVG

Poliakoff
'Composició abstracta' (1967), oli sobre tela de Serge Poliakoff exposat a la galeria Jordi Pascual

En qualsevol cas, els Estats Units es van enriquir culturalment en la mateixa mesura en què Europa s'havia empobrit.

El que reivindica l'actual exposició de la galeria Jordi Pascual és la importància de les avantguardes artístiques que es van desenvolupar a París entre el 1940 i el 1980, com també la diversitat més gran respecte a les nord-americanes –especialment les novaiorqueses– del mateix període. Nova York llançava i promovia successives modes i estils artístics: ara toca expressionisme abstracte, ara toca art pop, ara l'estèticament correcte és el minimalisme, o més tard un grafiter... De vegades aquests canvis sorgien per una lògica de mercat o amb evident frivolitat esnob, però la major part d'aquestes evolucions tenien sentit des d'un punt de vista estètic, històric i social. En l'art europeu d'aquell període hi havia menys consignes estètiques i comercials i, per això, hi havia una diversitat artística més gran, d'una manera d'acord amb la naturalesa humana, que és variada i múltiple. Malgrat que en aquesta mostra de pintura –també dibuixos– no hi ha Dubuffet, Michaux, Soulages ni altres artistes rellevants d'aquell període, és notable la presència d'obres de pintors com Hans Hartung, Serge Poliakoff, Sam Francis, Marc Chagall, Georges Mathieu i Victor Vasarely. Juntament amb una bona selecció d'artistes catalans i espanyols: Pablo Picasso, Joan Miró, Salvador Dalí, Óscar Domínguez, Francisco Bores, Antoni Tàpies Antonio Saura, Antoni Clavé, Equip Crònica i Luis Feito.

La mostra aplega obres de Hartung, Poliakoff, Vasarely, Chagall, Sam Francis, Miró, Tàpies i Picasso

La galeria Joan Gaspar també obrirà fins al 10 d'agost i, després del tancament vacacional, tornarà a obrir des del 27 d'agost fins a finals de setembre. L'exposició es titula *Qui té por del groc?*, perquè és cert que el groc ha fet por als teatrers supersticiosos i a força pintors. Però no a Vermeer, ni a Van Gogh, ni a Matt Groening. En la selecció de Joan Gaspar destaquen una pintura de Georges Braque (*L'aquàrium*), dues figuracions surrealistes de Gaston Louis Roux, gravats de Miró i un gran format d'Anton Lamazares.

Molt diferent és la proposta conceptual d'Antonio Ortega, que s'exposa ara a la galeria ADN fins al 24 d'agost: registres fotogràfics de comportaments de la vida vegetal, distorsionada per experiments que l'artista va fer entre el 1994 i el 1998.●

Aerosmith cancel·la la gira i anuncia la retirada per la lesió vocal de Steven Tyler

REDACCIÓ Barcelona

La llegendària banda de rock Aerosmith ha anunciat la cancel·lació de la gira pels Estats Units i la retirada definitiva dels escenaris. Ho ha confirmat en emotiu comunicat, a través de la xarxa social Instagram, en què ha explicat que el motiu que hi ha al darrere d'aquesta decisió és la delicada salut vocal del líder de la banda, Steven Tyler.

El vocalista del grup té una lesió des de l'any passat i encara no ha aconseguit recuperar-se del tot. "Sempre hem volgut deixar-te bocabadat quan actuem. Com ja saps, la veu de l'Steven és un instrument com cap altre. Ha treballat incansablement durant mesos perquè la veu torni a ser on era abans de la lesió. L'hem vist lluitar, malgrat que tenia el millor equip mèdic al costat. Lamentablement, és evident que no és possible una recuperació completa de la lesió vocal. Hem pres una decisió colpidora i difícil, però necessària, com a banda de germans, de retirarnos dels escenaris de gira", han expressat al compte oficial d'Instagram.

"La recuperació completa no és possible i hem pres una decisió colpidora i difícil, però necessària"

La banda nord-americana, formada a Boston el 1970, ha volgut agrair a tots els seguidors que la seva música hagi tingut un lloc "a la banda sonora de les vostres vides".

Al comunicat també han volgut donar les gràcies a tots els que "es van animar a sortir a la carretera amb nosaltres una última vegada", com també a tot el seu "increïble equip" i als "millors fans del planeta Terra". "Poseu la nostra música forta, ara i sempre. Continueu somiant! Heu fet els nostres somnis realitat", han conclòs al·ludint al famós *hit Dream on*, el primer gran èxit de l'àlbum de debut, escrit per Steven Tyler quan només tenia 17 anys.

AMY HARRIS / AP-LAPRESSE

El vocalista Steven Tyler en una actuació el 2023 a Filadèlfia

La banda havia anunciat a l'abril la gira nord-americana per acomiadar-se dels escenaris i d'aquesta manera celebrar els 50 anys d'èxits. Hi havia previstos 40 concerts entre el setembre del 2024 i el febrer del 2025.

Malgrat que la banda ha posat punt final a la gira de comiat, no s'ha tancat a altres processos creatius amb què prosseguir amb un recorregut musical que ha aconseguit marcar diverses generacions des que va començar, fa més de mig segle, i constituir-se en un grup indiscutible a la història del rock and roll.●

Elimini per sempre les humitats que pugen per les parets i terra

Humitat-Stop ofereix la solució definitiva per a eliminar les humitats produïdes per capil·laritat. El seu funcionament es basa en l'emissió d'ones electromagnètiques de baixa freqüència, que compleixen la funció d'alterar l'orientació de les molècules de l'aigua. D'aquesta manera, la humitat és rebutjada cap a sota els fonaments.

Humitat-Stop amb un sol aparell seca totes les parets i terres de totes les habitacions, i depenent dels m² així serà la potencia necessària i preu.

L'aparell menys potent abasta fins a 50m², i el més potent fins a 2.500m², i existeix una amplia gama inter mitja.

Els avantatges més destacats que aporta el sistema anti-humitat HS-221 són:

- No necessita obres i la instal·lació és tan senzilla com penjar un quadre.
- Sota consum, 0,7 W, és a dir menys de 9€ a l'any.
- Garantia de 30 anys i devolució dels diners si al cap d'un any no està satisfet.
- Normalment elimina la humitat per capil·laritat en menys de 4 mesos.
- No amaga la humitat, l'elimina.
- La inversió és molt inferior a la de qualsevol altre sistema, i s'amortitza en menys d'un any.

Aquest equip s'està distribuint a Espanya, i també a tot el món amb presència a França, Portugal, Itàlia, Suïssa, Eslovàquia, la Xina, Austràlia, el Canadà, USA, Mèxic, Colòmbia, el Perú, l'Equador, Xile, Bolívia, l'Uruguai, Emirats i Algèria.

Humitat-Stop s'ha associat amb BFL, creant BFL Internacional per a portar la comercialització dels seus equips en tots els països de llengua no hispana, afegint a la gamma els equips geo-magnètics per a la humitat per capil·laritat que ells fabriquen.

INSTAL·LAR EL SISTEMA ANTI-HUMITAT HS-221 ÉS TAN SENZILL COM PENJAR UN QUADRE

L'any 2010, el copropietari de Humitat-Stop i Doctor en Ciències Físiques Juan A. Vinyes va crear el sistema electro-físic HS-221, amb el qual es pot acabar amb les humitats per capil·laritat de qualsevol edificació, a través d'una sèrie d'ones electromagnètiques certificades, que són completament innòcues per a les persones, els animals i les plantes.

Sistema Electro-Físic HS-221.

Es tracta d'un equip certificat segons normes CE europees i FCC americanes.

El HS-221 és la solució ideal per acabar amb la humitat per capil·laritat, que és la que puja per les parets i terra, i com transmet per les parets i terres els asseca molt eficaçment.

HUMITAT-STOP CONSOLIDA LA SEVA EXPANSIÓ INTERNACIONAL

La gran eficàcia dels seus equips a l'hora d'eliminar de manera definitiva, ràpida i radicalment més econòmica l'origen de les humitats; els ha portat a exportar amb gran èxit els seus equips a diferents països.

HUMITAT-STOP

Ofereix preus especials per a arquitectes, administradors, decoradors i professionals de la construcció o rehabilitació.

PARÍS 2024

Alcaraz descobreix la derrota

Un infinit Djokovic sotmet el murcià i aconsegueix el títol que li faltava

EDGAR SU / REUTERS

JUAN BAUTISTA MARTÍNEZ
París
Enviat especial

La muntanya de Djokovic va ser massa alta. Massa resistent. Massa inaccessible. En una final per recordar i en què els dos jugadors es van portar al límit, Alcaraz no va superar la resiliència del serbi, amb el seu tennis infinit, amb la seva eternitat. El murcià no serà el tennista més jove de la història que conquereix l'or olímpic i s'haurà de conformar amb la plata. Ho va impedir el jugador que ha guanyat més Grand Slams, el jugador que sembla que no té final, el jugador que als 37 anys és el més gran que guanya els Jocs des que van tornar al programa olímpic el 1988. Djokovic es va imposar per 7-6 (3), 7-6 (2) en dues hores i cinquanta minuts.

El murcià es va esprémer, ho va donar tot i va aixecar el públic moltes vegades, però va descobrir el gust amarg de la derrota en una gran final després d'aconseguir dos Wimbledon, un Roland Garros i un US Open. Va demostrar un nivell majúscul, però no va ser un dels seus dies més excelsos. Se'l va veure amb una mica menys d'energia i un pèl més irregular. Això va ser horrible per a ell als dos tie-breaks amb què es va resoldre el partit. Allà on es desencallen els nusos gordians del tennis, Djokovic va ser millor. Per a la videoteca queda una dreta creuada del segon desempat que va ser el principi del final per a Alcaraz. "Als tie-breaks he notat la pressió de jugar pel teu país, que és una pressió diferent de la de jugar per tu. A les finals de Grand Slam he elevat el nivell en els moments difícils, i aquí no", va raonar el murcià, ja amb la plata al coll.

Djokovic, per tant, aconsegueix travessar la seva última frontera. Només li quedava l'or olímpic per conquerir. Ja ho té tot. El seu palmarès no resisteix cap comparació. És el que diuen els números i és el que va sentir Nole a la pista després de gairebé 20 anys de croada olímpica sense èxit. El serbi, amb els seus compatriotes enfervorits a la grada, ho va celebrar amb magnificència. No es pot dir que Djokovic no s'hagi guanyat l'or a pols. "De tots els triomfs de la meva carrera, aquest el poso a dalt del tot, perquè m'ha costat", va assenyalar el campió. Mentrestant, Alcaraz esclafia a plorar al final del partit. "He plorat perquè he sentit que havia decebut els espanyols", va argumentar.

Dues cares Un seriós Carlos Alcaraz a la cerimònia de lliurament de medalles amb un orgullós Novak Djokovic; l'espanyol s'emporta una plata de la primera experiència als Jocs Olímpics

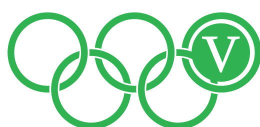
NOVAK DJOKOVIC	7	7
CARLOS ALCARAZ	6^{3}	6^{2}

EL PODI

TENNIS	
Individual masculí	
Novak Djokovic	Sèrbia
Carlos Alcaraz	Espanya
Lorenzo Musetti	Itàlia

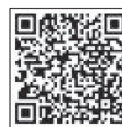
El primer set va ser una vida en si mateixa. Una vida d'una hora i trenta-tres minuts. Una vida amb jocs com el novè, que va durar 17 minuts, en què Alcaraz va tenir cinc pilotes de break, amb 4-4. Si n'hagués aprofitat alguna, hauria tingut la mànega en franquícia. Però Djokovic, el tennista més felí que hi ha, per les vides que té, va resistir l'escomesa i la vida va continuar fins a desembocar en un tie-break que es va desencallar quan el serbi va fer una restada guanyadora. Aquí, en aquest instant, Alcaraz, amb tot el cansament de la setmana, va tenir una microdesconnexió i Djokovic no va perdonar.

Bona part de la grada va escla-

Consulteu tot el calendari i el medaller capturant aquest QR

www.lavanguardia.com

tar. Perquè per primera vegada en tot el torneig allò no era una festa espanyola entre el públic. Els serbis també hi van assistir en massa per acompanyar el seu ídol en l'intent de travessar el seu últim desafiament.

Alcaraz tampoc no estava sol, ja que fins i tot va arribar des d'Espanya el seu entrenador, Juan Carlos Ferrero. Volia acompanyar el seu deixeble en un partit d'aquest abast. Un partit que no es volia perdre ningú, amb el president del COI, Thomas Bach, i Serena Williams a la llotja. I un partit que no tenia res a veure amb la final de Wimbledon. El serbi havia avisat que ara es trobava molt més bé que a Londres, quan tot just l'havien operat del genoll.

De seguida es va comprovar que no ho deia en fals. Perquè va estar més ben ficat en el partit Djokovic contra un Alcaraz una mica fred, sense l'espurna habitual i sense l'alegria desbordant.

> Als tie-breaks he notat la pressió de jugar pel teu país en una final olímpica"
>
> **Carlos Alcaraz**

> "De tots els triomfs de la meva carrera, aquest el poso a dalt de tot, perquè m'ha costat"
>
> **Novak Djokovic**

Però el murcià té un repertori tan gran que no es va empetitir i la final es va anar convertint, assalt rere assalt, en un combat al límit. Ara salvava pilotes de break Alcaraz (fins a cinc). Ara Djokovic (fins a vuit). No és que cada joc es disputés fins a l'extenuació, és que cada punt se suava. Dreta de campionat de Djokovic. Revés al límit d'Alcaraz. Restada ajustada del serbi. Deixada perfecta del murcià. La pista era un formiguer. De fet, el primer set el va cedir l'espanyol perquè algú l'havia de cedir.

El murcià corria el risc de perdre la paciència i que se li esgotessin més les idees que les cames davant un rival petri que sol ensumar la sang com un tauró.

Djokovic va entendre que podia ser el seu moment i va fer patir Alcaraz amb el servei, mentre l'espanyol no feia pessigolles en la restada. Però no hi va haver manera que es trenquessin el servei, i això va desencadenar en un segon desempat. La història es va repetir. Djokovic va agafar el seu últim tren olímpic. A Alcaraz li queda la cura al davant. Segur que tornarà. "En Novak m'ha dit a la xarxa que algun dia guanyaré l'or. El meu moment arribarà". El murcià ja un objectiu per al futur.●

Tennis En la millor setmana de les seves carreres, Sara Sorribes i Cristina Bucsa es pengen el bronze després de formar parella per casualitat fa tres mesos

La medalla d'una vida

CARL DE SOUZA / AFP

Els somriures Sara Sorribes i Cristina Bucsa eren més que felices després de rebre la més que merescuda medalla de bronze olímpica, aconseguida al quadre de dobles femení a París

J. B. MARTÍNEZ
París. Enviat especial

Sempre els quedarà París. La frase de la pel·lícula *Casablanca* és molt repetida, sí, però en el seu cas va com l'anell al dit. Ningú no hi comptava a les travesses. Ningú no les tenia als pensaments. I, tot i això, en la setmana de les seves vides, Sara Sorribes (27 anys) i Cristina Bucsa (26) es van penjar diumenge a la Philippe Chatrier una molt merescuda medalla de bronze. Una medalla guanyada a pols. Un podi estakhanovista. Un èxit basat en la fe, la lluita, la competència i la convicció. La castellonenca i la càntabra d'origen moldau van escombrar les txeques Karolína Muchová i Linda Nosková i les van derrotar per 6-2, 6-2 en una hora i catorze minuts. Quan van aconseguir l'últim punt, amb una volea de Sorribes, es van abraçar al costat de la xarxa i els van caure les llàgrimes. A la llotja, els pares i els familiars feien el mateix. Hi havia motius de sobres. Impressionant.

Hi havia dubtes sobre si la derrota a les semifinals els havia afectat, però la incògnita es va resoldre molt ràpid. Perquè Sorribes i Bucsa van entrar a la Philippe Chatrier amb una determinació absoluta. Sense fissures. Sense contemplacions. Sorribes es creuava a la xarxa per rematar els punts. Bucsa feia bones restades. S'entenien d'allò més bé i transmetien calor i desig. Al contrari que les txeques, erràtiques, desencertades i desbordades pel joc agressiu i elèctric de la parella espanyola. És el que es va veure des del primer joc, que es va obrir amb un break. Muchová, finalista en individuals a Roland Garros 2023, no agafava les regnes i Nosková estava com un flam. La castellonenca i la càntabra van advertir la por i van anar a totes per buscar la medalla. S'animaven contínuament, es parlaven, també s'entenien amb la mirada i es feien senyals propis de jugadores de dobles, encara que faci tot just unes setmanes que juguen juntes.

El primer set va ser un festival. Un 6-2 en 31 minuts; el podi, a un pas petit. Mentre la Chatrier anava agafant temperatura de cara a la final masculina, Sorribes i Bucsa oferien un bonic espectacle de concentració, dedicació i criteri. Ni tan sols una temptativa de reacció de Muchová i Nosková els va alterar. Anaven a totes i res no podia frenar-les.

"Des que vam baixar les escales cap al vestidor, la Cristina ja m'animava i em deia que guanyaríem el bronze. Ella ho tenia molt clar i jo només la seguia", va recordar Sorribes. Acabaven de perdre a les semifinals, però no es van enfonsar. Tenien una segona oportunitat de pujar al podi, de culminar un torneig magnífic, de certificar la química tennística que han adquirit des que van decidir fer tàndem al torneig de Madrid perquè la companya habitual de Sorribes no podia jugar. Van guanyar el torneig i van traslladar la sintonia a París. Sense fer soroll, mentre el món mirava les evolucions de Nadal i Alcaraz, Sorribes i Bucsa anaven avançant.

> Quina barbaritat; era el somni de la meva carrera i ho hem aconseguit"
>
> **Sara Sorribes**

> "Vaig dir a la Sara que ens aixecaríem i que guanyaríem; ella està flotant"
>
> **Cristina Bucsa**

A les pistes exteriors, com ara la 12, lluny dels focus, en la intimitat d'un grapat d'espectadors. D'allà al podi. De la modèstia a l'èxit.

Es tracta de la cinquena medalla espanyola en dobles femení en la història. Conchita Martínez i Arantxa Sánchez van aconseguir una plata, a Barcelona'92, i un bronze, a Atlanta'96, i Conchita Martínez i Virginia Ruano, a Atenes 2004. Mentrestant, la mateixa Ruano i Anabel Medina, seleccionadora actual, va guanyar la plata a Pequín 2008. Ara s'hi afegeixen Sorribes i Bucsa, que van tornar a la pista entre ovacions. Tota una vida viatjant i, al final, medalla. "La Sara té la pell de gallina, està flotant. Vull donar les gràcies al meu pare i a tota Torrelavega", va dir Bucsa. "Uf, quina barbaritat. Era el somni de la meva vida i ho hem aconseguit". Ara toca gaudir.●

Boxa Reyes Pla, resignat, accepta la decisió arbitral que li dona el bronze, però que li impedeix lluitar per l'or

"He lluitat contra cops fantasma"

SERGIO HEREDIA
París
Enviat especial

Em vaig enfrontar tantes vegades a Sugar Ray que gairebé agafo la diabetis
Jake LaMotta

Em cauen els ulls de son i el cap, Joanjo Pallàs, em diu que res, que aquí no es respira.

Què són uns Jocs si no se't tanquen els ulls de son?

I mentre Pallàs se'n va a veure el bàdminton i presencia l'ascens i la dolorosa caiguda de Carolina Marín, m'envia a la boxa.

La boxa és a la quinta forca, al Centre d'Exposicions de Villepinte, a trenta quilòmetres del cor de París, i he d'agafar tramvies, metres i ferrocarrils per arribar-hi.

I al laberint de colors i transbords, en un moment de badada, em confonc de recorregut i he d'anar enrere i corregir la trajectòria.

L'embarbussament em fa perdre mitja hora, però em fa coincidir amb en Xavi, un català molt alt que viatja al mateix vagó i m'identifica per l'acreditació:

–*La Vanguardia*? –pregunta.

Seient.

L'alt Xavi m'explica que ell també va a la boxa, ha pagat 55 euros per l'entrada, i que també pensa visitar l'atletisme i l'hoquei herba, ja que jugava a l'Egara Terrassa, i que ha estat murri a l'hora de buscar allotjament: ha esperat fins a l'últim moment per fer la reserva i, així, ha trobat una ganga. Paga 140 euros diaris per l'habitació.

En Xavi és un crac, d'aquesta manera el veig ara: ha rebentat la bombolla parisenca, ja que mitja ciutat ha decidit col·locar el seu pis i anar-se'n al camp durant aquesta quinzena olímpica, i els hotels, que fa deu mesos es fregaven les mans perquè esperaven un ple total venent nits a 500 euros, han acabat baixant els preus.

O això, o es veien amb un bon grapat de llits buits.

(...)

Quan desembarco a Villepinte m'acomiado d'en Xavi i entro a la sala del quadrilàter, que és plena i multicultural, ja que així és la boxa.

PETER CZIBORRA / REUTERS

Enmanuel Reyes Pla, de reüll, intentant encaixar un cop al seu rival, l'azerbaidjanès Loren Alfonso

A les grades, un coreà idèntic a Kim Jong-un llança ganxos a Winnie *The Pooh*, la mascota que sosté entre els braços. L'home és el rei de l'escenari, magnífic robaplans. També veig per allà Hixam el-Guerruj, plusmarquista mundial del 1.500.

Si puc, em retrataré al seu costat.

A la grada identifico banderes de Turquia, i de la República Dominicana, i de Taiwan (aquí continua la intersexual Lin Yu-Ting, intersexual com l'algeriana Imane Khelif, que derrota per unanimitat la búlgara Svetlana Staneva i es planta a la semifinal).

També treu, més tímida, la bandera d'Espanya.

Enmanuel Reyes Pla (31) conserva l'accent cubà de la Cuba que va deixar enrere per demanar asil a Rússia, passar un temps a la presó a Alemanya, veure's deportat a Àustria i arribar, a la fi, a aquesta A Coruña on avui viu i s'entrena.

La nacionalització exprés té els seus serveis i les seves paradoxes, i acaba provocant que Reyes Pla es disputi la semifinal de -92 quilos amb un cubà que també se'n va anar de l'illa, Loren Alfonso (se'n va anar a l'Azerbaidjan), i que ataca tan dur com ell.

A la grada passen coses estranyes, ja que els azerbaidjanesos fan onejar les banderes i vociferen:

–Al-fon-so, Al-fon-so!

Reyes Pla controla el centre del ring, però Alfonso maneja els flancs, i per allà se es cola a l'espanyol, o així ho veuen els jutges.

4-1 diu el marcador al final del combat, i Reyes Pla, que no es va entrenar mai amb Alfonso quan tots dos vivien a Cuba ("Jo era a l'equip nacional; ell, a províncies"), ha de conformar-se amb el bronze, tot i que no ho veu com una ensopegada, sinó com una celebració.

> **"Els àrbitres van optar pel meu adversari, que sortia a ballar i aixecar la mà sense fer els cops"**

–Volia un or, però és una medalla –diu, resignat (bona inflor porta a l'ull dret)-. Jo vaig fer més per guanyar, he connectat més cops efectius. Sabia que Loren sortiria a esquivar, i així ho ha fet, tot i que els àrbitres han decidit a favor seu. Sembla que ara el que es porta és boxejar sense fer cops. Els àrbitres van optar per ell, que sortia a ballar i aixecar la mà sense fer els cops, i no van veure els meus cops, només els d'ell, que no hi van ser mai, van ser fantasmes.

(Dimecres, ja al recinte de Roland Garros, Ayoub Ghadfa, que ja té el podi assegurat, lluitarà per guanyar-se una plaça a la final de l'or-plata.)●

Golf Scheffler va igualar el rècord del camp per caçar l'or un diumenge gloriós

Rahm col·lapsa i passa del tot al no-res

LUIS BUXERES
Barcelona

El golf olímpic és una mica més golf després d'un diumenge de glòria a Le Golf National. La batalla per les medalles va suposar un desafiament apassionant per als millors jugadors del món, oblidades les guerres internes als Jocs, brindada una última jornada digna de qualsevol torneig del Grand Slam. El golf olímpic ja no és un fantasma, s'ha guanyat el crèdit per ocupar un forat a l'agenda de qualsevol aficionat, una mica impensable fins ara.

La història podria haver estat molt diferent i es va acabar amb un gir de guió inesperat, per molt que la medalla d'or acabés penjada al coll del de sempre, de Scottie Scheffler, el número u del món i guanyador de sis tornejos aquest any abans d'aterrar a Versalles.

Scheffler, que havia volat sota el radar durant tota la setmana, va firmar 62 cops, i va igualar el rècord del sempre exigent recorregut dissenyat per Von Hagge, fet que li va valer per avançar tots els seus rivals i pujar a dalt de tot del podi. Però la seva victòria és impossible d'entendre sense el col·lapse inaudit que va viure Jon Rahm a la segona volta, que va acabar tirant per terra totes les seves opcions no només de guanyar l'or, sinó també la medalla. Es va haver de conformar amb un diploma quan tenia l'or a la mà. Un drama en tota regla.

El lleó de Barrika havia firmat un torneig olímpic en què clarament anava a més. Una tendència que es va corroborar en la primera meitat de l'última jornada, en què semblava tocat per una vareta. Fins i tot va aconseguir sis birdies als primers deu clots de recorregut, una exhibició de joc que el va situar amb fins a quatre cops d'avantatge quan faltaven vuit clots. Tenia l'or a la mà i Rahm no és dels que sol deixar escapar oportunitats així. Però llavors va col·lapsar sense que ningú ho veiés a venir i els seus rivals, tots entre els quinze millors del món –la classificació feia tant por com despertava passió–, van atacar.

ANDREW REDINGTON / GETTY

Rahm, desesperat, llançant el putt a l'aire

Als birdies de Scheffler es van unir els d'un Fleetwood màgic i algun d'un Matsuyama una mica més rom amb el putt, plata i bronze respectivament. Mentrestant, Rahm encadenava mals swings que pagava molt cars, com el doble bogey del forat 14, en què se li van esfumar gairebé totes les opcions de metall. Havia passat del tot al no-res.●

PARÍS 2024

LA SISENA ANELLA
Joan Josep Pallàs

Impietat olímpica

Permeteu-me el deliri, segurament atribuïble a la impressionabilitat pròpia de l'enviat especial davant la proximitat respecte als fets. Hi ha una part de *La pietat,* de Miquel Àngel, a la imatge que acompanya aquest article, en aquest va consol que Fernando Rivas prova d'oferir a la seva jugadora, trencada físicament i emocionalment. Els Jocs Olímpics, cim aspiracional dels millors esportistes, obren la vàlvula emocional com pocs espectacles: la victòria i la derrota amplificades pel sacrifici i la implicació radical dels esportistes.

Però hi ha històries més commovedores que un marcador en contra o a favor. Drames (esportius, no ens passem) que ho travessen tot.

Carolina Marín protagonitzava aquests dies al pavelló de La Chapelle unes actuacions magnífiques que la conduïen directa a l'or, un trajecte vital que havia d'unir per predestinació la medalla d'or que va aconseguir a Rio amb la de París després de saltar-se Tòquio per obligació, trencada per dins i per fora. La història de superació perfecta vivia ahir el penúltim capítol i avançava a tota velocitat cap a la música de violins i els llibres d'autoajuda de títols vergonyosos. Persegueix els teus somnis i aquestes ximpleries.

Semifinals contra la xinesa Jiao Bing He, 21-14 al primer set i un prometedor 10-6 al segon. Onze punts més i la final a la butxaca de la dona miracle del bàdminton.

Rebobinem. Marín havia arribat a París després de passar-ho realment malament. És sabut que s'havia recuperat de dues lesions greus de genoll, una en cada cama, però se sol esmentar molt poc la mort que el seu pare

LUIS TATO / AFP

Fernando Rivas provant de consolar Carolina Marín, lesionada de gravetat

va patir en un accident laboral el 2020. Es va clavar un cop al cap i, després de cinc mesos a l'hospital, va morir. Cal ser molt dura per sobreposar-se a tot això i reprendre una carrera professional esportiva d'elit que exigeix una entrega diària sense concessions al desànim.

Tornem a La Chapelle.

La jugadora xinesa Jiao Bing He, acorralada, arma un cop de raqueta amb l'esquerra, Marín, que també és esquerrana, prova de caçar el volant, però nota el gemec del genoll dret. Trepitja malament, l'articulació no la sosté i cau a la pista, estesa a terra amb crits de dolor i amb les mans a la zona afectada. Es fa el silenci al pavelló, amb les grades plenes d'un públic que, espanyol o no, sent un respecte infinit per l'esportista olímpic i el seu esforç, la seva lluita per aconseguir l'objectiu. Això són uns Jocs.

El públic reacciona aixecant-se de la cadira i acompanyant-la mentre plora

La de Huelva prova de tornar al partit després de ser atesa pels metges uns quants minuts. Torna amb un aparatós embenat compressiu a la cama, però tot just dos punts serveixen per confirmar que el genoll no respon.

I és aquí on es fusionen les emocions. L'esportista plora, s'agenolla, desconsolada, i el públic reacciona en massa aixecant-se de la cadira i abraçant-la amb els aplaudiments, en un gest espontani (la veritat imbatible del que és natural) que condensa l'aire fins a humitejarlo. Fins i tot la rival xinesa s'estremeix.

"La Carolina està enfonsada", diu el seu entrenador, el seu guia durant tots aquests anys, amb els músculs de la cara tensos per no plorar. L'esport no sempre compensa a qui s'ho mereix. És cruel i arbitrari, com la vida.

Hoquei herba Una altra opció de medalla

Els 'redsticks' fan fora els campions olímpics

BÈLGICA	2
ESPANYA	3

ROBERTO RODRÍGUEZ
Barcelona

Espanya havia encaixat de manera consecutiva nou derrotes contra Bèlgica, vigent campiona olímpica, però la desena va ser la definitiva. Els de Max Caldas van protagonitzar la sorpresa del campionat per haver aconseguit un triomf d'infart i, 16 anys després de la plata aconseguida a Pequín, tornaran a lluitar per les medalles en uns Jocs.

El partit va ser una enorme batalla psicològica. Després de dos quarts amb molt poques ocasions, els *redsticks* van mostrar més ambició i Chefo Basterra va marcar el primer gol aprofitant

AHMAD GHARABLI / AFP

Chefo Basterra en acció

un rebuig després d'un xut de Jordi Bonastre. L'alegria va durar molt poc. Arthur de Soolver va empatar en la jugada posterior. Ja en la mànega definitiva, Marc Reyné va tornar a avançar Espanya. Tan sols faltaven cinc minuts i Bèlgica va apostar pel porter-jugador per buscar l'empat. Però ni així va trobar premi. Sí que ho va fer Marc Miralles en un penal per sentenciar el duel.

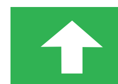
En la recta final, Alexander Hendrickx va retallar distàncies també en un penal. I quan el partit s'havia acabat, els àrbitres, molt discutits, van concedir un altre penal que els belgues no van saber aprofitar. La gran parada de Luis Calzado va enviar Espanya a les desitjades semifinals.●

Tatsuru Saito
Judoka japonès

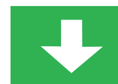
"Estic decebut per haver frenat l'equip amb un resultat tan patètic. Sento que no puc tornar al Japó", després de caure contra Riner.

Cindy Ngamba
Boxejadora camerunesa

Ha fet història assegurant-se la primera medalla de l'equip de refugiats del COI després de vèncer la francesa Davina Michel.

Anne Deschamps
Portaveu París 2024

El relleu mixt de triatló d'avui corre perill per un nou empitjorament de la qualitat de l'aigua del Sena, va informar ahir l'organització.

PER NO PERDRE-S'HO

VÒLEI PLATJA

Vuitens de final

Gavira i Herrera (10 h) al quadre masculí i Moreno i Álvarez (13 h) al femení busquen la classificació per a quarts de final del torneig olímpic a l'ombra de la torre Eiffel.

GIMNÀSTICA ARTÍSTICA

Final de barra i de terra femení

Simone Biles aspira a dos nous ors en una altra jornada de finals d'aparells de gimnàstica artística. A les 12.38 h disputa la de la barra d'equilibri, i a les 14.23 h, la de terra.

BÀSQUET 3X3

Espanya-Estats Units

La modalitat del bàsquet 3x3 encara la recta final amb presència espanyola. Avui es disputen les semifinals, i al quadre femení, Espanya s'enfronta als Estats Units.

FUTBOL

Marroc-Espanya

Després de doblegar amb solvència el Japó a quarts, l'equip que dirigeix Santi Denia s'enfronta avui al Marroc per un lloc a la gran final dels Jocs Olímpics.

MEDALLER

					TOTAL
1	Estats Units	19	26	26	**71**
2	Xina	19	15	11	**45**
3	França	12	14	18	**44**
4	Austràlia	12	11	8	**31**
5	Gran Bretanya	10	12	15	**37**
6	Corea	10	7	7	**24**
7	Japó	9	5	10	**24**
8	Itàlia	7	10	5	**22**
9	Països Baixos	6	5	4	**15**
10	Alemanya	5	5	2	**12**
26	Espanya	1	2	5	**8**

Atletisme El ‘showman’ nord-amercià, campió del món el 2023, recupera per al seu país la velocitat que Usain Bolt i Marcell Jacobs, jamaicà i italià, li havien arrabassat en les últimes cites olímpiques

Noah Lyles: ‘USA is back!’

DAVID J. PHILLIP / AP-LAPRESSE

Noah Lyles, pel carrer 7, superant per mil·lèsimes Kishane Thompson (4) ahir a la nit a la final dels 100 metres a París

SERGIO HEREDIA
París. Enviat especial

Mentre mengem el que podem en una hamburgueseria a les portes del gran estadi de Saint-Denis, David Rubio em fa el que em fa sempre.

Em fa preguntes *random*.

David Rubio escriu per a l’*Sport* i és gegantí, fa dos metres i sembla un pes pesant de la boxa, i les seves preguntes són com ganxos que van directes al mentó.

Em tomben gairebé sempre.

De vegades em pregunta:

–Com es diu la javelinista txeca aquella que va guanyar tres medalles en tres Jocs?

(Es refereix a Barbora Spotakova, però la pregunta és de Trivial professional i em descol·loca.)

Ara ens demana un pronòstic (m’ho demana a mi i a Lucas Sáez-Bravo, company d’*El Mundo* que tant es defensa en bàsquet com en natació com en triatló, és savi és.)

David Rubio ens pregunta:

–Qui guanyarà el 100?

I aleshores m’enyoro.

Enyoro els temps d’Usain Bolt. No en fa gaire, d’això, però en fa bastant. Usain Bolt va córrer els 100 metres en 9s58 el 2009. Pot semblar mentida, però ja han passat 15 anys i encara és el rècord del món.

Usain Bolt va establir una era entre el 2008 i el 2016. Va guanyar tres ors olímpics al 100.

I tan líder era que, llavors, el gran David Rubio no m’hauria preguntat mai qui guanyaria el 100.

Perquè era evident que el guanyaria ell, em refereixo a Bolt, esclar.

Com que he de contestar a David Rubio, opto per recórrer a la llista de sortida.

I penso en Marcell Jacobs, l’italià que ens havia agafat amb la guàrdia baixa a Tòquio 2020, la nit en què va guanyar el títol quan poca gent ho pronosticava, ni tan sols els italians (és cinquè).

(Aquella mateixa nit, Tamberi, un altre italià, xocava mans amb el qatarià Barshim i tots dos decidien compartir l’or del salt d’alçada.)

També penso en els nord-americans. En el mediàtic Noah Lyles, que vol governar el 100 com domina el 200. En el grossot Fred Kerley, que abans corria el 400, però un bon dia va descobrir que al 100 es pateix menys, i així és com es va acabar proclamant campió del món a Eugene, el 2022. I hi ha Ken Bednarek, que porta un Tenugui-Shin Gi Tai, un mocador lligat al cap, com els orientals a les arts marcials.

I de fons esmento un jamaicà, el portentós Kishane Thompson: durant l’any, aquest armari encastat ha corregut el 100 en 9s77, tan ràpid com Ferdinand Omanyala, que és kenyà, bravo.

–Si no s’arronsa, Kishane guanyarà –ens interromp Ian Burnett, el veterà cronista jamaicà de DS Media, que, assegut al pupitre contigu, alça el dit–: És cert que aquesta aventura olímpica és nova per a ell, ja que no havia participat mai en una gran competició internacional. Però aquest any ningú no ha corregut més de pressa que ell.

(L’amic Burnett també em recorda que Kishane Thompson ja fa un temps que forma part de l’MVP, *Maximising Velocity & Speed*, del guru Stephen Francis, el grup d’entrenament de Kingston en què, fa uns anys, hi havia Asafa Powell i Elaine Thompson: “A Jamaica tenim fe en Kishane: n’hi ha que el veuen com el nou Bolt”, acaba Burnett.)

(...)

La fe mou muntanyes, o això diuen, i a punt està d’esquerdar Noah Lyles, home anunci de l’atletisme, ja que Kishane Thompson arrenca disparat, com és habitual, i Noah Lyles s’adorm als blocs, també habitual.

El 100 és un sospir que s’emporta el vent, una explosió de nou segons llargs, 43 gambades llargues (Bolt les despatxava en 41) que se’n van tal com han vingut: Noah Lyles persegueix a l’armari Kishane Thompson.

I mentre corren, l’estadi s’ensorra, els mòbils fan fum i el wifi s’apaga i ens talla les comunicacions, però tant és, perquè tot ho il·lumina aquest Noah Lyles que es baralla fins a l’últim centímetre, és el més veloç al tram final (esperin a veure’l el 200), i tan igualats arriben que ningú no sap qui ha guanyat.

Confosos, Lyles i Thompson esperen els resultats mentre es diuen:

–Potser tu.

–O potser tu.

Ho decideixen les mil·lèsimes: 9s784 per a Lyles i 9s789 per a Thompson, i Lyles desplega el seu xou mentre l’escola nord-americana respira alleujada: cinc edicions més tard, l’escola d’Owens, Hayes, Hines, Lewis, Greene i el controvertit Gatlin (el seu últim or, a Atenes 2004) ha recuperat el tresor de la corona.●

Els Estats Units no s’impulsen al títol olímpic dels 100 des d’Atenes 2004, l’era del trampós Gatlin

El nord-americà aconsegueix el títol per cinc mil·lèsimes, la diferència més ajustada de la història

EL PODI

ATLETISME	
100 metres masculins	
Noah Lyles (EUA)	9s79
Kishane Thompson (JAM)	9s79
Fred Kerley (EUA)	9s81

I al cim del món, Mahutxikh

■ Sola al cim del món s’ha quedat Iaroslava Mahutxikh (22), la ucraïnesa que fa unes setmanes, a la Diamond League, li retia comptes a la història. 37 anys tenia el rècord del món d’altura (2,09 m) que la búlgara Stefka Kostadinova tenia des del 1987, des de l’època de Carl Lewis, Edwin Moses, Jackie Joyner, Heike Drechsler i Daley Thompson (també venen d’aquells anys les plusmarques de *Fast-Flo* al 100 i el 200, de Marita Koch al 400, de Jarmila Kratochvilova al 800...). Fins a 2,10 m havia arribat Mahutxikh al juny, ho havia aconseguit en aquest París que tan bé li prova, el París que li està donant totes les glòries, i fins a 2,02 metres arribava ahir a la nit aquí mateix (un vol més discret que el de fa unes setmanes), i, d’aquesta manera, afegia el títol olímpic al rècord del món. Ja ho té tot, aquesta ucraïnesa elàstica que hereta el tron d’una absent, Maria Lasitskene, russa sense bandera que s’entrena desmotivada, frenada pel veto olímpic al seu país.

Natació La natació s'acomiada de París amb dos rècords del món: Bobby Finke als 1.500 m i les dones al 4x100 estils

Els EUA reclamen el seu poder

CLODAGH KILCOYNE / REUTERS
Finke, amb les anelles olímpiques tatuades, celebrant el rècord

JOAN JOSEP PALLÀS
París. Enviat especial

Els Estats Units, tradicional rei de la natació perseguit a falta de Rússia pels australians, els francesos i els xinesos els últims temps, va resistir l'envestida als Jocs de París salvant el liderat al medaller en l'última jornada de la natació (falten les aigües obertes) amb la consecució de dos ors acompanyats de rècords del món. Va ser com dir al món que encara resisteixen i que per treure'ls de la piscina caldran més coses. Bobby Finke va rebentar el cronòmetre en una prova mítica com els 1.500 metres. L'equip femení dels 4x100 estils va fer el mateix amb una exhibició portentosa. Desafortunadament eclipsada va quedar la victòria de la sueca Sarah Sjöström als 50 metres estil lliure, triomf que s'afegeix al dels 100 metres i que li atorga un doblet històric en les proves de velocitat a punt de fer 31 anys.

Malgrat les queixes d'alguns nedadors sobre la lentitud de la piscina de La Défense, Bobby Finke va batre el segon rècord del món de natació en aquests Jocs (després arribaria el tercer). Si el xinès Pan Zhanle el va aconseguir als 100 metres lliure davant la fredor de les grades per les sospites de dopatge (coses de la geopolítica internacional, que és enrevessada en l'olimpisme), el trànsit del nord-americà cap a la seva fantàstica marca (14m30s67) va anar acompanyat a tota hora de la grada. Gran part de la culpa del rècord va ser de l'italià Gregorio Paltrinieri, que va acabar segon i va mossegar en tot moment el clatell de Finke.

EL PODI

NATACIÓ		
1.500 m lliures masculí		
Or	B. Finke (EUA)	14m30s67 *RM*
Plata	G. Paltrinieri (ITA)	14m34s55
Bronze	D. Wiffen (IRL)	14m39s63

En tercera posició va tocar la paret el fenomen irlandès Daniel Wiffen. El rècord de Finke, que ja va ser or a Tòquio dues vegades (800 i 1.500 metres), bat el que tenia el xinès Sun Yang des del 2012.

El segon rècord del món de la tarda (3m49s63) el van signar les integrants dels 4x100 estils nord-americanes, és a dir, Torri Huske, Lilly King, Regan Smith i Gretchen Walsh. El seu avantatge era sideral sobre les perseguidores, Austràlia i la Xina, cosa que feia tenir esperances d'un gran registre, i va ser així. La victòria va ser important per als EUA, perquè va desempatar el medaller precisament contra Austràlia. Els nord-americans acaben amb vuit ors, per set dels seus rivals. França es queda amb quatre, els de Léon Marchand, el gran guanyador de la natació en aquests Jocs. Ahir va competir amb els seus companys als 4x100 estils i es va haver de conformar amb un bronze. La prova la van guanyar els xinesos (3m27s46) davant, aquesta vegada, el desconcert dels nord-americans, que guanyaven ininterrompudament aquesta prova des del 1960. Des de sempre.

Els nord-americans obtenen el medaller in extremis, i la sueca Sjöström, el doblet de la seva carrera

La jornada que donava per acabada la natació va començar, com s'ha dit, amb la cursa curta de 50 metres estil lliure femenins. La guanyadora va ser una veterana que sortirà de París rejovenida. La sueca Sarah Sjöström, heroïna al seu país, es va embutxacar el seu segon or en aquests Jocs (també el va aconseguir als 100 lliures) amb una marca de 23s71, al davant de l'australiana Meg Harris i la xinesa Yufei Zhang. Sjöström, amb un or, una plata i un bronze a Rio i una plata a Tòquio, arrodoneix una carrera espectacular, que difícilment ampliarà a un nou cicle olímpic. Si això va ser el seu epíleg, quina manera d'acabar.

Una vegada repassat el que ha passat a La Défense aquests dies, cal destacar, Marchand a part, dos noms de dones, el present i el futur de la natació. Katie Ledecky ja és la nedadora amb més títols olímpics de la història i promet continuar donant guerra a Los Angeles'28. I la canadenca Summer McIntosh es consagra als 17 anys amb tres ors i una plata.

La participació espanyola, més enllà del nedador d'esquena Hugo González, amb dos sisens llocs, mereix una reflexió.●

Aleix Gómez porta els 'hispans' a quarts amb un gol a 4s del final

■ Els *hispans* van patir, però van complir. Tenien l'espasa de Dàmocles amenaçant la seva continuïtat a París i van sortir a la superfície amb ofici, caràcter i un gol 4 segons abans del final del més descarat, el blaugrana Aleix Gómez. Per l'última carta de la partida contra Croàcia no hi havia més opcions: si empataven serien quarts i Dinamarca seria el rival, l'ogre nòrdic; si guanyaven serien tercers i s'enfrontarien a Egipte (dimecres, 9.30 h). Van escollir la via africana, més assequible per arribar a les medalles, després de superar Croàcia (32-31) en un final d'infart. Després d'arribar a gaudir de quatre gols de renda (el 22-18 als 39m), Espanya va veure com els balcànics amenaçaven el triomf amb l'efectivitat de Klarica (7) i Martinovic (6). Van arribar a empatar a 31 quan faltaven 12 segons, i en l'últim atac espanyol Aleix Gómez se la va jugar 4 segons abans del final. / **T.L.J.**

MIGUEL TONA / EFE
Els *hispans* celebren el pas a quarts contra Croàcia

La belga Claire Michel, hospitalitzada després d'infectar-se al triatló

■ Fa quatre dies que l'atleta belga Claire Michel, que va disputar la setmana passada el triatló al Sena, està hospitalitzada per una infecció del bacteri *E. coli*, segons va informar ahir el diari *De Standaard*. L'hospitalització de Michel va tenir conseqüències per a l'equip olímpic belga, que va decidir no participar en la prova mixta de relleus que, en principi, s'ha de celebrar dilluns. No se sap l'estat de l'esportista. El bacteri *E. coli* sol provocar seriosos problemes gàstrics. El Comitè Olímpic Belga va emetre un comunicat molt crític sobre com s'ha gestionat el triatló i va demanar que es tregui la lliçó de cara a futurs Jocs. Fer possible el bany al Sena, prohibit des de fa més d'un segle, ha exigit una inversió de 1.400 milions d'euros. Després del triatló, Macron va presumir d'un assoliment històric. / **E. Val**

Petició oficial perquè li donin una medalla de bronze a Carolina Marín

■ Després de la greu lesió de genoll que va obligar ahir Carolina Marín a retirar-se de les semifinals del torneig olímpic, quan guanyava amb comoditat la xinesa He Bingjiao, la Federació Espanyola de Bàdminton va demanar al Comitè Olímpic Internacional (COI) que valorés "la possibilitat de lliurar una medalla de bronze honorífica" a la de Huelva. Una iniciativa que ha obert un gran debat, malgrat que des de la federació recorden que, ja que en bàdminton no hi ha partit pel tercer i quart lloc i es lliuren dos bronzes als perdedors de cadascuna de les semifinals, donar-la-hi a Marín "seria un gest, ateses les circumstàncies, res més". "Creiem que se'l mereix, estava gairebé en el seu millor moment pel que fa a forma física", va reconèixer Arturo Ruiz, director tècnic de la federació. /Redacció

Mavi García es queda a la porta de les medalles i acaba sisena

■ L'espanyola Mavi García va firmar una actuació formidable a París i es va quedar molt a prop de les medalles en la prova de fons a la carretera. Amb 40 anys, la ciclista balear, cinc vegades campiona d'Espanya en ruta i quatre contrarellotge, va aprofitar una caiguda que va seleccionar l'escamot per colar-se al grup davanter. A l'última pujada a la Côte de Montmartre no va poder amb el ritme de la nord-americana Kristen Faulkner, que va arribar a última hora a l'equip i es va coronar com a campiona olímpica, sorprenent les favorites Marianne Vos, plata, i Lotte Kopecky, bronze. García va acabar sisena, una posició que li concedeix un diploma olímpic i arrodoneix la seva exitosa carrera. Mireia Benito, l'altra representant espanyola, va ser decisiva amb la seva feina perquè la balear fos amb les millors fins al final. / **R. Rodríguez**

PARÍS 2024

París

L'ÚLTIMA DE PARÍS

Jordi Basté

Joc d'or i de trons

No soc amant de les pel·lícules o sèries medievals. Em disperso entre noms estranys, famílies, mons, secundaris que desapareixen i reapareixen, però reconec que vaig perdre totes les manies amb *Joc de trons*. I la vaig perdre no pas per la temàtica, sinó per això que els moderns anomenen *plot twist* i que antigament es coneixia com "els porros que s'ha fumat el guionista". És a dir, girs i més girs de guió rocambolescos i bàsicament impossibles. *24*, la sèrie policíaca de Jack Bauer (Kiefer Sutherland), va ser una de les primeres, *Line of duty* o el *Sherlock* de Benedict Cumberbatch han estat d'altres (de moltes), però el cervell satànic dels guionistes i, esclar, de l'escriptor dels llibres George R. Martin de *Joc de trons* és una bomba de rellotgeria.

El primer capítol de la sèrie ja s'acaba amb una barbaritat (tranquils, aquest és un article sense espòilers) i el penúltim de la primera temporada és tan bàrbar que és francament inexplicable. Però al novè capítol de la tercera és on la sèrie mereix un punt a part i inacabables punts suspensius. A *La boda roja* (així s'anomena aquest episodi, en què sumant "boda" i "roja" no fan falta gaires explicacions), la sèrie se'n va en orris. Doncs ara, a París, s'ha descobert que, en aquell moment tremebund medieval, apareixia un medallista olímpic de París. I d'or.

És Daniel Wiffen, d'Irlanda, que va guanyar l'or a la final dels 800 m lliures i ahir el bronze als 1.500 de natació a La Défense Arena. En Daniel es mou per la vila olímpica amb unes ulleres de pasta negra iguals que les del seu bessó, en Nathan. Els germans són iguals en tot, dues gotes d'aigua.

Daniel Wiffen va interpretar un diminut paper a l'episodi "La boda roja", però "jo era massa petit per entendre res. Ens alternàvem en Nathan i jo, teníem només deu anys. De fet, els meus pares ni ens van deixar veure el capítol quan es va estrenar" –explica a aquest diari–. La seva germana gran, l'Elisabeth, sí que hi té un paper important. És Neyela Frey, la neta d'un dels incomptables personatges patètics, sanguinaris i malvats de *Joc de trons*, lord Walder Frey.

Wiffen apareix breument a "La boda roja" (un capítol que realment va ser titulat "Les pluges de Castamere"). Inicialment rodat el 2011, es va estrenar dos anys més tard a HBO. Però no només va aparèixer a suport del que m'esperava. Em trucava cada dia un munt de vegades per Facetime per animar-me". Va assegurar a la roda de premsa posterior a penjar-se l'or que entre les 15.000 persones que van omplir la piscina olímpica va sentir la veu del seu germà Nathan cridant: "Guanyaràs. Ho tens. Ets el millor". És impossible, però en Daniel parla de telepatia bessona, un debat científic en què hi ha opinions de tota mena entre els cent milions de parelles de bessons que hi ha al món.

I tornar a la interpretació? –li van preguntar a l'ESPN–. "Si *Joc de trons*, tots dos van interpretar després Henry Bowyer en un episodi de *The Frankenstein chronicles* amb Sean Bean (Ned Stark a *Joc de trons*).

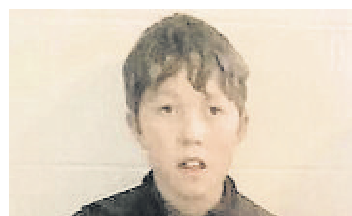
Ara aquest noi és or amb rècord olímpic i bronze. El seu germà, també nedador, no es va classificar per a París, però en Daniel afirma que "l'hi vaig dedicar, perquè m'ha donat més rebo una oferta per a un paper a *La casa del dragón*, probablement trobaré temps per fer-ho", va riure.

I, per si de cas, Daniel Wiffen anuncia un canal de YouTube per seguir les seves aventures esportives. Una barreja d'esport i d'interpretació. Piscina i càmera. Or i tron. Bessons estranys i Frankenstein.

Daniel Wiffen

Daniel Wiffen, or i bronze en natació, apareix a "La boda roja", un capítol de 'Joc de trons'

LV

Daniel Wiffen a *Joc de trons*

PER L'ESCAIRE

Sergi Pàmies

Narrativa olímpica

Retransmetre i comentar competicions esportives és una ciència inexacta i difícil. A París, es confirma que les opcions són diverses, però que, en general, les cadenes de televisió i les emissores de ràdio aposten per un còctel d'informació, entreteniment i estridència. Els grans models del passat (penso en Paloma del Río) són una referència relativa, perquè el present obliga a reforçar el component de l'espectacle i la identificació. Els codis de la immediatesa són més demagògics que els de l'actualitat documentada. És una espiral competitiva que converteix els narradors i comentaristes en atletes de l'onomatopeia admirativa o, si convé, de l'exaltació patriòtica.

Hi ha, per sort, un mínim repartiment de papers que, en principi, preserva la jerarquia periodística dels fets. La diversitat de proves obliga a repetir quines són les regles i a farcir el relat amb dades d'interès desigual que, sobretot en competicions llargues, abusen de la reiteració. En proves curtes i explosives, en canvi, els narradors entenen que han de mantenir-se en un segon pla, amb breus i substancials intervencions que expliquen el que l'espectador està veient. La coordinació entre el relat principal i les intervencions dels experts és bàsica per aconseguir una retransmissió compensada i amena. Penso, per exemple, en el mètode d'Àlex Corretja com a comentarista del tenis (Movistar+ i Eurosport), que, sense perdre de vista el factor de l'adhesió, sempre anteposa un criteri que ajuda a entendre el joc des de l'experiència argumentada. La durada dels partits de tenis, a més a més, complica la gestió de les intervencions.

A les ràdios, en canvi, l'absència d'imatges obliga a un plantejament diferent. La competitivitat entre les emissores líders (Cope, Ser) ha sofisticat unes retransmissions corals que imiten la trobada d'aficionats, l'esperit *hooligan* i l'estridència populista. Aspiren a acompanyar la massa d'oients que, per raons professionals o privades, no tenen accés a les imatges. Per contagi, però, aquest model de retransmissió també serveix als aficionats que, tot i que estan seguint les proves per televisió, connecten amb aquest relat expansiu, baladrer i exageradament informal. Aquí la lògica periodística se sotmet a les exigències d'una immediatesa èpica. Eufòries i decepcions es manifesten amb expressions col·loquials, allunyades de la, diguem-ne, convencionalitat comunicativa. S'entén que l'esport ho permet, tot i que l'espectador té dret a preguntar-se si té sentit que un comentarista contractat com a expert es limiti a cridar "¡Som-hi, som-hi!" o "¡Mare meva, mare meva!".

A les ràdios, l'absència d'imatges obliga a un plantejament de retransmissió diferent

L'oferta narrativa, però, és prou plural per trobar-hi moltes alternatives. L'element que més grinyola és la voracitat dels moments posteriors a les proves. Amb un furor invasiu (heretat de l'estil intimidador de José María García), es busquen els familiars per compartir l'èxit i la decepció. Un minut després d'haver perdut, el pobre reporter ha de complir amb el que li exigeix l'emissora, buscar l'atleta derrotat i, vull creure que amb certa vergonya, preguntar-li: "¿Com estàs?" (¿i com vols que estigui?). Això per no parlar de l'explotació del dolor, com va passar ahir amb la recreació dels plors esfereïdors de Carolina Marín en el moment de lesionar-se.●

Ogier s'emporta un accidentat Ral·li de Finlàndia

RAL·LIS El francès Sébastien Ogier es va coronar ahir campió del Ral·li de Finlàndia després del desafortunat accident del seu company d'equip a Toyota, Kalle Rovanperä, campió del món els dos últims anys. El finlandès va perdre el control i va bolcar en la penúltima etapa i va servir el triomf a Ogier, que es col·loca segon en el campionat. / Redacció

El Barça cedeix James Nnaji al Bàsquet Girona

BÀSQUET El Barça i el Bàsquet Girona han acordat la cessió del jove pivot nigerià James Nnaji, de 19 anys i amb contracte amb el club blaugrana fins al 2027. "Ara mateix és el que necessito per guanyar experiència i, sobretot, poder jugar en moments importants", va reconèixer Nnaji, que jugarà la pròxima temporada a Fontajau. / Redacció

WILL OLIVER / EFE

Paula Badosa amb el trofeu

Badosa s'imposa a la pluja i triomfa a Washington

TENNIS La catalana Paula Badosa va aconseguir ahir a la nit el quart títol de la seva carrera, el primer des del 2022, en el WTA 500 de Washington. La tennista espanyola es va imposar a la txeca Marie Bouzková, número 29 del món, per 6-1, 4-6 i 6-4, en una final marcada per la pluja i que es va parar en dues ocasions. Amb el seu triomf, Badosa torna al top-40. / Redacció

Nou empat sense gols de l'Espanyol contra el Tolosa

FUTBOL L'Espanyol de Manolo González continua invicte en aquesta pretemporada després d'empatar sense gols contra el Tolosa. La serietat defensiva de l'equip va tornar a contrastar amb la dificultat per veure porteria. En tres partits, els pericos només han marcat un gol. El Heidenheim, dissabte, serà l'últim rival de la pretemporada. / **R. Rodríguez**

CHARLY TRIBALLEAU / AFP

El davanter de 22 anys, que ja va marcar contra el Manchester City, celebrant el doblet contra el Reial Madrid

Barça Pau Víctor brilla contra el Reial Madrid marcant un doblet i el club blaugrana, que el va rebutjar dues vegades, treballa per inscriure'l al primer equip

La tercera és la bona

REIAL MADRID	1
FC BARCELONA	2

ANAÏS MARTÍ
Nova York
Enviada especial

Si li pregunten a Pau Víctor (Sant Cugat, 2001) quin és el seu número preferit, probablement dirà el tres. Li sobren els motius. El Barcelona ha pagat tres milions al Girona per ell. En aquesta pretemporada ha fet tres gols. Un contra el Manchester City i dos contra el Reial Madrid. I tres vegades ha intentat complir el somni de jugar al Barcelona. Sembla que aquesta, la tercera, serà la bona. El futbolista té contracte fins al 2029. Quan va firmar, el redactat assenyalava que ha de tenir fitxa del primer equip. Pau Víctor sap que no podia fallar en aquesta gira. I està passant l'examen amb nota.

"Dos partits, tres gols, no està malament. La porta del primer equip sempre està oberta", el va beneir Flick, que el va abraçar quan el clàssic es va acabar. També el va abraçar després del gol que va marcar contra el Manchester City. És un bon senyal. Després del clàssic, Pau Víctor va ser nomenat per segona vegada aquesta pretemporada MVP del partit, i es va emportar la pilota de record. "Tinc molts missatges", va explicar. Un va ser de la seva família. "Pau, brutal", li van escriure. "No m'ho crec", va respondre el jugador, que amb prou feines va dormir de l'eufòria, probablement recordant que va fer dues proves per entrar al Barcelona. En totes dues el club va decidir no fitxar-lo. Primer quan era benjamí. Després, durant l'etapa juvenil. Després del segon descart barcelonista, el davanter va fitxar pel Sabadell.

El Barcelona, que considerava que li faltava corpulència, se'n va penedir. Dos mesos després va despuntar al torneig de futbol base de Sant Pol de Mar del 2018. Jordi Roura li va trucar per repescar-lo, però el futbolista li havia donat el sí al Girona.

Amb el club de Montilivi el davanter va jugar primer al filial. En va ser el capità. Tot i això, al Girona de Míchel, amb Stuani de davanter, tenia massa competència. I va tornar cedit al Sabadell. "Ho va passar malament. Costa de començar una vegada i una altra", expliquen els que el coneixen. Va tenir ofertes de Segona Divisió, com la de l'Andorra, però va aparèixer Rafa Márquez, exentrenador del filial. Es va fixar en ell i el va voler incorporar. Una altra vegada el Barça. Pau Víctor va acceptar el repte. Aquell any es va fer molt amic de Gerard Martín, que a Nova York li xiuxiuejava "ets el millor". També té una molt bona relació amb Fermín, que va brillar a la gira de l'any passat.

Més enllà de futbol, a Pau Víctor l'apassionen els *escape rooms*, passar temps amb la seva família i amb la seva parella Idalette, amb qui està des de fa tres anys. Fora

Va firmar fins al 2029 i esperarà fins al 25 d'agost per veure si aconsegueix tenir fitxa amb el primer equip

La comissió esportiva vol que el jugador estigui sota les ordres d'un Flick que està encantat amb ell

del camp és un jugador intel·ligent. Va ser dels pocs que va aprovar la selectivitat després de fer el batxillerat. A casa seva sempre li han insistit que és molt important formar-se. "Però el seu fort és el futbol", indiquen. Per això ha estudiat diversos cursos per ser entrenador i director esportiu. També té dos germans, Guillem, que juga al Barça Atlètic, i un altre de més petit, Xavi, que juga al Prat. És una família molt futbolera.

L'any passat Pau Víctor va acabar el curs al filial com el màxim golejador de la Primera RFEF amb 20 dianes al marcador. Xavi en coneixia els números, però no el va convocar perquè no era propietat del club i va apostar per Marc Guiu. La sortida de l'últim al Chelsea per sis milions va ser l'impuls que necessitava. El baix nivell de Vitor Roque també ajuda. Al clàssic novaiorquès el seu instint per al gol es va veure des del principi. "Sempre m'he fixat en Messi, però és complicat ser com ell. Ara tinc Lewandowski al costat. Gaudeixo aprenent d'ell", va explicar exultant. I ara? Esperarà fins al 25 d'agost per veure si el club aconsegueix alliberar prou massa salarial i l'inscriu. La comissió esportiva vol que estigui sota les ordres de Flick.●

MotoGP Márquez, quart a Silverstone

Martín recupera el liderat, malgrat cedir la victòria a Bastianini

TONI LÓPEZ JORDÀ
Barcelona

El Mundial de MotoGP torna a mans de Jorge Martín... per només 3 punts. Després de perdre a Alemanya per una caiguda, el pilot madrileny de Pramac Ducati recupera el comandament tot i cedir la victòria a la penúltima volta a Silverstone contra l'empenta d'un Enea Bastianini que va firmar el seu primer doblet i que s'afegeix a la batalla pel títol.

"Enea en les últimes voltes és gairebé sempre dels pilots més ràpids. És un rival fort, el campionat és molt llarg i comptem amb ell segur", admetia Martín, que ha vist augmentar la nòmina de rivals per la corona en aquesta segona meitat de curs que arrencava al GP de la Gran Bretanya. L'italià del Ducati oficial ha avançat Marc Márquez al tercer lloc de la general, a 49 punts del líder. El seu doblet a Silverstone i els bons finals de cursa a Assen (3r) i Sachsenring (4t) el converteixen en un dels pilots més en forma: és el segon que més ha sumat en les tres últimes cites (78, per 85 Bagnaia).

En un Siverstone *vintage*, amb les motos i pilots vestits de *retro* pel 75è aniversari del Mundial, Martín sortia a recuperar el liderat després de quedar-se a un sol punt a la Sprint... per la victòria de Bastianini. A la cursa llarga va passar el mateix: el madrileny va portar la iniciativa marcant el ritme, es postulava per la victòria, però en l'últim moment Bastianini va ser més sòlid i Martín va preferir no arriscar-se i posar al sac 20 punts. Per Jorge, la satisfacció era haver superat altra vegada Bagnaia després de les seves quatre victòries dominicals seguides. "El millor és poder batre Pecco, poder treure la meva millor versió; quan ell liderava vaig poder refer-me i poder avançar-lo és el que més m'ha agradat de la cursa".

Per la seva banda, Marc Márquez va escalar del 7è lloc de sortida al 4t, però no tenia més ritme per optar al podi. La lluita pel Mundial se li allunya: ara és a 62 punts del liderat de Martín.●

BRADLEY COLLYER / AP-LAPRESSE

Bastianini, el guanyador

CLASSIFICACIÓ

GP de la Gran Bretanya (20 voltes)	
1 Enea Bastianini (Ducati)	39s51s879
2 Jorge Martín (Ducati)	a 1s931
3 Pecco Bagnaia (Ducati)	a 5s866
4 Marc Márquez (Ducati)	a 6s906
5 F. di Giannantonio (Ducati)	a 7s736
6 Aleix Espargaró (Aprilia)	a 9s514

Economia

El futur del negoci del turisme

Els hotels obren la batalla contra Booking després de la resolució de la CNMC

Els empresaris exploren una demanda col·lectiva per danys i perjudicis

DADO RUVIC / REUTERS

La plataforma holandesa va ingressar gairebé 20.000 milions d'euros el 2023

FERNANDO H. VALLS
Madrid

Booking ocupa a Espanya una posició de domini aclaparadora. Per la plataforma holandesa, que va ingressar el 2023 gairebé 20.000 milions, un 40% més, hi passen entre vuit i nou estades d'hotel o apartament. Per a algunes empreses hoteleres, especialment per a les més modestes, associar-se amb el cercador és vital. Però la recent resolució de la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència (CNMC) que conclou que la plataforma ha abusat de la posició dominant els últims anys obre un profund debat al sector: Booking és un aliat essencial per captar clients o les condicions són tan draconianes que els empresaris se'n veuen, en el fons, perjudicats?

Booking treballa amb gairebé 200.000 hotels a Espanya. De cada reserva, la plataforma rep una comissió mitjana del 15%, explica la companyia. El negoci és clar. Segons la CNMC, el 2022 s'haurien superat els 2.000 milions d'euros en facturació per reserves en línia directes en hotels nacionals i estrangers fetes des d'Espanya. El problema, a parer dels empresaris hotelers i de Competència, són les condicions de l'associació comercial.

La resolució de la CNMC explica fets contundents. La principal conclusió és que "Booking ha tingut una posició dominant al mercat" des del 2019 fins a l'actualitat i que "ha explotat de manera abusiva" aquest domini. El cercador ha pogut "modificar unilateralment i a la baixa el preu final de l'hotel", alhora que ha imposat als establiments una "clàusula de paritat de preus estreta". Si la reserva es rebaixava a Booking, l'establiment també l'havia de rebaixar en altres canals. En definitiva, el supervisor explica la "impossibilitat que té un hotel situat a Espanya de negociar els contractes amb Booking, tret d'excepcions comptades".

Encara n'hi ha més. La CNMC explica que els hotels que abonen "una comissió suplementària sobre la comissió bàsica de Booking per reserva feta" tenen una visibilitat més bona al cercador i una espècie de segell de qualitat. És a dir, si l'hotel paga aquest suplement, podrà tenir un posicionament més bo a la plataforma. Aquesta circumstància, tenint en compte que la majoria de reserves dels usuaris es fan consultant la primera pàgina de cerca, és important per captar clientela. Finalment, la CNMC censura que, si un hotel vol plantejar un litigi amb Booking, es vegi obligat a recórrer als tribunals de justícia holandesos i no ho pugui a Espanya.

La sanció de 413 milions de Competència és la més alta de la història i supera la de les constructores

Les empreses petites són les més dependents del conegut cercador de reserves hoteleres

La resolució de la CNMC marca un abans i un després per al sector hoteler, a parer d'alguns empresaris. La sanció, de 413 milions, és la més alta del supervisor. Duplica fins i tot la més elevada, que va ser la que van imposar a les sis constructores més grans per haver pactat contractes públics durant 25 anys. Fonts empresarials informen de converses entre diverses hoteleres per presentar una demanda col·lectiva contra Booking per exigir a la plataforma "danys i perjudicis" per aquests fets que ha acreditat la CNMC. Aquestes fonts citen el nom del despatx Pérez Llorca com el canalitzador d'aquesta iniciativa (el bufet ha declinat fer comentaris). El 2021, 2.000 empresaris hotelers d'Alemanya ja van presentar una demanda conjunta contra la plataforma holandesa després de considerar que infringia la normativa de competència.

No és fàcil trobar hotelers espanyols que donin una visió sobre la relació amb Booking de manera oberta. Manuel Vegas, president de l'Associació Espanyola de Directius d'Hotel, va

Els perjudicats seran els clients, segons l'empresa

▪ Booking defensa el seu model de negoci: "Una part integral del nostre èxit és la capacitat de mostrar les opcions adequades als consumidors en el moment oportú i oferir preus competitius". Però afirma que les obligacions que imposa la CNMC perjudicaran els clients espanyols. "L'efecte en cadena impactaria en els allotjaments a causa de la reducció de reserves", explica. La companyia diu: "Un dels criteris que fan servir fa referència al rendiment anterior de l'allotjament a la nostra plataforma, basant-nos, per exemple, en les opinions reals dels clients, ja que ho considerem un bon indicador dels resultats futurs". I afegeix: "Creiem que la nostra pràctica està objectivament justificada per garantir que als consumidors se'ls presentin les opcions més rellevants". Sobre la comissió extra a hotels per guanyar visibilitat, Booking defensa l'"impacte comercial positiu d'aquests programes" i remarca que "són voluntaris i completament opcionals". "Els socis que s'inscriuen en un d'aquests programes o més i no experimenten un impacte positiu en la propietat/negoci sempre poden abandonar el programa o fins i tot deixar de fer servir la plataforma de Booking.com completament", conclou.

afirmar que "celebren aquest resultat perquè, quan ningú no s'atrevia a alçar la veu, nosaltres vam fer un pas endavant". La demanda, en efecte, no la va plantejar una organització d'empreses, sinó de directius. Manel Casals, director general del Gremi d'Hotels de Barcelona, explica que la relació de Booking amb els hotelers no és mercantil, sinó que la plataforma "exigeix a les empreses treballar d'una manera i, si no, els penalitzen". L'empresari advoca perquè la plataforma "modifiqui el funcionament per garantir la lliure competència".

Un important empresari hoteler, que prefereix mantenir l'anonimat, afirma que Booking no és tan significatiu per a les grans cadenes, com ara NH, Meliá i Marriot, que tenen el seu canal de reserves. Tot i això, per als hotels mitjans i petits la dependència és, de vegades, pràcticament total. "És un abús per als més petits, que, si paguen més, apareixeran més amunt", denuncia.

Jorge Marichal, president de la CEHAT, va defensar que la resolució de la CNMC és un avís per a Booking en el sentit que "ha d'entendre que hi ha fronteres que cal respectar".

La gran pregunta: Booking modificarà les condicions contractuals després de la resolució de la CNMC? El supervisor afirma que la plataforma ha de corregir les clàusules i adverteix que serà vigilant. La companyia holandesa ha avançat que recorrerà contra la resolució davant l'Audiència Nacional i, en declaracions a *La Vanguardia*, afirma que ja ha començat a "aplicar algunes de les obligacions" que Competència va apuntar al projecte de decisió.

Els hotels assumeixen, en definitiva, que continuaran necessitant Booking en un moment en què el turisme marca rècords. Però demanen que la CNMC estigui atenta perquè la resolució es compleixi. La dependència de la plataforma no indica que sigui ella qui hagi de decidir els preus i la relació comercial.●

El Regne Unit afegeix Aena com a empresa embargada per les renovables

L'espanyola espera una notificació que afecta el 26% de l'aeroport de Luton

LUTON

Una imatge de l'aeroport de Luton, participat en un 51% per Aena

REDACCIÓ Madrid

Sense tenir cap relació amb el contenciós legal, Aena ha resultat afectada pels arbitratges contra Espanya per les retallades a les renovables el 2013. La justícia britànica acaba d'autoritzar l'embargament cautelar a Aena del 26% dels dividends de l'aeroport britànic de Luton. És la proporció que correspon al principal accionista del gestor espanyol d'aeroports, que és l'Estat a través d'Enaire.

Aquesta decisió és fruit d'un litigi al Regne Unit encaminat a fer complir un laude internacional a favor de l'empresa dels Estats Units NextEra per la retallada de primes a les renovables. Els tribunals britànics ja han embargat edificis i comptes bancaris de l'Estat espanyol.

Fins ara ja s'ha confiscat el dret de cobrament de la indemnització del *Prestige*, de 900 milions d'euros, així com la seu londinenca de l'Institut Cervantes, l'edifici de l'Escola Internacional Vicente Cañadas i l'oficina britànica de promoció econòmica de la Generalitat de Catalunya.

Un tribunal d'Austràlia també ha donat la raó als creditors, cosa que pot provocar futurs embargaments. A Bèlgica, s'ha aplicat una mesura d'aquest tipus sobre Enaire per valor de 80 milions, i als Estats Units hi ha litigants que intenten obrir aquesta via.

Aena informa que els advocats dels demandants en el laude de NextEra davant la cort internacional d'arbitratge, el Ciadi, l'han informada que s'ha dictat, sense audiència del Govern espanyol ni de la mateixa empresa, una decisió judicial que implica l'embargament dels interessos generats pel 26% de Luton i els terrenys en què una de les seves filials apareix com a titular.

La justícia britànica pren la decisió a propòsit del laude favorable a l'empresa NextEra

Enaire té el 51% d'Aena, mentre que Aena controla el 51% de Luton, i per això el tribunal ha entès que l'embargament, per aplicar-se sobre l'Estat espanyol, ha d'afectar el 26% del capital de l'aeroport britànic. Al seu últim informe anual, Aena xifra en 107 milions d'euros el benefici brut d'explotació (ebitda) de Luton.

Aena assegura que "no és part en aquest procés judicial de reconeixement i execució del laude arbitral", i que "no ha estat notificada de l'adopció de les mesures cautelars". També indica que "durà a terme, de seguida que li sigui notificada la decisió, les comprovacions pertinents per determinar l'abast i conseqüències d'aquestes mesures". Defensarà, a més, "de la manera que jurídicament sigui procedent", els interessos de l'empresa, les seves filials i accionistes.

Els últims anys, Espanya ha acumulat un deute de 1.560 milions d'euros amb les empreses que van patir les retallades a les renovables, a què s'afegeixen 310 milions addicionals en concepte de condemnes en costes o interessos de demora.

En el cas de NextEra, l'impagament que li reconeixen els tribunals s'acosta als 300 milions d'euros. La resolució judicial sobre l'embargament a les accions de Luton es va emetre l'11 de juliol.

Els fons que litiguen contra Espanya reclamen a la ministra de Transició Ecològica, Teresa Ribera, una "sortida negociada a aquesta controvèrsia". "Té a sobre de la taula una proposta de resolució que permetria posar fi als litigis i fins i tot reinvertir part de les indemnitzacions en l'economia espanyola", indiquen.●

El temps digital en olimpíades

Josep Maria Ganyet

Un total de 300.000 espectadors presencials i uns 2.000 milions arreu del món van presenciar la inauguració dels Jocs Olímpics de París. Les xifres són aproximades, ja que calcular l'audiència acumulada de televisions, plataformes i xarxes és impossible. La manera de seguir els jocs ha canviat molt: de veure llargues sessions al primer canal de TVE a seguir-los per canals temàtics, YouTube i altres xarxes socials.

Jocs i mitjans de comunicació sempre han anat de bracet (tant com la política i l'esport: l'objectiu dels jocs d'Olímpia de fa 3.000 anys era unir les polis gregues). Els jocs de Berlín de 1936 van ser els primers a ser televisats, però només 162.000 espectadors a prop de l'estadi van poder gaudir de les emissions. Els jocs de Roma de 1960 van ser els primers amb una audiència global.

Tot i que Tim Berners-Lee va crear el primer lloc web el 1991, el web no va arribar als Jocs del 1992. Una de les innovacions de Barcelona'92 va ser el sistema de resultats instantanis d'IBM. El maridatge definitiu entre web i Jocs Olímpics no arribaria fins a Atlanta'96, amb el primer lloc web d'uns Jocs que oferia resultats en directe i venda d'entrades. 77 milions de persones estaven connectades a internet.

Atenes 2004 va ser el primer esdeveniment olímpic transmès en directe i sota demanda al web; la tele va perdre el monopoli del temps. Al món hi havia 900 milions de persones connectades. Londres 2012 va inaugurar l'era dels Jocs Olímpics mòbils i la tele perdia el monopoli de l'espai. En la cerimònia d'obertura hi va participar el mateix Tim Berners-Lee, que va glossar l'esperit obert i universal dels Jocs, el mateix de la seva visió del web. 2.400 milions de persones estaven connectades a internet.

Els Jocs de Tòquio 2020, en plena pandèmia, es van celebrar amb tots els espectadors a casa. Milions de persones van crear contingut a les xarxes socials per donar suport als atletes. Més de la meitat de la població mundial, 4.850 milions de persones, connectada.

I París? París és més de tot: més vídeos sota demanda, més consum a les xarxes socials i més contingut generat per fans. I més contingut ultrapersonalitzat gràcies a la IA. Els presentadors de l'NBC fan servir cerques IA en directe per respondre a preguntes sobre les competicions. Els espectadors poden gaudir de resums presentats per una recreació IA de la veu del mític Al Michaels, la veu dels Jocs des de Sapporo'72. La cadena genera fins a set milions de variacions de resums diaris amb IA.

Tecnologies de la comunicació i esdeveniments globals estan profundament interconnectats. Durant els grans esdeveniments esportius globals, augmenten les vendes de televisions, ordinadors i tauletes, i cada quatre anys, coincidint amb els Jocs Olímpics, hi ha un pas qualitatiu i quantitatiu en les tecnologies i els usos d'internet.

Els Jocs Olímpics són, des de fa 3.000 anys, inseparables de la comunicació

Els antics grecs comptaven el temps en olimpíades; proposo que ho recuperem com a mesura per al temps digital.

Hisenda torna 1.400 milions per sentències judicials desfavorables

El ministeri calcula un deteriorament de més de 12.000 milions els pròxims anys

FERNANDO H. VALLS
Madrid

La vicepresidenta primera i ministra d'Hisenda, María Jesús Montero
KIKO HUESCA / EFE

El Ministeri d'Hisenda ha hagut de tornar més de 1.400 milions d'euros a particulars i empreses per sentències judicials desfavorables per a l'Agència Tributària, explica el departament fiscal a l'últim informe de recaptació, publicat la setmana passada. En concret, el fisc ja ha retornat a grans corporacions 707 milions d'euros corresponents a la reforma de l'impost de societats que va aprovar l'exministre del PP, Cristóbal Montoro, el 2016 i que va ser anul·lada parcialment pel Tribunal Constitucional (TC). A més, els mutualistes han recuperat 708 milions d'euros a través de la declaració de l'IRPF a conseqüència de decisions que van donar la raó al col·lectiu. El forat total provocat per aquestes resolucions judicials i d'altres superarà 12.000 milions, segons càlculs de la Vicepresidència primera, i es repartirà al llarg dels pròxims anys.

Hisenda ha de fer front obligatòriament a aquestes devolucions milionàries a conseqüència de les resolucions desfavorables als tribunals de justícia i administratius. Una de les més importants té a veure amb els mutualistes, retorn milionari que ha crescut a mesura que ha avançat la campanya de l'IRPF d'aquest exercici. Tot va començar l'any passat, quan un jubilat de banca va guanyar al Tribunal Suprem una sentència en què es va reconèixer que l'aportació que va fer a les antigues mutualitats tributés en l'impost de la renda. A partir d'aleshores, l'Agència Tributària (AEAT) es va veure obligada a revisar milers de declaracions de la renda dels últims exercicis i a tornar els pagaments esmentats duts a terme per més de milers de jubilats.

Una altra sentència perduda que provoca un forat important a la caixa pública és l'esmentada reforma Montoro de l'impost de societats, que és el que paguen les empreses. Les devolucions a grans corporacions es duen a terme amb un degoteig incessant: Telefónica, IAG, Indra, Ferrovial, FCC... Hisenda calcula que la sentència del Suprem provocarà la pèrdua de 2.838 milions d'euros.

El fisc ja ha tornat 707 milions corresponents a la reforma de l'impost de societats

Tot i això, la decisió judicial més abundant per a les arques de les administracions és, amb diferència, la sentència de maig del Tribunal de Justícia de la Unió Europea (TJUE) que va declarar il·legal el tram autonòmic de l'impost especial sobre hidrocarburs (IEH) que es va aplicar a Espanya entre el 2013 i el 2018, any en què es va suprimir i es va establir un tipus uniforme a tot el territori. Hisenda calcula, en una primera estimació, que haurà de tornar fins a 5.800 milions per les liquidacions dutes a terme aquells anys.

La decisió judicial més abundant és la de l'impost especial d'hidrocarburs (IEH): 5.800 milions

El Suprem també va anul·lar el 2021 la retroactivitat del cànon hidràulic que va imposar el govern del PP el 2015. D'aquesta manera, l'Agència Tributària haurà de fer front a una devolució de 1.907 milions a grans energètiques com ara Iberdrola i Endesa.

Finalment, la sentència del Tribunal Constitucional de gener d'aquest any que va anul·lar diversos preceptes de la reforma de societats introduïts pel reial decret 1/2016 tindrà un cost de 461 milions d'euros, i la sentència del TJUE que va declarar que la normativa reguladora del conegut model 720, declaració informativa sobre la tinença de béns a l'estranger, vulnera el dret de la Unió Europea, tindrà un cost fiscal de 230 milions d'euros.

El Ministeri d'Hisenda actual, liderat per María Jesús Montero, culpa els predecessors, l'equip de Montoro, de les devolucions milionàries, que serien més difícils d'assumir si la recaptació es trobés en una altra situació. Ara per ara, els ingressos per impostos encara pugen i estan en una situació rècord. Els sis primers mesos del 2024, Hisenda va recaptar 122.589 milions, un 6,4% més al mateix període de l'any anterior. El ritme de creixement de la recaptació es frena pel que fa als dos últims anys, però encara marca registres històrics. A final d'any l'evolució de la recaptació apunta a una xifra pròxima als 300.000 milions, malgrat les devolucions milionàries i les mesures anticrisi de reducció d'impostos que han estat en vigor i les que continuaran fins a final d'any.

La recaptació continua en màxims i apunta a una xifra pròxima a 300.000 milions a final d'any

L'IRPF és l'impost amb millor comportament. Durant la primera meitat d'any va recaptar més de 55.000 milions, un 8,5% més que durant el mateix període del 2023 en termes homogenis. Hisenda destaca que el "fort creixement" és a causa, principalment, de "l'evolució de les rendes del treball i del capital mobiliari que impulsen els ingressos per retencions".

L'IVA, per la seva banda, va registrar un increment d'un 6,2% el primer semestre, fins a 45.921 milions d'euros, malgrat les esmentades rebaixes de tipus. L'impost de societats, per la seva banda, va millorar un 11,1%, fins a 4.449 milions d'euros.●

AVISOS OFICIALS

Ajuntament de Badalona

ANUNCI

La Junta de Govern Local de l'Ajuntament de Badalona, en sessió de data 26 de juliol de 2024, ha aprovat provisionalment la modificació de l'Ordenança general reguladora dels Preus Públics.

De conformitat amb l'article 49.b) de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases del règim local en relació amb l'article 63 del Reglament d'obres, activitats i serveis de les entitats locals (ROAS), s'exposa al públic l'expedient instruït pel termini de 30 dies hàbils comptats a partir del següent al de la publicació d'aquest anunci en el BOP de Barcelona, per tal que els interessats puguin examinar-lo i presentar les al·legacions, reclamacions i/o suggeriments que considerin oportuns.

A tal efecte, es pot consultar la documentació essencial de l'expedient a la web municipal, clicant en el següent enllaç: Expedients en exposició pública i seleccionant l'expedient número 2024/36487D.

Aquest anunci s'inserirà també en un diari dels de major difusió de la província, i s'exposarà durant el termini indicat en el tauler electrònic d'aquest Ajuntament.

Si no es formula cap al·legació, l'acord d'aprovació provisional esmentat esdevindrà definitiu sense necessitat d'un nou acord plenari, de conformitat amb l'article 17.3 del Text Refós de la Llei Reguladora de les Hisendes Locals, aprovat per Reial decret legislatiu 2/2004, de 5 de març.

Badalona, 29 de juliol de 2024.– El secretari general, Víctor Siles Marc.

Generalitat de Catalunya

Arrendament de diversos terrenys situats a l'Espai d'Interès Natural de Gallecs.

L'Institut Català del Sòl (Incasòl) anuncia, d'acord amb l'article 169 del Decret Legislatiu 1/2010, de 3 d'agost, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei d'urbanisme, la comercialització en règim d'arrendament mitjançant concurrència d'ofertes, de diversos terrenys situats a l'Espai d'Interès Natural de Gallecs, que són propietat de l'INCASÒL, als termes municipals de Mollet del Vallès, Parets del Vallès, Santa Perpètua de Mogoda, Palau Solità i Plegamans, Lliçà de Vall i Montcada i Reixac. El document d'informació que regeix la comercialització i la documentació annexa es podrà descarregar del web de l'Incasòl a partir del dia següent a la publicació d'aquest anunci. En el cas de societats/empreses hauran de presentar la sol·licitud degudament emplenada únicament per via telemàtica fins a les 14.00 h del 25 d'octubre de 2024 al següent enllaç: https://web.gencat.cat/ca/tramits/tramits-temes/Peticio-generica?category=72461610-a82c-11e3-a972-000c29052e2c L'oferta econòmica i el resguard de la fiança no s'haurà d'adjuntar a aquesta sol·licitud.

Amb el justificant generat conforme s'ha tramés la sol·licitud, hauran de portar al Registre General de l'Incasòl, com a màxim fins a les 14.00 h del dia 25 d'octubre de 2024, en els sobres tancatsi per cadascuna de les sol·licituds, com a mínim, la documentació que es requereix en el document d'informació. En el cas de particulars podran presentar, com a màxim fins les 14.00 h del dia 25 d'octubre de 2024, la seva sol·licitud via telemàtica o bé al Registre de l'Incasòl. En el cas que es faci presencialment, hauran de portar el full de sol·licitud degudament emplenat i en els sobres tancats, i per cadascuna de les sol·licituds, com a mínim, la documentació que es requereix en el document d'informació. En el cas de que es faci via telemàtica, s'haurà de seguir el mateix procediment que per a les societats/empreses abans esmentat. Per a més informació, us podeu adreçar al número de telèfon 627481944 i a l'adreça de correu electrònic a_gibert@gencat.cat

El director general, Agustí Serra Monté.

MÓN EMPRESARIAL

PAULA SAMA

Asseguts, José Caro i Diego Maccari; drets, Alejandro Caro i Víctor Ricciardi

Caro Import, propietària de la marca Márdel, aspira als 24 milions d'euros de facturació amb l'ampliació a la Garriga

Sabors argentins

LUIS FEDERICO FLORIO
Barcelona

Almívar de llet, empanades i alfajores. Senyals de la gastronomia argentina. També de Caro Import, fabricant i importador de productes d'aquest país amb seu a la Garriga.

Avui empresa milionària, la seva història es remunta fins 30 anys enrere, quan els germans José i Alejandro Caro, fundadors, van començar amb la importació a Espanya de vins i almívar de moniato, sobretot per a graelles. Després els mateixos clients els demanaven espècies, almívar de llet o herba per al mate. De mica en mica anaven afegint referències, passant de restaurants a botigues i cadenes. Fins que a finals dels noranta un canvi normatiu va deixar sense certificació certes importacions. "Durant diversos anys no es va poder portar almívar de llet. Es va decidir de començar a fabricar-lo a Espanya. Un dels fundadors va portar la maquinària de l'Argentina", explica Diego Maccari, director general de Caro Import. Canvi de mil·lenni i de marxa.

D'una manera o una altra es va anar dibuixant l'empresa actual. "Originàriament, érem importadors, però avui no suposa més del 25%. Som més fabricants que cap altra cosa". Produeixen almívar de llet sota la marca Márdel i Andino; tapes per a empanades Doña Petrona, i alfajores Márdel, un refrigeri local dolç. L'empresa té tres plantes a la Garriga, que sumen 10.000 m². Una, amb 5.000 m², va obrir recentment per automatitzar la fabricació d'alfajores i tapes d'empanada. També hi centralitzarà comercials i administratius. Exercirà de seu: comporta una inversió de cinc milions d'euros, amb la meitat ja feta.

Sorgida com a importadora de productes, la fabricació és avui el negoci principal

El 20% del que fabrica s'exporta a la resta d'Europa –Itàlia i Anglaterra al capdavant–, els EUA, Austràlia i Israel. L'empresa factura 19,5 milions d'euros després d'haver crescut un 35% el 2023. Aquest any passarà als 24 milions. Serveixen d'impuls les tapes d'empanada, que van a franquícies a peu de carrer i obradors, o els alfajores, ja que si ara tenia vendes de 6 milions d'unitats, les noves instal·lacions la doten d'una capacitat de 20 milions anuals.

En tot cas, l'almívar de llet és el rei, amb el 50% de les vendes, sobretot al client final. "La indústria és un altre canal important. L'almívar de llet té molt recorregut. Gelateries, brioixeries, torrons... Cada vegada es veu més". El súper és el principal canal de vendes.

Els fundadors continuen com a accionistes principals, amb Maccari i un altre soci –Víctor Ricciardi– també a l'estructura. L'Argentina no és un país fàcil. Cada any sorgeixen dificultats, com la burocràcia, els controls a la destinació o els costos de transport disparats. Sense oblidar les contínues crisis. "Són inconvenients de l'ofici", comenta Maccari.

Caro Import té 100 treballadors. "La industrialització ens permet oferir llocs de millor qualitat", explica el directiu.●

INDÚSTRIA

Marina Tèxtil factura 47 milions i llança un nou teixit que reaprofita residus

■ L'empresa Marina Tèxtil, que va tancar l'any passat amb una facturació de 47 milions d'euros, ha desenvolupat un projecte d'economia circular per generar un nou teixit que aprofita fins a un 88% dels residus que fins ara anaven a les escombraries durant el procés industrial. Amb aquesta tecnologia, es podran reutilitzar fins a 5.500 quilos de residus tèxtils anualment. Per dur a terme el projecte d'R+D, l'empresa ha comptat amb el suport d'Acció –l'agència per a la competitivitat de la Generalitat– i de l'Agència de Residus de Catalunya (ARC). / Redacció

ENERGIA

Visalia preveu facturar 300 milions d'euros aquest any i invertirà 50 milions a Seròs

■ La companyia energètica Visalia es proposa de facturar aquest any entre 280 i 300 milions, entre un 12% i un 20% més, i preveu invertir 50 milions fins al 2026 a Seròs (Segrià), on té un important negoci fruit de l'adquisició de l'empresa Serosense. El conseller delegat de Visalia, Pablo Abejas, assenyala que l'objectiu del grup és arribar als 500 milions de facturació el 2027, el doble que ara, i passar dels 110.000 clients actuals a uns 250.000. Visalia va guanyar 7,9 milions el 2023 i espera guanyar 20 milions en tres anys. / Efe

GRUP VISALIA

El conseller delegat de Visalia, Pablo Abejas

IMMOBILIARI

El BBVA finança una rehabilitació de set milions amb fons Next Generation

■ El BBVA ha firmat una de les operacions més grans de rehabilitació d'habitatges subvencionada amb fons Next Generation a Catalunya. Es tracta d'una comunitat de propietaris que aglutina quatre edificis singulars i limítrofs situats a Vic (Osona). L'operació, de quatre milions d'euros, tindrà una subvenció de 2,6 milions, el 65% de l'import total. La inversió total puja a set milions d'euros. Les obres duraran 15 mesos i generaran un estalvi energètic de prop del 60%. / Redacció

Lotto 6/49

3 d'agost
Combinació guanyadora: **6-22-27-35-41-43**
Complemen: **37** Reint: **3**
Joker: **069965**

	EUROS
6	1.000.000,00
5+C	24.036,89
5	1.634,54
4	151,77
3	9,14

El Gordo

4 d'agost
Combinació guanyadora: **21-34-36-41-48**
Número clau (reint): **8**

GUANYADORS		EUROS
5+1	1	19.068.082,32
5+0	1	172.311,19
4+1	11	2.848,12
4+0	182	200,83
3+1	900	46,41
3+0	8.066	16,83
2+1	14.197	7,36
2+0	127.542	3,00
0+1	261.289	1,50

Primitiva

3 d'agost
Combinació guanyadora: **10-18-25-27-35-42**
Complemen: **34** Reint: **1**
Joker: **3508943**

GUANYADORS		EUROS
6+R	–	–
6	–	–
5+C	3	78.356,11
5	186	2.316,98
4	11.392	55,03
3	215.803	8,00
R.	1.126.526	1,00

Bonoloto

4 d'agost
Combinació guanyadora: **1-13-18-28-34-49**
Complementari: **20**
Reintegrament: **4**

GUANYADORS		EUROS
6	–	–
5+C	1	106.423,71
5	53	1.004,00
4	3.419	23,35
3	63.775	4,00
R.	350.081	0,50

Once

4 d'agost
79943
Sèrie: **003**

Cuponazo

2 d'agost
6.000.000 €
00831
Sèrie: **053**

Euro Dreams

1 d'agost
Combinació guanyadora: **1-6-23-27-33-34**
Somni: **5**

GUANYADORS		EUROS
6+1	–	–
6	–	–
5	98	141,64
4	4.658	47,90
3	72.999	5,68
2	445.091	2,50

Eurojackpot

2 d'agost
Combinació guanyadora: **14-20-26-30-31**
Sols: **1-2**

GUANYADORS		EUROS
5+2	–	–
5+1	6	291.389,60
5	4	246.495,20
4+2	25	6.505,40
4+1	613	331,60
3+2	1.328	168,30
4	1.453	111,90
2+2	18.244	28,40
3+1	27.588	21,00
3	61.816	17,70
1+2	95.128	14,40
2+1	396.799	10,40

Euromillones

2 d'agost
Combinació guanyadora: **5-7-12-33-46**
Estrelles: **3-12**
Codi 'El milió': **FLL23207**

GUANYADORS		EUROS
5+2	–	–
5+1	3	204.919,75
5+0	14	10.262,81
4+2	32	1.398,52
4+1	817	100,90
3+2	1.359	64,13
4+0	1.882	32,54
2+2	19.020	16,10
3+1	34.379	9,93
3+0	79.750	7,97
1+2	95.045	8,10
2+1	462.879	5,24
2+0	1.092.703	3,58

Trio

4 d'agost
MIGDIA **393** VESPRE **065**

La Grossa

2 d'agost
81868
Sèrie: 1

Pot acumulat per al següent sorteig:
El Gordo, 4.500.000 euros. **La Primitiva,** 77.000.000 euros.
Bonoloto, 500.000 euros. **6/49,** 1.000.000 euros. **Eurojackpot,** 22.000.000 euros.
Euromillones, 38.000.000 euros.

Víctor-M. Amela - Ima Sanchís - Lluís Amiguet

Mayte Carrasco, reportera de guerra, escriptora i documentalista

Tinc 49 anys. Barcelonina. Tinc parella, un alemany, i una filla (8). Em vaig llicenciar en Comunicació, vaig cursar estudis per a la pau i un màster en defensa i terrorisme. Urgeix comprendre les pors dels altres per viure en un món sense violència. Les dones patim el sostre de vidre. Crec en Déu cent per cent

"La por és la nostra companya, cal aprendre a conviure-hi"

MANÉ ESPINOSA

Creu en Déu cent per cent?
Després de tot el que he vist, o hi crec o em torno boja.

És estrany és que cregui en alguna cosa veient el que ha vist.
Et preguntes moltes coses en la guerra, perquè la mort és quotidiana, i el destí, capritxós. Recordo un samarità que va recollir un home ferit, el va portar a l'hospital on era jo, va caure una bomba i va matar el samarità i el seu fill petit que l'acompanyava. El ferit va salvar la vida.

Sembla tan arbitrari.
El conflicte és inherent a l'ésser humà. Com gestionem el conflicte a les trinxeres de la vida real és fonamental.

Amb quines trinxeres s'ha trobat?
Amb els atacs de pànic quan vaig tenir un accident de trànsit, amb les trinxeres de la traïció i la violència que vaig poder veure aquí abans de dedicar-me a les guerres.

En quantes guerres ha estat?
En més de deu: des del 2008 a Geòrgia, Mali, la guerra bruta de Putin a Txetxènia, el Daguestan, les revolucions àrabs. Vaig conèixer Gaddafi, Mubàrak. Síria va ser terrible.

Per què ho va deixar?
Perquè vaig ser mare i perquè havia perdut la por. Un dia em vaig passejar sota les bombes a Mali, vaig sobreviure un mes al setge de Síria, vaig caminar com una legionària de Síria al Líban... Em sentia immortal.

L'hi va explicar a algun terapeuta?
Vaig fer teràpia mentre cobria guerres. Quan va néixer la meva filla, me'n vaig anar a l'Iraq, i a Mossul vaig haver de passar per una zona minada i vaig pensar: "Si perdo una cama, no podré empènyer el cotxet de la meva filla". Ja no era la d'abans.

Quan ha viscut la por extrema?
He estat 15 vegades a punt de morir. Vaig viure el setge de Baba Amr (Síria), hi queien 600 bombes al dia. Van bombardejar el túnel pel qual vaig entrar i pel qual va intentar sortir la població. Els van cremar vius a tots.

Veure tanta mort no traumatitza?
Molt, et preguntes fins on pot portar l'odi.

S'arriba a perdre l'instint de supervivència?
Aquí vivim tan confortables que no reaccionem al perill mediambiental, la nova geopolítica, l'ascensió de l'extrema dreta. Els polítics ens injecten la por, així som més manipulables, i no resolen.

On veu vostè el perill?
En les autocràcies, 5.800 milions de persones dels 8.000 milions que hi ha al planeta viuen sense llibertat; i a nosaltres ens compren: el nostre deute, les nostres empreses.

Quines són les seves estratègies per afrontar la por?
He passat por moltes vegades, soc una atleta de la por. Abans d'anar-me'n a les guerres vaig tenir un accident de trànsit terrible i vaig patir atacs de pànic. Vaig buscar ajuda psicològica i vaig mastegar molt de xiclet.

Xiclet?
M'ajudava a relaxar la mandíbula. En la guerra vaig descobrir que has de seguir la teva intuïció, i també que el contacte humà és molt important, m'ho van ensenyar en els cursos de supervivència en guerres.

No sabia que n'hi hagués.
T'ensenyen coses com portar un tàmpax per obstruir la ferida si t'engeguen un tret, a fer un torniquet, escapar-te d'un segrest o com tractar l'altre per relaxar-lo. Parlar de Messi et pot salvar la vida en un *checkpoint*, solen estar drogats i són de gallet fàcil, sobretot a Líbia.

Sent dona és més difícil?
He tingut sort per ser morena i espanyola, i sempre vaig amb hijab. Jo viatjo sola, però ara gairebé tots els periodistes van amb equip de seguretat i criden més l'atenció.

Vostè ha fet alguna bogeria?
Vaig travessar la frontera entre el Líban i Síria a les tres de la matinada corrent camp a través amb franctiradors que disparaven contra tot el que es movia.

Per què ho va fer?
Les trinxeres són un mal lloc. Es van crear durant la I Guerra Mundial per protegir-se, però es van convertir en trampes perquè podia caure-hi un obús, convivies amb la malaltia mental, paties gana, mories de les ferides... Aquí, a Occident, lluny de la guerra, hem creat les nostres pròpies trinxeres.

Per exemple?
La por del canvi, aquella parella que ja no funciona, aquella feina que et mortifica... Identifica les teves trinxeres i entén què pots canviar i què no. Però no podem enfuriar-nos amb el món i paralitzar-nos.

La por ens assalta.
La por és la nostra companya, cal aprendre a conviure-hi i parlar-hi. Jo no soc una valenta, però la valentia es pot treballar com es treballa un múscul. I cal deixar de consumir violència, ens influeix.

A vostè quin consell li va servir?
Quan estiguis en una guerra, no pensis si et passarà o no res de dolent, sinó quan et passarà. En la vida és el mateix, estigues sempre preparat, tingues una ment sana.

IMA SANCHÍS

Fer front a l'hostilitat

És experta en conflictes bèl·lics i zona hostil, escriptora, documentalista i conferenciant sobre motivació personal, geopolítica i resolució de conflictes. Com a reportera de guerra ha cobert de moment deu conflictes bèl·lics per a diversos mitjans de comunicació europeus i ha estat reconeguda amb una desena de premis. El 2014 va fundar The Big Story Films per produir i dirigir els seus propis documentals en zones de conflicte. Acaba de presentar el llibre *Cómo superar el miedo en todas las trincheras de la vida* (Espasa). "A través de les meves experiències en la guerra en moments límit, explico com he pogut arribar a conviure amb la por extrema en moments de perill, perquè soc conscient que no cal anar a una guerra per passar por; el conflicte i les trinxeres són part inherent de la nostra vida i de la nostra existència".